

Časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

Svezak

www.geocities.com/svezak

Broj 7
Godina VII
Svibanj 2005.

Tema broja:

Digitalizacija knjižnične građe

"P I Š I T E I V I Z A "S V E Z A K" !

O S A D R Ž A J U Č A S O P I S A

- «SVEZAK» je stručni časopis u kojem se objavljaju članci, stručni radovi, informacije, prikazi i obavijesti iz područja knjižničarstva, informacijskih znanosti ili kulture općenito.
- Časopis je temama i stilom pisanja orijentiran prema širem krugu čitatelja, a ne samo prema knjižničnim djelatnicima.
- Sadržajem list nastoji obuhvatiti sva važnija događanja u Društvu knjižničara Bilogore, Podravine i Klaničkog prigorja između dviju Skupština, ali prilozi ne moraju biti nužno lokalno određeni, već se mogu primati članci i radovi i iz drugih područja Hrvatske, kao i iz inozemstva.
- Neke od tema o kojima možete pisati mogu biti:
 - važniji događaji u Vašoj knjižnici između dviju Skupština: obljetnice, otvaranje novih odjela, preuređenja...
 - aktivnosti narodnih knjižnica: dječjih odjela, odjela za odrasle, igraonica, bibliobusa...
 - aktivnosti školskih, specijalnih i spomeničkih knjižnica
 - nove tehnologije u knjižnicama
 - obrazovanje i stručno usavršavanje knjižničara
 - književne večeri, skupovi, izložbe
 - zavičajne zbirke, prikaz spomeničke knjižnice ili spomeničke zbirke, tematske bibliografije i sl.
 - nagrade i priznanja knjižničnim djelatnicima
 - popis najčitanijih knjiga, časopisa, korištenje CD-ROM-ova, ankete...
 - radovi knjižničara (knjižničari kao umjetnici - pisci - slikari itd.)
 - razgovori - intervju s korisnicima, knjižničarima itd.
 - ankete, istraživanja i sl. vezana za knjižnice, knjigu i čitanje
 - najrazličitije zanijevosti vezane uz knjigu i čitanje
 - humor, anegdote, šale... s temom knjižnice, knjižničara, knjige itd.

U P U T E A U T O R I M A P R I L O G A

- za pisanje tekstova koristite font HR TIMES, veličinu slova 12, s dvostrukim proredom
- 1 maksimalna dužina teksta pisanog na ovaj način može biti 3 stranice
- 1 tekstove pošaljite snimljene u rtf. formatu na e-mail Uredništva (možete tekstove snimiti i na disketu ili CD te poslati poštom)
- 1 u tekstu označite mesta na kojima treba umetnuti ilustracije, a za svaku ilustraciju ispisite tekst koji uz nju treba stajati
- 1 fotografije i druge ilustracije šaljite u elektroničkom obliku, tako da ih snimite u jpg. formatu i pošaljete kao zasebne dokumente na e-mail adresu Uredništva (ili ih također možete snimiti na disketu, odnosno na CD te poslati poštom)
- 1 uz tekstove, poželjno je poslati i fotografiju autora (u elektroničkom obliku, u jpg. formatu)
- 1 uz jedan tekst šaljite najviše četiri ilustracije (plus fotografija autora, kao peti prilog)

R O K O V I Z A S L A N J E R A D O V A

Krajnji rok za prikupljanje priloga za 8. broj «Sveska» je 1. ožujak 2006.

Kako Uredništvo prima priloge za «Svezak» tijekom cijele godine., lijepo molimo - ne čekajte sa svojim prilozima do 1. ožujka! **0** svim zbivanje o kojima biste željeli pisati, a koja se događaju tijekom godine, možete pripremiti i poslati nam svoj prilog ODMAH!

Poštovani suradnici, Vaše pridržavanje datih uputa i rokova bit će nam od velike pomoći i uštedjeti puno dragocjenog vremena kod oblikovanja slijedećeg broja lista! Molimo, stoga, i da uvažite kako radove koji ne budu u skladu s objavljenim uputama, ili ne stignu na vrijeme, nećemo biti u mogućnosti objaviti. Zbog velikog opsega posla oko pripreme radova za tisak, Uredništvo će biti zahvalno svima koji budu kolegijalni i uvaže navedene preporuke.

A D R E S A Z A S L A N J E P R I L O G A

Očekujuci Vaše priloge za «Svezak», radujemo se zajedničkoj suradnji!

UREDNIŠTVO «S V E S K A »:
Knjižnica i čitaonica «Fran Galović»
Zrinski trg 6, 48000 Koprivnica
Tel. 048/622-363 (104); fax: 048/622-131
E-mail: liljana@knjiznica-koprivnica.hr

SVEZAK

Časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kolničkog prigorja
Broj 7 / Godina VII / Bjelovar, 2005.

SADRŽAJ.....	01
UVODNA RIJEČ.....	03
AKTIVNOSTI DRUŠTVA.....	04
Svezak dvadeset godina promicanja struke (Ilija Pejić).....	04
34. skupština HKD-a u Šibeniku (Dražen Herman).....	04
0 radu našeg Društva u proteklom razdoblju (Mirjana Milinović).....	05
TEMA BROJA: DIGITALIZACIJA NARODNIH KNJIŽNICA.....	06
Što, zašto i kako digitalizirati? (Tinka Katić).....	06
Digitalizacija građe u Gradskoj knjižnici «Franjo Marković» u Križevcima (Marjana Janeš Žulj).....	08
Preradović na Internetu (Tatjana Cifrank-Kostelac i Zorka Renić).....	10
IZ NARODNIH KNJIŽNICA.....	11
Kreativne radionice u Pučkoj knjižnici i čitaonici Pitomaca (Slavica Vitković).....	11
Novi prostor virovitičke Gradske knjižnice i čitaonice (Ivan Zelenbrz).....	12
Tribina «Ispravni dodir» (Ivana Molnar).....	13
Pučka knjižnica i čitaonica uskoro kulturno središte Daruvara (Ilija Pejić).....	14
Projekt «Lektiru u strip» (Tatjana Cifrank Kostelac i Zorka Renić).....	19
Kvizić za trećoškolce «Bjelovar-putovanje kroz vrijeme» (Vjeruška Štivić).....	20
Lektira na drugačiji način (Vjeruška Štivić).....	20
Radionica odgojnog kazališta (Irena Hlupić-Rašo).....	21
Novi bibliobus u bjelovarskoj Knjižnici (Željko Prohaska).....	22
Vijesti iz knjižnica manjine (Panika Stehna).....	22
Ra/glednice iz Čazme (Vinka Jelić).....	23
Dječji odjel Gradske knjižnice u Đurđevcu (Anica Šabarić).....	24
Novosti i akcije iz gradske knjižnice Đurđevac (Anica Šabarić).....	24
Zadnji Božić s Josipom Generalićem (Anica Šabarić)	25
Projekt: Enciklopedija kreativnih zanimacija (Katarina Pavlović)	26
Koprivnička knjižnica kao obrazovno središte (Dijana Sabolović-Krajina)	27
Prva godišnjica rada novog koprivničkog bibliobusa (Mladen Tudić)	28
Gosti-pripovjedači u ljetnoj Pričaonici (Milena Vvolfling)	29
Obilježavanje 200. obljetnice rođenja Andersena (Jasminka Vajzović)	29
Stara dama na novim medijima (Suzana Knežević)	31
Nova igraonica Gradske knjižnice «Franjo Marković» u Križevcima (Marjana Janeš Žulj)	32
Otvaranje automatizirane Hrvatske knjižnice i čitaonice «Đuro Sudeta» Garešnica (Maja Dizdarević)	33
Knjižnica je moj drugi dom: skica za portret Matije Sekulić (Ilija Pejić)	33
IZ ŠKOLSKIH KNJIŽNICA.....	35
Projekt Knjižničarske grupe: Izdavači (Nataša Švaco)	35
Nova školska knjižnica u Daruvaru (Vladimir Živković)	36
Knjižnica Češke osnovne škole Jana Amosa Komenskog (Mira Barberić)	36
Što se to zbiva u školskoj knjižnici? (Mirjana Milinović)	37
Razmišljanja jednog knjižkog crva (Mirjana Milinović)	37
U čast Ivane Brlić-Mažuranić (Luca Matić)	38
Uz Dane hrvatskog jezika 2005. (Luca Matić)	38
1 mi imamo knjižnicu! (Bernarda Ferderber)	39
Radost čitanja (Anica Štambuk)	40
Stručno vijeće školskih knjižničara Bjelovarsko-bilogorske županije (Mirjana Milinović)	41
Stručni sastanci školskih knjižničara Koprivničko-križevačke županije (Ljiljana Vugrinec)	42

IZ SPECIJALNIH KNJIŽNICA.....	43
O nekim specifičnostima nastanka knjižnog fonda u Knjižnici Muzeja grada Koprivnice (Božica Anić).....	43
Knjižnica Visokog gospodarskog učilišta (Sandra Kantar).....	44
KNJIŽNICE U SVIJETU - S DALEKIH STRANA.....	45
Upoznavanje finskog knjižničnog sustava (Kristian Ujlaki)	45
Knjižnice u zemlji vjetrenjača (Suzana Knežević, Danijela Petrić i Mario Zovko).....	47
Nova zgrada gradske knjižnice u Soctleu (Irena Kranjec).....	49
Poljska: mladi hrle u knjižnice! (Marica Koržinek).....	50
STRUČNI SKUPOVI I PROJEKTI.....	52
14. europska konferencija o čitanju (Dijana Sabolović-Krajina).....	52
Posjet slovenskih putujućih knjižničara Koprivnici (Ljiljana Vugrinec).....	52
Proljetna škola školskih knjižničara (Nada Poturiček).....	53
Treći skup za narodne knjižnice Topusko 14.-15. 04. 2005. (foto-priča).....	54
PROJEKT Informacija o EU (informacija Lj. Vugrinec).....	56
ZAVIČAJNO NAKLADNIŠTVO.....	57
Zavičajna zbirka Narodne knjižnice «Petar Preradović» u Bjelovaru vrijedni noviteti (Tina Gatalica).....	57
Izdavaštvo češke nacionalne manjine u 2004. godini (Panika Stehna).....	59
Iz Zavičajne zbirke Gradske knjižnice Đurđevac (Vesna Brozović).....	60
Križevačko nakladništvo u 2004. godini (Marjana Janeš Žulj).....	61
Novosti u zavičajnom izdavaštvu:	
iz fonda Knjižnice i čitaonice «Fran Galović» u Koprivnici (Josipa Strmečki).....	62
STRUČNE VIJESTI.....	64
SPONZOR - NAKLADNIK	

Izdavač:

Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kolničkog prigorja,
Trg Eugena Kvaternika 1 1, Bjelovar

Za izdavača:

Ilija Pejić

Uredništvo:

Tatjana Cifrank-Kostelac, Tina Gatalica, Dražen Herman, Ma
Luca Matić, Mirjana Milinović, Ilija Pejić, Anica Sabarić, Ljilji

Glavna urednica:

Ljiljana Vugrinec

Lektura:

Mirjana Milinović

Korektura:

Luca Matić

Ilustracija na naslovnoj stranici:

Branko Sabarić

Priprema i tisk:

D.T.S. Koprivnica

Izrada za internet:

Marijan Gal

Naklada:

400 komada

Uvodna riječ

Drage kolegice i kolege knjižničari, poštovani čitatelji!

Pred Vama je 7. broj časopisa «Svezak», a u njemu još jedan godišnji pregled rada naših knjižnica i knjižničara, lako je riječ tek o svojevrsnom izboru održanih programa i aktivnosti, časopis - kao cjelina - i u ovom broju nastoji dati zanimljiv i ilustrativan presjek bogatog i svestranog djelovanja naših knjižnica tijekom jedne godine.

Kroz odabранe tekstove moguće je iščitati kako knjižnice u svojim sredinama svakodnevno istinski «žive» sa svojim korisnicima, prate aktualne trendove i potrebe zajednice... Istovremeno, knjižničari vrlo angažirano rade na vlastitom stručnom usavršavanju te se zalažu za promicanje knjižničarske struke, što je moguće jedino ako se u knjižnicama osigura najviša razina profesionalnog djelovanja.

Upravo o želji i potrebi knjižničara za stalnim stručnim usavršavanjem svjedoči i odabir središnje teme za ovaj broj, koji je posebno posvećen digitalizaciji knjižnične građe. Kao što je naglašeno i na 3. savjetovanju za narodne knjižnice u RH, održanom 13.-16. travanja 2005. u Topuskom, digitalizacija knjižnične građe potrebna je kako radi zaštite i šire dostupnosti vrijednih unikatnih naslova, tako i radi izgradnje virtualnih knjižničnih zbirki, jer je zadaća suvremene tzv. «hibridne» - knjižnice omogućiti ne samo pristup tradicionalnoj građi i uslugama, već i dostupnost svih vrsta knjižničnih usluga preko www-a.

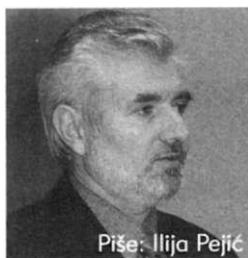
Osobito nas veseli što se u svakom novom broju «Sveska» pojavljuju i nova imena među autorima priloga, doku izradi časopisa sudjeluje sve više knjižnica. Dokaz je to kako je «Svezak» - nakon sedam godina redovnog izlaženja - uistinu prihvaćen i da je zaživio među članovima Društva i svim svojim čitateljima. Ipak, potrebno je ovom prilikom odati priznanje i onim knjižničarima koji su - ne samo kao entuzijasti, već i kao pravi vizionari! - prije punih dvadeset godina, 1985., pokrenuli «Svezak», tada prvi knjižnični regionalni list u Hrvatskoj. O ovoj značajnoj obljetnici našega lista pročitajte više već na prvim sljedećim stranicama.

Kao i ranijih godina, i u najnovijem broju «Sveska» ima dosta priloga koji nas posebno raduju, a to su oni o novim knjižnicama, o uređenju, opremanju ili proširenju postojećih knjižničnih prostora, o uvođenju novih tehnologija...Zato, ako Vam ponekad u monotoniji svakodnevnice ponestane knjižničarskog entuzijazma, i izgleda Vam da se, na primjer, u Vašoj knjižnici baš ništa ne mijenja na bolje, ili se mijenja presporo, prelistajte par zadnjih brojeva «Sveska» i uvjerit ćete se na brojnim primjerima kako promjene ipak dolaze kao rezultat marljivog i ustrajnog rada s promišljenom vizijom, temeljenog na knjižničarskom profesionalizmu, ali i na praćenju potreba i želja knjižničnih korisnika.

Na kraju - hvala svima koji su sudjelovali u stvaranju «Sveska» ili na bilo koji način pridonijeli realizaciji njegovog sedmog broja, a svim dosadašnjim i budućim suradnicima poziv: pišite za «Svezak» i šaljite svoje priloge za 8. broj već danas!

Vaše Uredništvo

SVEZAK : DVADESET GODINA PROMICANJA STRUKE

Piše: Ilija Pejić

Obljetnice su prigoda rezimiranja ostvarenog, ali nerijetko se zbog svečanosti trenutka zamagli pogled na sadašnjost, zaboravi na kritičnost i objektivnost pa se izgube jasni obrisi sutrašnjeg razvoja. Devet objavljenih i deseti broj u rukama pružaju nam dovoljno

elemenata za dojmljiv mozaik, sliku časopisa kao promicatelja struke, koja je u dvadeset godina napravila nekoliko značajnih koraka u svojoj profesionalizaciji.

Današnje Društvo knjižničara Biologore, Podravine i Kolničkog Prigorja sa sjedištem u Bjelovaru vuče svoje korijene sve od 1977. kada je osnovano kao Društvo bibliotekara Zajednice općina Bjelovar. Područje je u proteklih 28 godina ostalo isto: Bjelovarsko-bilogorska, Koprivničko-križevačka i Virovitičko-podravska županija. Uz redovne članove, knjižničare, otvoreno je i drugima. Danas je u Društvu 110 članova, a predsjednik je *Ilija Pejić*.

Svezak, stručni časopis, Društvo je pokrenulo 1985. (prvo od regionalnih društava koje je imalo svoje glasilo), a urednici prvog broja bili su Tina Gatalica i Dimitrije Stefanović.

Nakon trećeg broja 1987.g. nastala je podulja stanka jer: «temeljen ponajviše na entuzijazmu nekolicine i bez tada ikakve materijalne podrške, nije se mogao dugo održati.» (T. Gatalica) Uz nezaobilazne teme BIS-a i izobrazbe i usavršavanja knjižničara tih 80-ih godina 20. st. Svezak je na svojim stranicama donio i nekoliko vrijednih priloga iz povijesti čitaonica i knjižnica na našem području. Društvo 1999.g. obnavlja Svezak (nova serija) u novom, bogatom rahu (višebojan, bogat ilustracijama, fotografijama, A4-format, 64 str., s UDK oznakom i ISSN brojem) i do danas je izašlo šest brojeva zahvaljujući naporima pojedinih knjižničara, članova Društva, zalaganjima urednika (Marijana Janeš-Zulj, uredila brojeve 1-5) i autora, ali i svesrdnoj finansijskoj potpori Bjelovarsko-bilogorske

županije, Grada Bjelovara, Koprivničko-križevačke županije i Grada Koprivnice i samih knjižnica.

Posljednji, šesti broj Sveska (Bjelovar, 2004., urednica Ljiljana Vugrinec) zasluguje malo više pozornosti. Knjižničarskim temama sustava knjižnica, odnosno mreže, a napose online mreže knjižnica, njihovim uređenjem i o p r e m a n j e m ,

informatizacijom i digitalizacijom građe, obrazovanjem knjižničara, radu s korisnicima... ostaje u okvirima stručne zajednice, ali novim spoznajama o čitanju, programima za najmlađe, disleksiji..., potom njegovoj zavičajnosti ili načinima provođenja slobodnog vremena... otvara se i drugima izvan knjižničarske zajednice, mladima i svim korisnicima željnim znanja i informacija.

Svaki broj Sveska uz stalne rubrike /Iz narodnih knjižnica, Iz školskih knjižnica, Iz specijalnih knjižnica, Stručni skupovi za knjižničare, Županijsko nakladništvo.../ ima i središnju temu pa su u šestom broju tri rada o pokretnim knjižnicama dok za sedmi (izlazi u svibnju 2005.) najavljujemo digitalizaciju knjižnične građe. I nadalje časopis će uglavnom donositi kratke vijesti i preglede o svakodnevnom radu knjižnica, portrete zaslужnih knjižničara..., ali u njemu će naći mjesta i ozbiljniji stručni recenzirani članci.

Letimičan pogled na autore priloga objavljenih na stranicama Sveska od prvih dana do danas dovoljno govori o njegovu ugledu. Navestimo samo neke: S. Berak, J. Blažek, V. Brabec, V. Brozović, T. Cifrank-Kostelac, R. Delić, T. Gatalica, D. Herman, L. Janeš, M. Janeš-Zulj, B. Jelušić, M. Iličić, M. Medar, M. Milinović, D. Pavlić, K. Pavlović, I. Pejić, D. Petrić, Z. Renić, D. Sabolović-Krajina, J. Slobodenac, D. Stefanović, F. Stehna, J. Strmečki, A. Sabarić, Z. Škrbina, N. Svaco, Lj. Vugrinec, I. Zelenbrz...

Uz tiskani, Svezak se od 2003.g. pojavljuje i u elektroničkom obliku na stranicama www.aeocities.com/svezak

www.geocities.com/svezak

..Tema broja
Pokretnе knjižnice: nezamjenjivi dio cjelovite knjižnične mreže

34. SKUPŠTINA HRVATSKOG KNJIŽNIČARSKOG DRUŠTVA

Piše: Dražen Herman

Pod nazivom «Knjižnice, politika, javnost: hrvatske knjižnice u svjetlu europskih integracija», u Šibeniku je od 22. do 25. rujna 2004. godine održana izborna 34. skupština HKD-a. Veliki broj sudionika, prije svega delegata, zatim gostiju iz inozemstva, predstavnika susjednih knjižničarskih društava i renomiranih predavača učinio je ovu tematsku konferenciju jednom od najsadržajnijih do sada. Istaknut doprinos u radu skupštine kroz sudjelovanje u radu stručnih sekcija, komisija i izlaganja imali su i članovi našeg Društva, kojih je na skupštini u Šibeniku sudjelovalo sedam, a to su bili: Tina Gatalica, Dražen Herman, Marinko Iličić, Vinka Jelić, Ilija Pejić, Vesna Prvčić i Silvija Šolc.

Šibenik, kao mjesto održavanja ove trodnevne manifestacije, izabran je i zbog obilježavanja osnutka knjižničarskog društva Šibenik, kao i otvorenja novog, reprezentativnog prostora šibenske Gradske knjižnice «Juraj Šižgorić*.

Piše: Mirjana Milinović

O RADU NAŠEG DRUŠTVA U PROTEKLOM RAZDOBUU

U Knjižnici i čitaonici u Čazmi 28. svibnja 2004. održana je 22. redovita godišnja skupština našeg Društva. Kako je to bila i izborna skupština, izabrana su nova radna tijela Društva. Novi je predsjednik Ilija Pejić, dok je nova potpredsjednica Silvija Sole iz Gradske knjižnice i čitaonice u Virovitici. Tajnica Mirjana Milinović odradit će još jedan mandat.

Došlo je i do nekih izmjena u Glavnem odboru, čiji su članovi, osim navedenih, još Mira Barberić iz Daruvara, Maja Dizdarević iz Garešnice, Vinka Jelić iz Čazme, Kristian Ujlaki iz Koprivnice, Marjana Janeš Žulj iz Križevaca te Katarina Pavlović iz Đurđevca.

Nakon izvješća tajnice, blagajnice, Nadzornog odbora te članova komisija i sekcija HKD-a o radu u proteklom razdoblju, predložen je i usvojen Program rada i Financijski plan Društva za 2005. godinu. Također je proveden izbor zastupnika na 34. skupštini HKD-a u Šibeniku.

Na ovoj je skupštini dodijeljeno još jedno Priznanje Društva za iznimani doprinos u radu. Dobila ga je naša kolegica Goranka Pavelić iz OS Ivane Brlić Mažuranić u Virovitici, kojoj od srca čestitamo.

Stručni dio skupštine obilovao je zanimljivim i korisnim izlaganjima. Tina Gatalica govorila je o nabavi i obradi neknjižne građe u narodnim knjižnicama, dok je Ivančica Gagro izložila neka iskustva Gradske knjižnice „Franjo Marković“ iz Križevaca u obradi i korištenju neknjižne građe. Marjana Janeš Žulj izlagala je o digitalizaciji zavičajne zbirke s osvrtom na digitalizaciju hemeroteke. Ljiljana Vugrinec predstavila je 6. broj Sveska. Bilo je i izlaganja uz postere, pa je tako Ilija Pejić izložio dva postera: *Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica: Pogled iz Pitomače i U susret korisniku: Novo lice Knjižnice i čitaonice u Čazmi*, a Slavica Vitković jedan

Radosti druženja: Iskustva u radu s djecom Pučke knjižnice u Pitomači.

Na skupštini je prikupljen i znatan broj knjiga zavičajnih pisaca koje smo kao poklon poslali Hrvatskom klubu „August Senoa“ u Pečuhu.

Članovi našeg Društva vrlo su aktivni i zainteresirani za sve oblike stručnog usavršavanja. Stoga vrijedno sudjeluju na mnogim tečajevima i seminarima. Aktivno su sudjelovali na 34. skupštini HKD-a u Šibeniku, Proljetnoj školi školskih knjižničara u Poreču, Vikendu knjižničara u Puli, na 4. okruglom stolu o slobodnom pristupu informacijama u Zagrebu, na stručnom skupu Solo knjižničari u Osijeku te na još mnogim skupovima u Hrvatskoj, ali i izvan nje.

Dio sudionika 22. skupštine Društva, održane 28. svibnja 2004. u Čazmi

Fotografija s izleta dokaz da smo bili tamo!

Društvo je 2004. ušlo u veliki europski projekt Informacije o Europskoj Uniji u narodnim knjižnicama, čiji program traje tri godine. (O Projektu opširnije u rubrici *Stručni skupovi i projektil*)

Naši članovi vole se i družiti pa je u tu svrhu upriličen i jedan stručni izlet. Tako smo 30. travnja 2004. posjetili Osijek, Kopački rit i Pečuh.

ŠTO, ZAŠTO I KAKO DIGITALIZIRATI

Piše: Tinka Katić

Digitalna tehnologija utječe na gotovo sve segmente knjižničnog poslovanja.

Svaka ustanova koja želi istražiti što bi digitalizacija mogla donijeti njezinim zbirkama, osoblju i korisnicima mora pažljivo uspostaviti ravnotežu između mogućnosti takvih inicijativa i tradicionalnih vrijednosti temeljnih knjižničnih usluga, tj. utvrditi cilj i svrhu digitalizacije, kriterije za odabir građe, način obrade digitalizirane građe, tehnike za digitaliziranje, način korištenja te, napisljektu, osigurati finansijska sredstva.

Zašto digitalizirati?

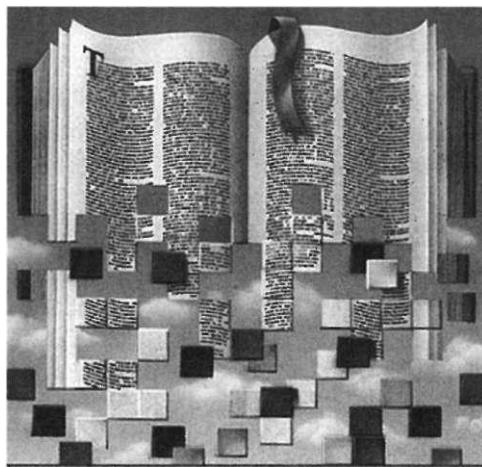
Budući da je pohrana na elektronički medij upitna, ponajviše zbog tehnološkog zastarjevanja, cilj digitalizacije ne bi trebao biti mehaničko prenošenje na drugi medij radi dugotrajne zaštite. Digitalizacija bi trebala osigurati i poboljšati pristup vizualnim zapisima naše prošlosti, te povećati mogućnosti obrazovanja i promicanje znanja i baštine.

Pri određivanju svrhe potrebno je voditi računa o stvarnoj i mogućoj uporabi digitalnog/digitaliziranog proizvoda. Poznavajući dosadašnje potrebe i anticipirajući buduće potrebe korisnika te uvažavajući svojstva i prednosti elektroničkog medija, knjižnične zbirke treba predstaviti na kreativan, smislen i nov način širem krugu korisnika kroz interpretacijske (npr., edukacijski programi) i reprezentacijske (npr., izložbe) projekte. Pristup zbirkama može se odnositi na postojeće, stvarne zbirke, ali se korištenjem specifičnosti elektroničkog medija mogu stvarati i virtualne zbirke.

Što digitalizirati?

Budući da ćemo moći konvertirati u elektronički oblik samo mali postotak postojeće knjižnične građe, od

izuzetne je važnosti utvrđivanje kriterija za odabir građe za digitalizaciju. To je uvijek složen postupak koji uključuje prosudbe i važne strateške odluke u poslovanju knjižnice, a tiče se u prvom redu sadržajne i materijalne/formalne naravi građe koja će se digitalizirati, o čijem pak izboru ovise format i narav digitalnog proizvoda, njegov opis, dostupnost i arhiviranje.

Osnovni je kriterij za odabir stvarna potreba korisnika za određenom vrstom građe: to je, u prvom redu, intelektualna odnosno sadržajna vrijednost izvorne građe, a zatim slijede formalna obilježja kao što je rijetkost i/ili jedinstvenost primjerka te njegova moguća ugroženost. Učestalost korištenja također može biti važan kriterij, iako intenzivna uporaba ne znači automatski da je neka zbirka kandidat za digitalizaciju. Ako je primarna publika lokalna, te ako potražnja za određenom građom ne predstavlja problem, fizički pristup toj građi može biti dovoljan. S druge strane, ako je uporaba slaba, to ne mora značiti da građa nije vrijedna. Upravo digitalizacija može stvoriti novu publiku za takvu građu jer se njome eliminiraju razlozi poput udaljenog smještaja i ponekad rigoroznog ograničavanja pristupa.

Budući da je pitanje autorskog prava nezaobilazno u projektima digitalizacije, ono se mora odmah uključiti u postupak selekcije. Ako predloženi projekt digitalizacije uključuje građu koja nije javno dobro, potrebno je osigurati dopuštenje za njezinu reprodukciju, odnosno osigurati sredstva za plaćanje autorskog prava. Ako to nije moguće,

određena se građa mora odmah isključiti iz projekta. Zato nije neobično da najčešće predmetom digitalizacije postaje starija knjižnična građa, ne samo zbog svoje rijetkosti i atraktivnosti, već upravo zbog činjenice da ona ne podliježe propisima o autorskom pravu. No, ona pak može podlijeti propisima o vlasničkim pravima, o čemu treba voditi računa pri stvaranju virtualnih zbirki u koje se namjerava uključiti građa koja je vlasništvo drugih ustanova.

Sve aktivnosti koje prethode digitaliziranju građe moraju voditi računa o tome digitalizira li se tekst koji se konzultira ili tekst koji se čita. I o tome, naime, ovise odluka hoće li se digitalizirati cijeloviti tekstovi ili pak čitave zbirke.

Zbog jednostavnijeg korištenja, digitalizirani oblik izuzetno je pogodan za manje odsječke teksta kao što su plakati, leci, publikacije na jednom listu i slično. No nije samo fizički oblik presudan u odabiru te vrste građe za digitalizaciju. Tzv. sitni tisak postaje sve više predmetom bavljenja u istraživanjima društvenih, kulturnih i političkih prilika i pojava, pa čak i životne svakodnevice neke zajednice. Stoga upravo efemera proizvedena u lokalnoj zajednici može biti od velikog značenja ne samo za lokalne istraživače, već i za korisnike iz šire zajednice.

Kako digitalizirati?

Odabir tehnike za digitaliziranje ovise o cilju koji se digitaliziranjem želi postići, kao i o izboru građe koja je odabrana za postizanje tog cilja. Ako je bitno samo osigurati pristup, tada se mogu koristiti već postojeći mikrofilmski i slični presnimci izvorne građe. No, takav izbor uglavnom imaju veće knjižnice koje posjeduju mikrofilmiranu građu. Većina manjih knjižnica morat će izravno digitalizirati izvornik vodeći

računa o njegovoj fizičkoj veličini, naravi i stanju. Digitalna kamera neophodna je za reprodukciju uvezanih svezaka, dok se različite vrste skenera mogu koristiti za neuvezanu građu poput plakata, razglednica, pisama itd. Ako je građa reprodukcijom dobiti ne samo vjerniji već i kvalitetniji digitalni snimak, na kojem će se eliminirati mrlje ili nepotrebne oznake i sl. Ako je građa u fizički lošem stanju, konvertirani oblik dobit će status matrice koja će u prvom redu imati zaštitnu funkciju. Stoga i kvaliteta reprodukcije te matrice mora biti znatno veća od digitalnog snimka koji samo poboljšava pristup građi. Drugim riječima, postavljeni cilj digitalizacije uvjetuje kvalitetu reprodukcije tj. njezinu razlučljivost, dubinu itd.

Dobivene digitalne datoteke moraju se radi zaštite i korištenja pohraniti na određenom mediju. To je najčešće CD-ROM budući da on omogućuje izravan pristup pomoću softvera za pregledavanje bez prethodne pohrane na hard disk računalnog sustava. Kako bi se digitalne datoteke pouzdano zaštitile, pohranjuju se na najmanje dva nositelja na digitalnu matricu koja se još naziva zaštitnom ili arhivskom matricom te na radnu kopiju koja će poslužiti za različite vrste korištenja i umnažanja. Digitalna matrica najčešće je u formatu TIFF, ne sažima se i ne obrađuje, a minimalne je razlučljivosti 600 dpi-a. Iz digitalne

matrice sažimanjem u koji drugi format (JPEG, GIF) izrađuju se kopije za korištenje, koje se mogu još i dodatno obraditi.

Oprema za digitalizaciju može biti skupa te troškovi njezine nabave mogu biti neopravdani ako se koristi samo sporadično. Zato je za neke projekte bolje ako se ugovaraju s vanjskim tvrtkama. Ugovori s vanjskim izvođačima u dodatku specificiranih tehničkih uvjeta, i uputa za rukovanje moraju u potpunosti definirati vlasništvo i pravo na distribuciju za sve digitalne proizvode.

Pristup

Kao što je već spomenuto, digitalne slikovne i tekstuale datoteke spremaju

se u formatima koji su prikladni za korištenje te se, ovisno o potrebama određenog projekta, mogu dodatno obraditi, čime se povećava funkcionalnost uporabe (npr., mogućnost pretraživanja teksta, različite vrste analiza i sl.).

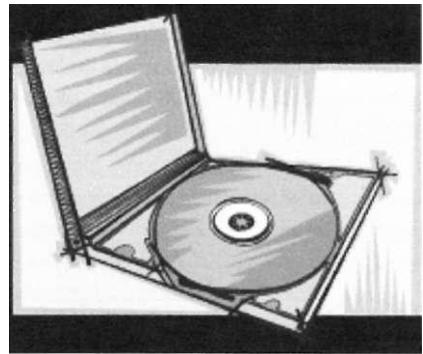
Produkti digitalizacije mogu se isporučiti kao CD-ROM ili kao internetne datoteke. Pristup CD-ROM-u ograničen je na radne stanice i male mreže, dok interntetne datoteke mogu biti pristupačne vrlo širokoj publici putem standardnih mrežnih preglednika. Njihova je prednost što se mogu osvremenjivati ili povećavati, a moguće probleme mogu izazvati slike koje nisu pristupačne u odgovarajućem formatu (JPEG ili GIF) što iziskuje dodatni softver za pregledavanje i ispis, kao i sporost nekih mreža što onemogućuje pregledavanje digitalnih zbirki u zadovoljavajućoj brzini.

Knjižnice kao vlasnice izvorne građe koja je digitalizirana mogu korisnicima ograničiti njezinu uporabu samo za osobna istraživanja i sl., a reprodukciju dopustiti pod određenim uvjetima. Uz restrikcije, daju se i tehnički podaci o kvaliteti i veličini slika te preporuke za odabir pojedinih inačica. Neovlašteno reproduciranje slika sprečava se i lošjom kvalitetom dostupnih slika.

No kako bi korisnik uopće saznao da digitalna zbirka postoji, potrebno ju je bibliografski opisati. U čitavom nizu projekata građa se obrađuje u formatu

Dublin Čore pružajući podatke o tehničkim karakteristikama digitalnih datoteka, njihovu smještaju i sadržaju. Drugi način, koji se odnosi na pristup kroz katalog knjižnice, opis je digitalne reprodukcije u formatu MARC.

Pri utvrđivanju pravila za kataložnu obradu digitalnih reprodukcija temeljno je pitanje, koje se pojavljivalo i kod obrade mikrooblike, radi li se naprsto o kopiji ili o novom izdanju. O odgovoru na to pitanje ovisi sljedeća odluka: hoće li se digitalni oblik opisivati u posebnom zapisu ili će se podaci o njemu navesti u postojećem zapisu izvornika. U svijetu, pa i u nas, prisutna je dvojna praksa. U nekim se ustanovama i/ili knjižničarskim zajednicama za tu vrstu građe (mikrooblike, digitalna izdanja) izrađuju posebni zapisi, a u nekim dopunjavaju zapisi izvornika. U nekim je to regulirano kataložnim pravilima, koja se interpretiraju prema potrebama pojedine ustanove/zajednice, a u nekim se to pitanje tek rješava.

Zaključak

U ovom su kratkom prikazu naznačena neka razmišljanja o pitanjima što i zašto te kako pristupiti projektima digitalizacije. Konkretni odgovori, tj. precizno pripremljeni projekti očekuju se, naravno, od svake knjižnice koja se odluči na digitalizaciju svoje građe. Pri tome treba imati na umu da se digitalizacija odvija unutar konteksta koji je veći od same ustanove, discipline ili zemlje. To je naročito važno pri odabiru građe za digitalizaciju kako se ne bi umnažali napor i nepotrebno trošila, ionako

DIGITALIZACIJA GRAĐE U GRADSKOJ KNJIŽNICI "FRANJO MARKOVIĆ" KRIŽEVCI

skromna, finansijska sredstva. No ne samo zbog toga. Uvidom u započete i realizirane projekte digitalizacije unutar neke zajednice moguća je razmjena znanja i iskustava. Izrada popisa projekata digitalizacije bila je jedna od inicijativa predložena na 7. seminaru Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture. Šteta što se tako korisne inicijative ne sprovedu i u praksi!

LITERATURA

1. Katić, Tinka. Digitalizacija stare građe. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 46, 3-4(2003), 33-47.
2. Klarin, Sofija. Digitalne reprodukcije : model i elementi kataložnog opisa. // 7. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture : zbornik radova / uredila Tinka Katić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. Str. 87-105.
3. 7. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture: zbornik radova / uredila Tinka Katić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004.
4. Vrana, Radovan. Digitalni Babilon : utvrđivanje kriterija za vrednovanje kvalitete izgradnje i sadržaja digitalnih zbirki i usluga. // 6. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture : zbornik radova / uredila Tinka Katić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003. Str. 49-61.
5. Vrana, Radovan. Izgradnja digitalnih zbirki: određivanje i izbor kriterija za digitalizaciju knjižnične građe. // 7. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture: zbornik radova / uredila Tinka Katić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. Str. 79-86.
6. Zlodi, Goran. Muzejska vizualna dokumentacija u digitalnom obliku. // Muzeologija 40 2003.

KORIŠTENE ILUSTRACIJE:

1. www.theatlantic.com
2. <http://digital-lifestyles.info>
3. <http://www.21 cd.com>

Digitalizacija knjižnične građe

U knjižničarstvu se digitalizacijom najčešće smatra prijenos analogne građe u digitalni format. Digitalizacija je način očuvanja i šire upotrebe vrijedne i rijetke knjižnične građe. Digitalizacijom stare građe doprinosi se zaštiti izvornika od prekomjerna ili nepotrebna korištenja i istovremeno omogućava široka dostupnost vrijednim fondovima te pruža jednostavniji i demokratičniji pristup informacijama.

Piše: Marjana Janeš-Žulj

Najčešći razlozi zbog kojih pristupamo digitalizaciji nekog sadržaja su zaštita vrijedne (vrlo često stare) građe u funkciji osiguravanja i poboljšavanja pristupa znanju i učestalosti korištenja. Prednosti digitalizacije radi zaštite knjižnične građe su višestruke. Digitalna snimka omogućava izradu savršene kopije digitalizirane jedinice, pohranu i objavljivanje na različitim medijima, jednostavno širenje na mreži pri čemu se ne gubi kvaliteta, te pretraživanje i pronalaženje sadržaja. Usprkos nesigurnosti elektroničkih medija (digitalizacija nije zaštita), u sve više knjižnica digitalizacija građe postaje redovnim dijelom poslovanja.

U projektu digitalizacije osobito je važna suradnja među ustanovama zbog sprečavanja višestruke digitalizacije istih djela i zbog razmjene iskustva s drugim ustanovama na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Pri izradi projekta važno je jasno definirati ciljeve i svrhu digitalizacije, razraditi metodologiju i tehniku, odabratи standard, sagledati trenutno stanje i buduće potrebe, predviđena sredstva, predviđeno trajanje projekta te prilagoditi projekt potrebama korisnika.

Projekt digitalizacije u Gradskoj knjižnici "F. Marković" Križevci

Gradска knjižnica "Franjo Marković" Križevci, prema stanju knjižnične građe na kraju 2004. g. posjeduje fond knjiga od 53.000 sv. monografskih publikacija, zbirku periodike, 947 jed. AV-građe, 581 jed. igračaka, razvijene odjele sa različitim programima za sve kategorije korisnika i zavičajnu zbirku "Crisiensia", staru 30 godina.

Usprkos malom broju djetalnika (ukupno je zaposleno 8 stručnih djetalnika), prije nekoliko godina počeli smo razmišljati o potrebi digitalizacije radi zaštite i šire upotrebe onog dijela fonda koji je najugroženiji zbog propadanja i nedostupan širem krugu korisnika.

Zahvaljujući pozitivnim resursima odlučili smo se za digitalizaciju dijela zavičajne građe:

- zavičajna zbirka koja broji 2200 sv. monografskih publikacija, veliki broj serijskih publikacija, rukopisa, AV-građe, starih razglednica, dokumenata, pozivnica, kataloga, plakata i druge polupublicirane i efemerne građe
- stara i rijetka građa
- hemeroteka ili zbirka novinskih izrezaka (dnevne i djelomično tjedne novine) koja se prikuplja od 1975. godine do danas
- zainteresirani korisnici (sadašnji i budući članovi knjižnice, potrebe znanstveno-istraživačkog rada, posjetitelji naše web-stranice)
- raspoloživa lakše dostupna tehnička oprema: računalo, skener, digitalni fotoaparat, programska podrška i stručni kadar (informatičar)

Hemeroteka

Projekt izrade digitalizirane hemeroteke tj. digitalizacije članaka iz dnevnog tiska (Večernji list, Vjesnik, Jutarnji list, Glas Prigorja i Podравine) koji se odnose na Križevce i okolicu, obavlja se unatrag tri godine.

Do sada je digitaliziran i pohranjen na CD-ROM dio najstarijih novinskih izrezaka i to za godine: 1975.- 1978. Tekstovi i slike su u PDF formatu (Portable Document Format), tako da su čitljivi praktično na svakom računalu opremljenom CD uređajem. CD-ROM "Hemeroteka 1975.-1978." daje se na korištenje u knjižnici ili se po potrebi kopira zainteresiranim korisnicima. Podaci se mogu pretraživati prema datumu objavlјivanja i izvorniku.

Od novije građe digitalizirani su novinski članci koji se odnose na godišta 2000., 2001., 2002., 2003., 2004. i tkuću građu iz 2005. godine. Dio tog materijala dostupan je na našoj internetskoj stranici i može se pretraživati po datumu, izvorniku ili po ključnim riječima. Ostali materijal nalazi se u elektroničkom obliku pohranjen na CD-ROM-u, ali se čuva i izvorni oblik: uvezane mape sa novinskim isjećcima.

U planu imamo digitalizaciju cijelokupne zbirke novinskih članaka (hemeroteke): od 1975. godine do danas. Stavljanjem građe na mrežu omogućit ćemo veću i bržu dostupnost podataka širem broju korisnika. Financiranje ovog programa osiguravamo iz vlastitih sredstava.

*Ormar s vrijednim knjigama
Grkokatoličke biskupije u Križevcima*

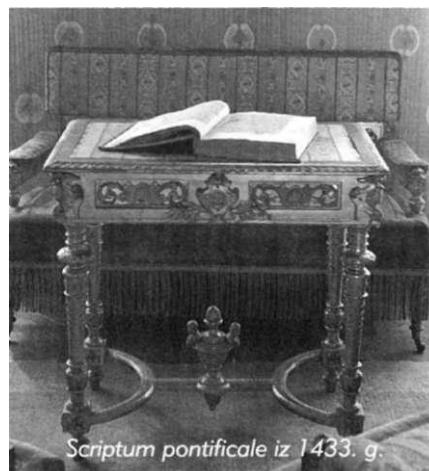
Zbirka starih razglednica

Zbirka starih razglednica te starih i rijetkih pozivnica je skenirana i grafički obrađena te dostupna na internetskoj stranici knjižnice. Digitalizirana je ukupno 81 razglednica, od toga 32 s područja Kalnika i 49 iz Križevaca, te 16 starih pozivnica.

Rukopisna knjiga "Scriptum pontificale"

Digitalizacija RUKOPISNE KNJIGE «Scriptum pontificale» iz 1433. je završena (izrada je povjerena grafičkom studiju «VEDA» iz Križevaca), a u tijeku je izdavanje digitaliziranog CD-ROM izdanja (pretiska) s predgovorom Zeljka Vegha (sa tekstrom o knjizi i o knjižnici) na hrvatskom i engleskom jeziku.

Scriptum pontificale iz 1433. je jedna od najljepša knjiga Knjižnice Grkokatoličke biskupije u Križevcima, latinski kodeks pisan na listovima pergamenih, koji bismo mogli nazvati Pontifikal Lovre od Varaždina. Rukopis je ispisani gotičkom teksturom u crvenoj i crnoj boji liturgijskih tekstova.

Scriptum pontificale iz 1433. g.

Križevački pontifikal ima 137 pergamenских listova, označenih rimskim rednim brojevima, te još 13 neoznačenih listova. Najljepša je treća stranica pontificala, na kojoj je raskošno oslikan inicijal R te naslikani krasni biljni motivi. Vrijedne su i stranice s notnim zapisima.

Digitalni pretisak ove izuzetno vrijedne i raritetne rukopisne knjige moći će se nabaviti u Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" Križevci i u Knjižnici Grkokatoličke biskupije u Križevcima. Postoji mogućnost stavljanja na mrežu dijela knjige ili cijelog izdanja. CD-ROM će biti opremljen digitalnim slikovnim i tekstualnim datotekama: Digitalni pretisak (300 paginiranih stranica), O knjizi, O knjižnici, Galerija slika, Impressum, Home, glazba.

Korisnik CD-ROM-a moći će listati i uživati u iluminacijama ove prekrasno ilustrirane rukopisne knjige na svom osobnom računalu. Također će moći saznati osnovne informacije (na hrvatskom ili na engleskom jeziku) o knjizi i knjižnici u kojoj se čuva. Na taj način original ostaje sačuvan i adekvatno pohranjen u knjižnici.

Posjetitelji spomeničke knjižnice Grkokatoličke biskupije u Križevcima moći će kupiti digitalni pretisak "Scriptum pontificale" kao

suvenir. Sredstva od prodaje mogu se utrošiti u nastavak digitalizacije ostalih vrijednih izdanja u toj knjižnici gdje su pohranjene i tri inkunabule. Sredstva potrebna za realizaciju digitalizacije i izdavanja digitalnog pretiska ove vrijedne rukopisne knjige osiguralo nam je Ministarstvo kulture RH i Grad Križevci.

Zaključak

Ovaj projekt početak je digitalizacije i ozbiljnije zaštite građe u našoj knjižnici te skroman prilog očuvanju naše kulturne baštine za buduće naraštaje. Nadamo se da će digitalizacija građe postati redovita aktivnost ustanova koje imaju na brzi zaštitu i očuvanje vrijedne knjižnične građe (muzeja, galerija, arhiva, knjižnica) jer je digitalizacija tradicionalne knjižnične građe proces koji potpomaže sveeuropske napore da se obuhvati i stvari digitalna kulturna baština, široko dostupna svim kategorijama korisnika.

Najljepša je treća stranica Pontificala, na kojoj je raskošno oslikan inicijal P, te naslikani krasni biljni motivi.

P R E R A D O V I Ć N A I N T E R N E T U

Pišu: Tatjana Cifrank-Kostelac i Zorka Renić

Naša knjižnica nosi naziv pjesnika Petra Preradovića. Iako je objavljeno mnogo tiskanih publikacija i monografija o njemu, pre malo je podataka dostupno na internetu. Stoga smo krenule u planiranje projekta "Preradović na internetu".

Bazu o Petru Preradoviću započele smo oblikovati u namjeri da ukažemo na njegovu pojavu u hrvatskoj književnosti 19. stoljeća i na zanimljiv način približimo njegovo stvaralaštvo.

Koristile smo gotovo svu dostupnu literaturu. Konzultirale smo preglede hrvatske povijesti, književnosti i glazbe. Kao dopuna poslužili su nam materijali iz Muzeja-rodne kuće Petra Preradovića u Grabrovici i građa iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Tijekom rada i proučavanja te građe, jedan dio smo digitalizirali, čime je postala dostupna i na mrežnoj stranici i u Zavičajnoj zbirci naše knjižnice. Sadržaji su popraćeni fotografijama, autografima, slikama, skicama, ilustracijama, videozapisom i audiozapisima.

Ciljevi projekta bili su: stvaranje samostalne baze podataka o Petru Preradoviću kao zavičajnom književniku, usvajanje i/ili proširivanje znanja o Petru Preradoviću, razvijanje senzibilnosti za književno stvaralaštvo zavičajnih pisaca, ali i književnika i književnosti općenito, razvijanje senzibilnosti za poeziju i čitanje poezije. Stvaranje samostalne baze podataka o Petru Preradoviću kao zavičajnom piscu obuhvaća bibliografiju radova R. Preradovića, bibliografiju radova o R. Preradoviću, njegov životopis, kronologiju življenja i stvaranja, fotografije, slike, notne zapise, zvučne zapise, izbor iz poezije. Svaki posjetitelj mrežnih stranica moći će preuzimati dostupne podatke ili se informirati o građi o Petru Preradoviću i koristiti iste za razne teme, referate, radnje, znanstvena istraživanja, ali i zbog obavijesnih razloga.

Projekt je realiziran zahvaljujući doniranim sredstvima T- mobilea, što je bilo doстатно za web dizajn, dok je ostale troškove snosila Knjižnica.

Adresa na kojoj možete pogledati bazu: www.preradovic.bjelovar.com

Najveća bi nam želja bila da se i ostale naše knjižnice potruže oblikovati slične sadržaje o svojim zavičajnim književnicima kako bi se stvorila jedna velika baza dostupna svima.

Dobrodošli!
Na ovim našim stranicama može
Preradovića, čitati i slušati njego.
Za ozbiljnije istraživače izradili su
Posjećujte nas i svoja zapažanjia!

Onoj, kojoj sav bolak,
Što još imam ovđe bića
Želim dati na ispolak,
Za njezina polak žiča.

Onoj kojoj na koljena
Spustit želim trudnu glavu,
Kad mi klone od bremena
I ponikne k vječnom spavu.

Onoj koju ljubim, štujem,
Uz koju si nebo snujem
Na tom svijetu, paklu svojem,
Onoj ovu pjesmu pojem!

zatvori prozor x

Pogledaj film

Počušaj pjesmu

Oni stoje, a unaju sve uče
(Urijha)

English Summary

KREATIVNE RADIONICE U PUČKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI PITOMACA

Piše: Slavica Vitković, Pučka knjižnica i čitaonica Pitomaca

Nakon otvorenja proširene i novoopremljene Pučke knjižnice i čitaonice u Mjesecu hrvatske knjige 14.11.2003., korisnici su dobili na raspolaganje 200 m² i u tom prostoru su smješteni svi odjeli potrebni za funkcioniranje knjižnice. Uz Posudbeni odjel za odrasle po prvi puta ustrojeni su Dječji te Studijski odjel s čitaonicom. Novouređeni prostor privukao je nove korisnike, posebno djecu. Knjižnica je u potpunosti informatizirana. Pitomački mališani, sretni što su dobili svoj kutak u knjižnici, redovito i rado dolaze u knjižnicu prije i poslije škole te uz posudbu knjiga koriste računalo s instaliranim dječjim sadržajima.

Svake srijede od 17 do 19 sati održavaju se dječje radionice - igraonice. Ovakav oblik aktivnosti zainteresirao je naše male kreativce. U radionicama pričamo priče, obilježavamo pojedine datume, ugošćujemo poznate umjetnike i učitelje iz Pitomače koji često dolaze i vode naše radionice. Od radionica spominjem neke koje su nama najdraže:

- Učiteljica Vesna Bedeković, koja radi u Osnovnoj školi u Pitomači, održala je jednu pomalo neobičnu matematičku radionicu na temu «Sto i jedan dalmatiner». Poučila nas je da matematika nije bauk. Na tu temu napravili smo pano.
- Obilježili smo «Valentinovo» i «Fašenk» te izradili srca i maske na papiru.
- S našom poznatom aranžerkom Majom Majstor iz Pitomače izradili smo od ukrasnog papira proljetni motiv na velikom prozorskom staklu u knjižnici.
- Obilježili smo «Svjetski dan voda» i izradili pano na tu temu.

Sudionici jedne od kreativnih radionica

- Velika izložba pisanica prije Uskrsa nije prošla bez naših mališana koji su izradili pisanice i piliće.
- «Međunarodni dan obitelji» obilježili smo jednom radionicom s roditeljima. Uz stručno vodstvo roditelji su sa svojom djecom izradivali razne predmete koji bi im mogli poslužiti u kućanstvu. Mali radioničari bili su sretni što su ta dva sata proveli s roditeljima u jednom lijepom i korisnom druženju, što i je bio cilj radionice.

- Pravi smo umjetnici - pokazala je i radionica pisanja glagoljicom na svili koja je bila u Mjesecu hrvatske knjige. Uz to što smo naučili ponešto o glagolskom pismu, knjižnicu smo ukrasili prekrasnim maramama svih boja i privukli pažnju naših korisnika.

- Vrijedni smo pokazale su pripreme za veliki blagdan - Božić. Nešto više od mjesec dana izradivali smo anđele u svim tehnikama, a na kraju je priređena velika izložba s prigodnim programom. Anđela je bilo na svili, staklu, papiru, u svakom kutku našeg dječjeg odjela.

Doniranim sredstvima naših privrednika, knjižnica je dobila štalicu ručne izrade poznatog umjetnika Luke Vlašića iz Sesveta Podravskih.

Dječji kutak u Pučkoj knjižnici i čitaonici Pitomača

VRIJEDNE DONACIJE

Sudjelovali smo na HT-ovom natječaju «Milijun kuna za 60 obrazovnih projekata» i dobili 20.000 kuna. Osnovni cilj prve donacije bio je: nabava knjižne građe (slikovnice, lektirni naslovi i ostala izdanja namijenjena djeci), nabava neknjižne građe (AV-kasete, CD-ROM-ovi, DVD-i, društvene igre, igračke za najmanje), dopunjavanje TEEN zbirke.

Druga donacija odnosila se na informatizaciju knjižnice, kupnju nužne informatičke opreme u knjižnici. Osnovni ciljevi bili su jasni:

- Približavanje knjižnice i čitaonice mladima, predškolske, školske i teen generacije u cilju povećanja interesa za čitanje i elektroničke medije, te stvaranje navika čitanja.
- Povećanje informatičke educiranosti lokalnog stanovništva, naročito mladih.
- Upoznavanje s internetom i njegovim mogućnostima.
- Približavanje računala korisnicima (preko igre i zabave), naročito mlađoj populaciji.
- Stvaranje zdrave svijesti kako računalo može pomoći u svakodnevnim aktivnostima i radu te ubrzati posao i poslovne procese.

Sva doznačena sredstva utrošena su za popunjavanje knjižnog fonda na Dječjem odjelu. Knjižnica je dobila još jedno računalo, pisač u boji, telefaks i laserski bar kod čitač.

NOVI PROSTOR VIROVITIČKE GRADSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE

Piše: Ivan Zelenbrz, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

O preseljenju virovitičke Gradske knjižnice i čitaonice raspravlja se već desetak godina. Nakon bučnih i mučnih rasprava o različitim prijedlozima postignut je prije nekoliko godina međustranački konsenzus te dogovor gradske i županijske uprave da se otkupi TVIN-ov salon namještaja za novu namjenu. Knjižnica već koristi taj prostor u središtu grada za javne priredbe, ali prije preseljenja zgradu valja adaptirati, urediti i opremiti.

Potrošili smo podosta vremena u preskakanju različitih prepreka, no obavili smo temeljite pripreme pa optimistički očekujemo ostvarenje našeg knjižničarskog sna.. Projektna dokumentacija je u cijelosti dovršena početkom 2005. godine. Raspisan je i natječaj za rekonstrukciju i adaptaciju zgrade kako bi građevinski radovi započeli ovoga proljeća i završili u jesen. Ostvarenje ovog vrijednog projekta znatnim sredstvima finansijski podupire Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.

U 3. broju SVESKA 2001. godine, prikazano je idejno rješenje adaptacije zgrade bivšeg TVIN-ova saslonu namještaja, koje je izradio AG-STUDIO iz Zagreba te je najavljeno skoro preseljenje knjižnice. No, zbog (političkih) nesuglasica dugo se prikupljala dokumentacija, izmijenjen je i urbanistički plan te je ARHITEKTONSKI ATELIER DESET ponudio novu graditeljsku koncepciju, a potom izradio i izvedbeni arhitektonski projekt uređenja novog prostora Gradske knjižnice i čitaonice u Virovitici. Pri tom valja istaknuti dobru suradnju arhitekata i knjižničara. U projektiranju je pored virovitičkih knjižničara savjetodavnu ulogu imala Anica Grošinić, stručna suradnica za planiranje, izgradnju i opremanje knjižnica iz Zagreba te osobito Ilija Pejić, voditelj naše matične knjižnične službe, koji ima iskustva u uređivanju više knjižnica na području Virovitičko-podravske i Bjelovarsko-bilogorske županije. Budući da se na stranicama SVESKA ne može izložiti cijeli projekt, evo kratkog pregleda.

U prizemlju će se nalaziti čitaonica dnevnog tiska i Dječji odjel za učenike osnovne škole te igraonica za predškolce gdje će se održavati različite dječje priredbe. Knjižnica će se u većoj mjeri otvoriti djeci te odgajati korisnički podmladak. Posudbeni odjel za odrasle i Studijski odjel s čitaonicom, referentna i zavičajna zbirka, audiovizualna građa i zbirka periodike te knjige na stranim jezicima raspoređit će se na katu. Posvuda u prizemlju i na katu uz police knjiga bit će postavljen velik broj računala. Prihvaćajući izazove globalizacije, knjižnica postaje mjesto javnog pristupa Mreži.

Na katu je raspoređen i uredski prostor za upravu i stručne službe, a reprezentativno mjesto predviđeno je za javne priredbe: književne večeri i susrete s piscima, predstavljanja knjiga, izložbe, predavanja, seminare, tematske razgovore za okruglim stolom, tribine, koncerte, recitale i druge manifestacije.

U novi prostor bit će ugrađena suvremena informatička oprema s elektroničkim uredajima za razne namjene: igru, učenje, komunikaciju, sigurnost i zaštitu. Suvremena knjižnica u 21. stoljeću mora biti značajno kulturno-informacijsko središte i kulturno mjesto intelektualnog okupljanja koje će zadovoljavati različite potrebe sadašnjih i budućih korisnika te će knjižnicu rado posjećivati ne samo pasionirani čitatelji, nego i mnogi drugi znatiželjnici. Virovitici je veoma potreban prostor za multimedejske sadržaje.

Nakon preseljenja očekujemo veliki porast broja korisnika. Svima koji zaželete knjigu ili kakvu drugu publikaciju radi estetskog užitka, razonode ili učenja, permanentnog obrazovanja i stručnog usavršavanja, pa i promjene zanimanja, kao i za samooobrazovanje i cjeloživotno učenje te za osmišljeno korištenje slobodnog vremena, bit će ponuđene knjižnične usluge.

Takva knjižnica snažnije će utjecati na kulturni i svekoliki društveni, pa i gospodarski razvoj Virovitice. Ona će privlačiti pozornost impresivnim vanjskim arhitektonskim izgledom, kao i skladnim unutrašnjim uređenjem.

U novom, znatno većem prostoru (1156 m²) s razvijenim svim knjižničnim odjelima i službama, s još bogatijom knjižničnom građom i suvremenom informatičkom opremom te s više stručnih djelatnika, virovitička Gradska knjižnica i čitaonica trebala bi zadovoljavati standarde za narodne knjižnice te uskoro od bjelovarske knjižnice preuzeti i ulogu matične knjižnice u Virovitičko-podravskoj županiji.

TRIBINA ISPRAVNI DODIR

Piše: Ivana Molnar, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

Citiranjem odlomka iz potresnog svjedočenja jedne zlostavljane djevojčice, u interpretaciji Tatjane Keresturi, djelatnice Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica, započela je tribina na temu zlostavljanja i nasilja nad djecom u sklopu aktivnosti održanih povodom Mjeseca hrvatske knjige na dječjem odjelu Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica.

Tribina je nosila naziv slikovnice Sandy Klement - Ispravni dodir, u čijem podnaslovu стоји: priča koju treba čitati naglas da bi pomogla u prevenciji seksualnog zlostavljanja djece.

Događanje je održano u suradnji s profesoricom psihologije Jadrankom Puzak, policijskom upravom i udružom S.O.S. telefon. Među gostima su bili ravnatelji i pedagozi osnovnih škola i dječjeg vrtića, nastavnici i odgajatelji, medicinski djelatnici, roditelji i drugi koji su se uključivali u raspravu svojim iskustvima i pitanjima.

Tribina Ispravni dodir u virovitičkoj Knjižnici

Iz policijske uprave Virovitica problem nam je statistički približila gospođa Mirjana Horvat dajući pritom primjere kako policija djeluje u susbijanju nasilja nad djecom, te kako surađuju s drugim institucijama i organizacijama. Iznimno nam je drago što su Ispravnom dodiru prisustvovali načelnik policijske postaje Milan Kaselj i načelnik odjela operativnih poslova Zlatko Benija.

Profesorica Jadranka Puzak nam je jednostavnim i zanimljivim načinom približila tematiku koja je sve više prisutna u našoj svakodnevici. Objasnila je što je to zlostavljanje i nasilje, koje su njegovi oblici, tko su zlostavljači te kako prepoznati zlostavljanje dijete i simptome zlostavljanja.

Posebna pozornost se pokazala za zlostavljanje među vršnjacima i zlostavljanje u obitelji. Prisutni su dobili

odgovor kako reagirati i kome se obratiti kada su svjedoci nasilja. U približavanju teme pomogla nam je i voditeljica udruge S.O.S. telefon, Desa Kolesarić. Udruga na anoniman način, ako se ne želite predstaviti, uz mnoge druge aktivnosti pruža liječničku, psihološku i pravnu pomoć.

Na kraju tribine pažnju smo skrenuli na izložene naslove iz naše knjižnice koji obrađuju predstavljenu tematiku.

Još jedna izložbena postava knjiga pod nazivom Postanimo uspješniji roditelj sretnijeg djeteta, postavljena je u svrhu pomoći roditeljima da lakše razumiju dijete na putu odrastanja. Neki od izloženih naslova bili su: Lee Canter i dr. Lee Hausner: Domaća zadaća bez suza, Jean Bayard i Robert Bayard: U pomoć, tinejdžer u kući, Lauri Berkenkomp: Dječji nestasluci i kako ih riješiti, Lauri Berkenkomp i Steven C. Atkins: Naučite djecu lijepom ponašanju, Lauri Berkenkomp i Steven C. Atkins: Obiteljske prepirke i kako ih riješiti.

Za predškolsku i osnovnoškolsku djecu organizirala sam radionicu origamija gdje smo djeci približili tehniku i vrste papira koji se koriste. Od ponuđenih oblika, djeca su se najviše zabavila izradom psa, zeca, mačke i slona.

Sva događanja izazvala su velik odaziv i zainteresiranost, stoga se nadamo da je to tek početak suradnje s ostalim organizacijama koja će pridonijeti kvalitetnijem životu djece. Gradska knjižnica tako postaje mjesto okupljanja koje, uz učenje i zabavu, potiče zajednicu da malim koracima stvara pozitivno društveno ozračje.

Za sudjelovanje u origami radionici tražilo se mjesto više, a na kraju su se djeca najviše veselila papirnatim likovima životinja

PUČKA KNJIŽNICA I ČITAONICA USKORO KULTURNO SREDIŠTE DARUVARA

Piše: Ilija Pejić, Narodna knjižnica «Petar Preradović» Bjelovar

1. Uvod

Razvojni put od čitaonice do suvremene knjižnice, u mnogim elementima zajednički svim narodnim knjižnicama, nije mimošao ni Pučku knjižnicu i čitaonicu u Daruvaru.

U radu se nakon povijesnog pregleda prikazuju strateški programi razvitka, idejni i izvedbeni projekt preuređenja te sam tijek preuređenja. Na kraju se ističe vizija suvremene Pučke knjižnice kao kulturnog središta Daruvara, okrenutog svim korisnicima i zadovoljenju njihovih različitih potreba.

2. Povijesni pregled

2.1. Pravila Čitaonice u Daruvaru odobrila je 23. svibnja 1872. Kraljevska hrv. slav. dalm. zemaljska vlada. «Svrha družtva čitaonice jest: razvijanje i promicanje družvenosti, unapredjenje pouke i naobraženosti u obće, a napose u narodnom hrvatskom duhu.» Dalje se navodi da će društvo «nabavljati časopise i ine poučne knjige te po mogućnosti ustrojiti i uzdržavati družvenu knjižnicu...». Čitaonica je imala redovite i vanjske članove. O njezinoj djelatnosti nema podataka, izuzev da 1889. više nije postojala.

2.2. Pet godina poslije, 23. listopada 1894., bivaju odobrena Pravila Daruvarske čitaonice. Nigdje se ne navodi u kakvom je bila odnosu s bivšom čitaonicom, no za pretpostaviti je da su mnogi od članova novog društva znali za njezino postojanje i djelovanje. Svrha novonastalog društva je «...učvrstiti družvenost medju članovima, pružiti im dovoljno štiva raznih novinah i knjigah...», ali je ispušten dodatak «napose u narodnom hrvatskom duhu.» Daruvarska čitaonica nije imala ambiciozne planove osnivanja «družvene knjižnice» kao prethodna Čitaonica u Daruvaru. Uz redovite mjesne i redovite izvanmjesne, imala je i počasne članove. U literaturi se Daruvarska čitaonica ponekad navodi i kao Narodna čitaonica. Znamo da je od 1893. do 1906. bila pretplatnik Narodnog lista u Zadru te da je u njezinom prostoru 20. veljače 1906. priređen koncert na kojem je nastupilo Hrvatsko tamburaško društvo «Zora». Navodi se da je Daruvarska čitaonica 1909. oporukom dobila 200 kruna. Matušek u popisu društava u Kotaru Daruvarza 1912. navodi i Hrvatsku čitaonicu. Po svemu to je Daruvarska, odnosno Narodna čitaonica, jer u istom popisu on spominje i Srpsku čitaonicu.

2.3. Obadvije spomenute čitaonice su osnovane prvenstveno radi razvijanja družvenosti. Rad im je financiran redovitim i izvanrednim (donacije...) prilozima članova, u pravilu viđenijih i imućnijih građana Daruvara: poduzetnika, trgovaca, obrtnika, sudaca, liječnika, časnika, općinskih službenika, a potom i prosvjetnih djelatnika. U prostorima čitaonice čitan je tisk na hrvatskom i njemačkom jeziku, igran šah, a povremeno su pripremane i zabave s tombolom u dobrotvorne svrhe. Knjige su rijetko nabavljane, a knjižničar koji je bio i tajnik društva, uglavnom se bavio nabavom, posudbom i čuvanjem tiska.

2.4. Po završetku I. svjetskog rata osnovano je Društvo Narodna čitaonica u Daruvaru i odmah je zatraženo odobrenje za rad. Kralj. hrv. slav. dalm. vlada nije bila zadovoljna s Pravilima te ih Kralj. žup. oblasti u Požegi 29.10. 1919. vraća na doradu i traži zapisnik o glavnoj skupštini Daruvarske čitaonice te zapisnik o glavnoj skupštini Srpske narodne čitaonice u Daruvaru (osnovana 1903.), potom odluku o prestanku rada tih društava, odnosno odluku o njihovom ujedinjenju te popis raspoložive imovine.

Iz navedenog očito je da bi nova čitaonica bila pravni sljednik bivših društava: Daruvarske čitaonice (Hrvatske) i Srpske narodne čitaonice.

2.5. O radu Narodne čitaonice u 20.-im godinama 20. st. nema dovoljno podataka. Zato o 30.-im ima više činjenica. U sali Građanske pivovare u Daruvaru održana je 4. rujna 1932. konstituirajuća skupština Jugoslavenske narodne čitaonice. Za predsjednika je izabran Ferdo Krepfl, dugogodišnji općinski bilježnik. Spominje se i knjižničar Karlo Zdunić. Tom je prigodom o prošlosti Daruvara govorio Rudolf Kuneš i naglasio kako su dugo u gradu postojale dvije čitaonice: hrvatska i srpska, a odsada «fuzionirana jugoslavenska čitaonica». Kraljevina Jugoslavija dosljedno je 1932. provodila centralizaciju pa je u nazivima svih društava ukljanjan nacionalni epitet «hrvatski», «srpski» i zamjenjivan «jugoslavenskim». U višenacionalnoj sredini kao što je Daruvar u kojem uz Hrvate i Srbe žive Česi, Mađari... sa svojim udrugama, očito je bilo nacionalnih trivenja. Misao dr. Grahovca, bivšeg predsjednika Hrvatskog sabora, da će čitaonica doprinijeti «zbliženju svih građana daruvarskih» izrečenu na toj skupštini mora se u tom kontekstu i promatrati.

Jugoslavenska narodna čitaonica svoja Pravila upućuje 14. rujna 1932. na odobrenje Sreskom načelništvu u Daruvaru. Načelništvo Pravila prosljeđuje Kralj, banskoj upravi 21. rujna 1932. Već 27. rujna 1932. stiže odgovor iz Zagreba i traži se nadopuna Pravila, posebice u dijelu naslijedstva imovine u slučaju prestanka rada. S izmjenama i dopunama Pravila pričekalo se do 9. svibnja 1933. kada su upućena nova Pravila Banskoj upravi. Rad novog društva je odobren jer se Jugoslavenska narodna čitaonica spominje i 1935. kada traži pomoć od Sreskog načelništva za «električnu instalaciju u Čitaonici.» Načelništvo je odbilo zamolbu «uslijed slabih finansijskih prilika.»

2.6. Propašću Austro-Ugarske 1918., čitaonice u Daruvaru su reosnivane, spajane i u novim društvenim okolnostima nastavljale s radom, ali položaj knjige se nije poboljšao. Bez stalne finansijske potpore Općine Daruvar ni Jugoslavenska narodna čitaonica nije mogla redovito nabavljati knjige za svoje članove. U čitaonici su uglavnom periodička izdanja. Odnos vlasti prema knjizi ilustrira i zamolba uredništva Narodne starine upućena Općini Daruvar da otkupi izvjestan broj knjiga Iz prošlosti Daruvara. Općinski odbor otkupljuje samo deset knjiga s naglaskom da «ova opština nema budžetske mogućnosti za davanje prijedloga.»

2.7. Prava povijest knjižničarstva u Daruvaru i profesionalizacije ove djelatnosti počinje poslije II. svjetskog rata, točnije 1948. kada je osnovana Narodna knjižnica. Vlado Danjek, djelatnik Kotarskog odsjeka za prosvjetu i kulturu bio je prvi poslijeratni knjižničar. Knjižnica je bila smještena u jednoj skučenoj prostoriji (oko 20 m²) u zgradi bivšeg kina na Trgu kralja Tomislava (danasa je salon namještaja). Od prethodnih čitaonica i čitaoničkih društava nije naslijeđena nijedna knjiga pa je izgradnja fonda krenula od poklona, a zatim i kupnje. Danjek je u knjižnici ostao do 1950., a tada dolazi Slavko Hat koji ostaje do početka 1959. Godine 1950. knjižnica se seli na drugu stranu trga, opet u neprimjeren i mali prostor na 20 m² (danasa je tu Gethaldus). Tijekom ranih pedesetih Narodna knjižnica seli još dvaput: prvo u Radićevu preko puta današnje Pučke knjižnice, zatim u Hotel Slavonija, u veliki, ali derutan prostor u kojem nije mogla znatnije razviti svoju djelatnost (oko 90 m²) i tu ostaje dvanaestak godina. U Hotel Vranjevina knjižnica seli 1962.g. i dobiva ponovno neuređen i neprimjeren prostor (75 m²). Konačno svoj stalni boravak nalazi 1984. u Radićevu 5 u prizemlju zgrade bivše gradske uprave (140 m²).

Sredinom šezdesetih godina čitaonice su još uvijek imale veliko značenje, jer u njihovom prostoru igrao se šah, slušao radio, gledala televizija, čitao tisak... Narodna knjižnica u Daruvaru imala je tih šezdesetih i knjižnicu i čitaonicu u istom prostoru.

Poslije Hata za knjižničara dolazi 1959. Darko Eisenbacher (SSS, završen tečaj za knjižničara u NSK) i tu ostaje sve do umirovljenja 1987. Cijelo to vrijeme knjižnica je dnevno osam sati otvorena. Knjige su redovito nabavljanje, zbirka monografija je ubrzano rasla (v. tabelu 1), povećavao se broj članova (v. tabelu 2), ali i broj posuđenih knjiga (v. tabelu 3). Godine 1980. upošljava se i drugi knjižničar, prof. Margot Moćan koja 1990. stječe zvanje dipl. knjižničara. Kratko vrijeme (1987.- 1991.) u knjižnici je radila Saveta Radulović (SSS, bez knjižničarskog zvanja) a zatim dolaze 1992.g. Ljiljana Budja (SSS, pomoćni knjižničar) i 1996.g. Robert Fritz (SSS, pomoćni knjižničar).

Samostalnom ustanovom Narodna knjižnica i čitaonica je od osnutka 1948. do 1961. Tada ulazi u sastav Narodnog sveučilišta i u toj asocijaciji ostaje sve do osamostaljenja 1993.g. kada mijenja ime u Pučku knjižnica i čitaonica Daruvar.

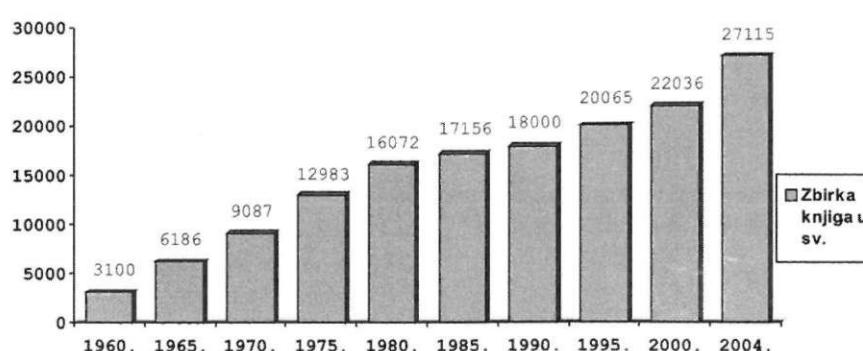
3. Strategija razvoja Pučke knjižnice

3.1. Narodna knjižnica 1984. preseljava u novi i veći prostor (140 m²). Godinu poslije u fondu je 17.156 sv. knjiga i 1652 učlanjena korisnika. Spomenuto 1985.g. po broju članova, po broju posjeta i broju posuđenih knjiga knjižnica nije do današnjeg dana dostigla. Poslije 1985. zbirka knjiga raste (v. tabelu 1), ali broj članova stalno opada (v. tabelu 2), a s njima i broj posuđenih jedinica građe (v. tabelu 3). Nabava je iz godine u godinu sve manja. Četiri godine poslije, 1989., u knjižnici je 1027 članova. Više je uzroka smanjenom interesu građana za knjižnicu: uz nabavu i nedovoljna suradnja s radnim organizacijama. Skučen i neprimjeren prostor bez čitaonice i studijskog odjela, bez dječjeg odjela s igraonicom, ipak, pokazao se kao najveća prepreka dalnjem razvoju. Rad se uglavnom svodio na posudbu knjiga bez dodatnih aktivnosti: susreta s piscima, tribina, radionica, igraonica, izložbi... Knjižnica 1990. izrađuje dva strateška dokumenta: Program rada Narodne knjižnice za 1990. te Narodna knjižnica u Daruvaru, njene sadašnje potrebe i viđenje njene budućnosti: diplomski rad.

Prvi ističe nužne korake kako bi se vratilo nedavno brojno članstvo: povećanje nabave nakon što se anketom ispitaju interesi građanstva za knjigu, dalje, bolju suradnju s radnim organizacijama te preko novina i radija redovitiju prezentaciju vlastitog rada, uposlenje još jednog knjižničara. Drugi dokument sustavno promatra knjižnicu kao ključni dio BIS-a općine, odnosno planira njezinu «postupnu preobrazbu ... u bibliotečno informacijski centar» s naglaskom na razvoju referalne službe te osnivanju zavičajne zbirke, bolje povezivanje s drugim knjižnicama (narodnim i školskim) na nivou općine, ali i cijele Hrvatske, obradu građe na jednom mjestu za cijeli BIS, nabavu računalne opreme... Zajedničko spomenutim dokumentima je isticanje prostorne problematike kao prepreke ostvarenja navedenih ciljeva: «Osigurati prostor za knjižnicu prema standardima za Republiku Hrvatsku (1209 m²).» Iznesene tvrdnje o skučenosti i neprimjerenosti prostora ponavljat će se i u drugim planovima.

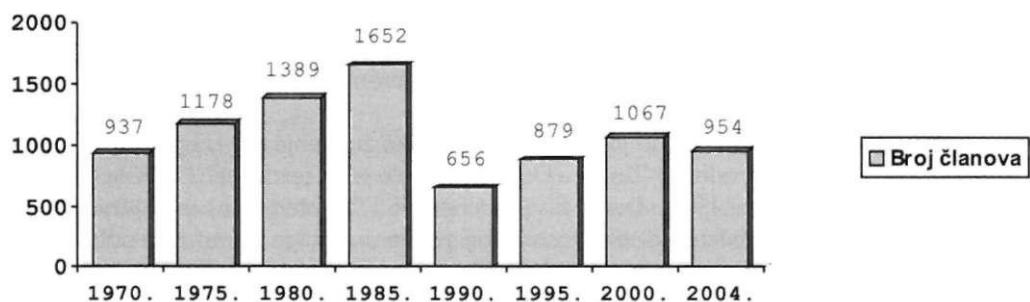
3.2. Rast zbirke knjiga moguće je pratiti od 1960.g. Ni revizije (1989.g. otpisano 3634 sv, 1998.g. otpisano 700 sv, 2004.g. opisano 136 sv.) nisu značajnije usporile taj rast. U fondu je veliki postotak zastarjelih i neaktualnih knjiga. Sredinom osamdesetih Z. Škrbina piše: «Najveći dio fondova sačinjava beletristika, dok je stručna, popularno-znanstvena i znanstvena literatura znatno manje zastupljena.»

Tabela 1: Rast zbirke knjiga u sv. (1960.-2004.)

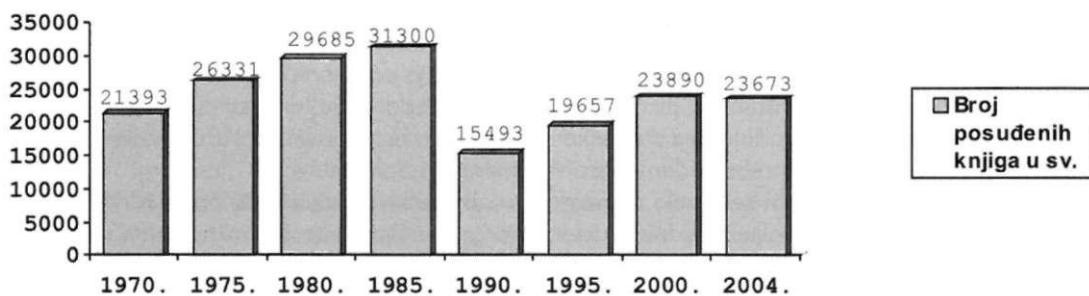
3.3. Tabela 2 pokazuje oscilacije u članstvu. Prvo rast od 1970. do 1985., a potom stalni pad s naglaskom na 1990. kada je bilo svega 656 članova. U strukturi članstva učenici osnovnih i srednjih škola bili su i do 80% krajem osamdesetih godina 20.st.

Tabela 2: Članovi Pučke knjižnice i čitaonice (1970.-2004.)

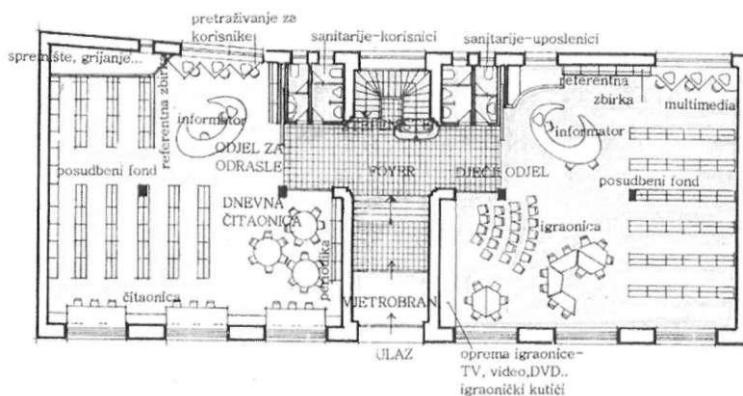
3.4. Posudba knjiga kao i broj članova od 1970. do 1985. stalno rastu. U tim godinama procvata knjižničarstva broj posuđenih knjiga gotovo dvaput je veći od broja knjiga u fondu (v. tabelu 3). Potom slijedi (1985.-1990.) stagnacija u posudbi. Od 1995. postupno se povećava korištenje građe.

Tabela 3: Broj posuđenih knjiga u sv. (1970.-2004.)

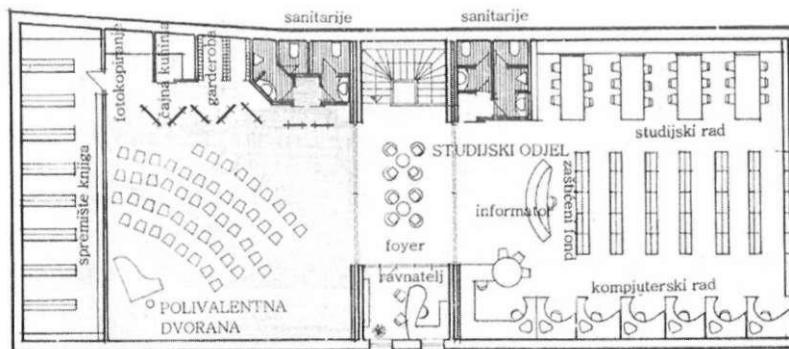
4. Projektiranje prostora

4.1. Očekivani ubrzani razvoj Pučke knjižnice nakon izdvajanja iz Narodnog sveučilišta 1993. nije se dogodio iz više razloga: rat i ratna zbivanja, izostanak stalnih sredstava za nabavu, neprimjeren prostor, nedovoljan broj djelatnika... Presudnom za knjižnicu bila je 2002.g. kada je u Daruvaru održana 33. skupština HKD-a. Ponovno je aktualizirana prostorna problematika pred reprezentativnim skupom hrvatskih knjižničara i predstavnika vlasti uz nazočnost medija. Osnivač knjižnice Grad Daruvar uskoro otkupljuje cijelu zgradu (710 m²) za njezine potrebe. U veljači 2003. MKM inženjeri iz Zagreba uz pomoć Matične službe izrađuju idejno rješenje adaptacije i proširenja Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar.

Tlocrt prizemlja: idejno rješenje

4.2. Novim projektom predviđeno je da Posudbeni odjel za odrasle ostane u lijevom krilu prizemlja, u prostoru (140 m²) u kojem je i dosada bio. Sva građa će i dalje biti u slobodnom pristupu, a moguć je smještaj i do 20.000 svezaka. Desno krilo prizemlja pripalo je Dječjem odjelu (140 m²) koji bi uz posudbu građe nudio i nove mogućnosti: klasičnu i računalnu igraonicu, čitaonicu... Na ovom odjelu moguć je smještaj do 10.000 svezaka. Trenutno je u fondu oko 6.000 sv. za djecu. Široki ulazni hol sa stubištem, uz osnovnu ulogu poveznice prizemlja i potkrovila, imat će i ulogu informativnog punkta za građanstvo. Oba prostora su u cijelosti otvorena, uklonjeni su pregradni zidovi, omogućena je potpuna preglednost i komunikacija pojedinih modula.

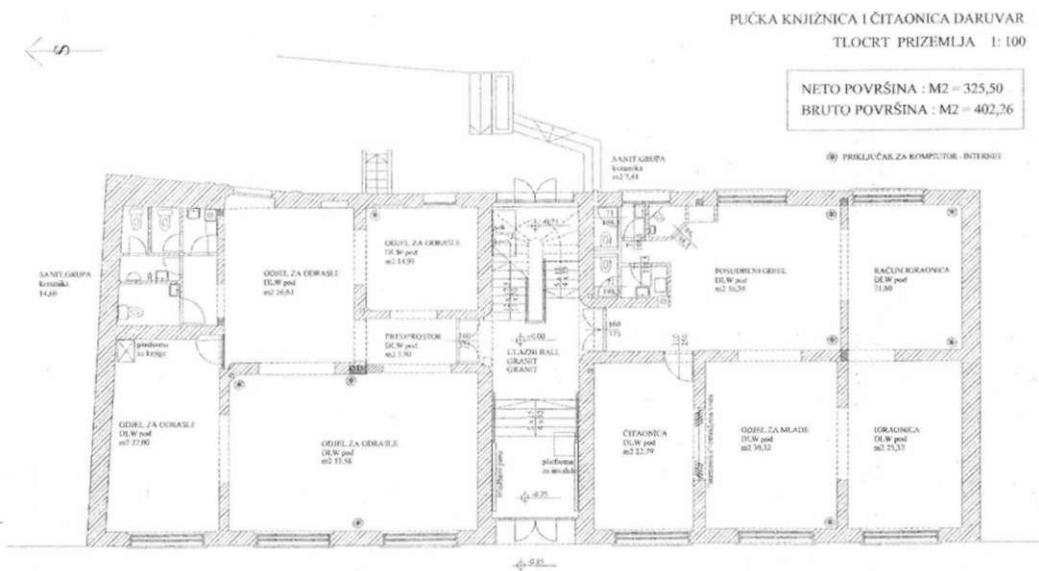
Tlocrt potkrovila: idejno rješenje

4.3. Na katu knjižnice u desnom krilu (150 m²) predviđen je smještaj Studijskog odjela s čitaonicom. Nakon izdvajanja referentne građe iz cijelokupnog fonda (sada je 27.115 sv.) predviđa se da bi ovaj odjel u početku imao oko 4.000 sv. Na Studijskom odjelu bit će moguće smjestiti i do 8.000 sv. Lijevo krilo na katu knjižnice (150 m²) određeno je za višenamjensku dvoranu (oko 80 sjedećih mjesta), spremište (moguće je smjestiti oko 3.000 sv.) s čajnom kuhinjom...

Projekt je razvojni jer omogućuje rast svih zbirk (uz knjige i multimedije) do 40.000 jedinica, ali nudi i nove mogućnosti rada s korisnicima svih dobnih skupina. Punih dvadeset godina knjižnica je djelovala u skučenom i neprimjerenom prostoru na 140 m². Od sada će imati znatno veći i funkcionalniji prostor od 688 m².

5. Izvedba projekta

5.1. Izvedbeni projekt preuređenja Pučke knjižnice izradio je u rujnu 2003. DAING iz Daruvara polazeći od Idejnog rješenja. Zamisli modularne organizacije, preglednosti prostora s jednog mesta iz Idejnog projekta (v. Tlocrt prizemlja: idejno rješenje) nisu mogle biti u cijelosti ostvarene u prizemlju zbog statike. Zato drugu verziju Izvedbenog projekta preuređenja DAING izrađuje u siječnju 2004. Pregradni zidovi su otvoreni koliko god je bilo moguće (v. Tlocrt prizemlja: izvedbeni projekt: II. verzija). Unatoč stvarnim poteškoćama i kompromisnom rješenju, prostor je i nadalje ostao: svijetao, ugodan, fleksibilan, pregledan, funkcionalan i omogućuje različite oblike rada (pojedinačni i skupni). Razmještaj odjela ostao je isti: lijevo Posudbeni za odrasle, desno Dječji odjel s čitaonicom.

Tlocrt prizemlja: izvedbeni projekt: II. verzija

5.2. Preuređenje desnog krila prizemlja i potkrovla (uzfinancijsku potporu ASB-a, Grada Daruvara i Ministarstva kulture) započelo je u listopadu 2003., a u svibnju 2004. radovi su bili dovršeni. U srpnju i kolovozu 2004. cijelokupni fond je revidiran, a u rujnu i prenesen iz lijevog u desno krilo. Početkom listopada 2004. započinje preuređenje i lijevog krila zgrade (prizemlja i kata).

5.3. Izvedbeni projekt preuređenja potkrovla u cijelosti je uvažio Idejno rješenje i tu nije bilo značajnijih promjena (v. Tlocrt potkrovla: idejno rješenje): i desno krilo (Studijski odjel s čitaonicom) i lijevo krilo (višenamjenska dvorana) u cijelosti su otvoreni i pregledni prostori.

Preuređenje cijelokupne zgrade Pučke knjižnice bit će dovršeno do kraja lipnja 2005.g., a potom, u drugom dijelu, nakon izrade projekta opremanja, prostor će biti do kraja 2005. opremljen namještajem i tehničkom opremom.

5.4. Cijelo vrijeme preuređenja knjižnica je radila s korisnicima, izuzev za vrijeme revizije i preseljenja (srpanj-rujan 2004.). Krajem 2004. knjižnica prelazi iz CROLIST-a na novi knjižnični program METEL. Do kraja 2005.g. veći dio fonda bit će računalno obrađen te će se u novom prostoru započeti i s automatskim poslovanjem (pretraživanje, rezervacija, posudba, učlanjivanje, preuzimanje zapisa...).

6. Ostvarenje vizija

Poslije dvadeset godina sustavnog planiranja i neprekidnog zagovaranja Pučka knjižnica je pred ostvarenjem svojih ciljeva, prerastanja u suvremenu knjižnicu otvorenu korisnicima i zadovoljenju njihovih obrazovnih, komunikacijskih, informacijskih, rekreativskih i socijalnih potreba, dakle prepoznatljivog i rado posjećivanog kulturnog središta Daruvara. Po prvi put u svojoj dugo povijesti imat će uz već postojeći (Posudbeni za odrasle) i dva nova odjela: Dječji s igaonicom i Studijski sa čitaonicom. Dosad je izgrađivala zbirku monografija uglavnom za posudbu, a odsada će moći graditi i nove zbirke: multimedije, periodike, zavičajnu, referentnu...

Pučka knjižnica novim strateškim razvojnim planom ima znatno šire značenje od kulturnog središta Daruvara. Poslije preuređenja i opremanja, dakle poslije 2005. morala bi započeti s osnivanjem ogranaka u gravitirajućim općinama: Dežanovcu, Dulovcu, Končanicu i Siraču.

Novim razvojnim izazovima, cijelodnevnom redovitom radu s različitim skupinama korisnika na tri odjela, ni stručnom spremom ni brojnošću djelatnika zasada knjižnica neće moći na primjeru način odgovoriti. Ako k ovome pridodamo još i rad s korisnicima u pripremanju izložbi, susreta, radionica, dakle, izgradnju potpuno nove slike knjižnice, tada vidimo da je potrebno najmanje još tri dipl. knjižničara: kreativna i za rad izuzetno motivirana. Još jedna potvrda više-manje poznate istine: ljudi su nositelji razvoja.

Literatura

1. Veček, Zlata. O problematici knjižnica na području kotara Bjelovar. // Knjiga i knjižnica, 1-2(1965), str. 81-86.
2. Matušek, Josip. Djelatnost kulturnih ustanova. // Daruvar. Autori priloga Nikola Ječmenica et. al., uredili Miroslav Kuzle i Đorđe Žutinić. Zagreb: Izdavačko i propagandno poduzeće «Zagreb», 1975., str. 136-141.
3. Radauš, Tatjana. Biblioteke i čitaonička društva na teritoriju SR Hrvatske od srednjeg vijeka do 1945.Sv. 1-2 (magistarski rad). Zagreb, 1981.
4. Škrbina, Zlata. Bibliotečno-informacijske jedinice u Zajednici općina Bjelovar: sažetak analizestanja://Svezak, 1(1985), 1,6-16.
5. Moćan Margot. Narodna knjižnica u Daruvaru: njene sadašnje potrebe i viđenje njene budućnosti (radnja uz stručni ispit). Daruvar, 1990.
6. Pejić, Ilija. Narodne knjižnice na kraju 20. stoljeća: stanje i novi ustrojbeni oblici mreže knjižnica u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Bjelovar: HPKZ, Ogranak: Narodna knjižnica »RPreradović« : Linija, 2000.

Izvori

1. Čitaonica u Daruvaru (1872). // Hrvatski državni arhiv, UOZV VI-21 45936/1919; rkp, 11.
2. Daruvarska čitaonica (1894). // Hrvatski državni arhiv, UOZV 13-4 10063/1894, VI-21 45936/1919; rkp, 7 + 8.
3. Srpska narodna čitaonica u Daruvaru (1919).// Hrvatski državni arhiv, UOZV VI-21 45936; srp, rkp 15.
4. Jugoslavenska narodna čitaonica (1933). // Hrvatski državni arhiv, SBUO POV.II 2370/1933; stp, 7.
5. SjedničkizapisnikTrgovišta Daruvarza 1935. //Državni arhiv Bjelovar.
6. Izvješće o radu Narodne knjižnice u 1989.g. //Arhiva Županijske matične službe za 1990.g.
7. Program rada Narodne knjižnice Daruvarza 1990. //Arhiva ZMS-a za 1990.g.
8. Program rada Pučke knjižnice i čitaonice Daruvarza 1996. // Arhiva ZMS-aza 1996.g.
9. Izvješće o radu knjižnica Županijske matične službe u 2000. // Arhiva ŽMS-aza 2001.g.

LEKTIRU U STRIP!

PROJEKT NARODNE KNJIŽNICE „PETAR PRERADOVIĆ“

Narodna knjižnica „Petar Preradović“ nudi niz programa za poticanje čitanja kod mlađih. Mladi uglavnom čitaju lektiru koja im često nije primjerena ni razumljiva. Više ih odbija nego privlači. Stoga smo osmislili projekt kojim smo željeli jedno lektirno djelo približiti mlađima u mediju kojima je njima blizak- stripu.

Okupili smo u knjižnici bjelovarske srednjoškolce, uglavnom gimnazijalce, koji su pokazali interes za radionice stripa pod vodstvom renomirane bjelovarske strip autorice prof. Irene Jukić- Pranjić. Odlučili smo se za novelu Cvijet sa raskršća Antuna Gustava Matoša koja je pravi biser hrvatske književnosti moderne. Time smo željeli staviti naglasak na afirmaciju hrvatske književnosti i odgojno djelovanje na mlađe čitače.

Na samom početku svi su sudionici pročitali novelu i zajednički smo je analizirali s aspekta strukture, teme, motiva, fabule, kompozicije, pripovjedača, aktera i ideje. Stavili smo naglasak na određene simboličke elemente Matoševe novele, koji joj daju posebnu draž i ljepotu.

Radionice su se održavale u podrumu Knjižnice od ožujka do lipnja 2004. godine i po nekoliko puta tjedno, a u vrijeme školskih praznika gotovo svakodnevno. Mladi stripova su s velikim oduševljenjem dolazili crtati i družiti se, a nastavljali bi raditi i kod kuće. Irena im je pomogla oko izgleda likova, odjeće, kadriranja scena. Sudionici su se međusobno dogovorili oko podjele sadržaja, odnosno broja tabli koje će nacrtati. Naizgled kratka novela rezultirala je konačnim brojem od čak 30 stranica strip- albuma.

Imajući u vidu primjenu ovoga stripa kod obrade lektire, Tatjana je metodički obradila novelu i taj je dio uklopljen na kraj albuma kako bi se mogao koristiti kao svojevrsni nastavni listić. Zorka je napisala pogovor u kojemu je opisan ovaj projekt i navedeni njegovi ciljevi: obrada lektirnog djela i njegovo oblikovanje u strip, razvijanje sklonosti prema čitanju lektire, ali i čitanju općenito kod mlađih, senzibiliziranje mlađih za književna djela hrvatskih autora, razvijanje likovnog izričaja i usavršavanje likovnih tehnika, razvoj kreativnosti, poticanje komunikativnosti i

zajedništva, poticanje suradnje u okviru rada u grupi, ostvarenje korelacije različitih vrsta umjetnosti (književnost- likovna umjetnost- strip).

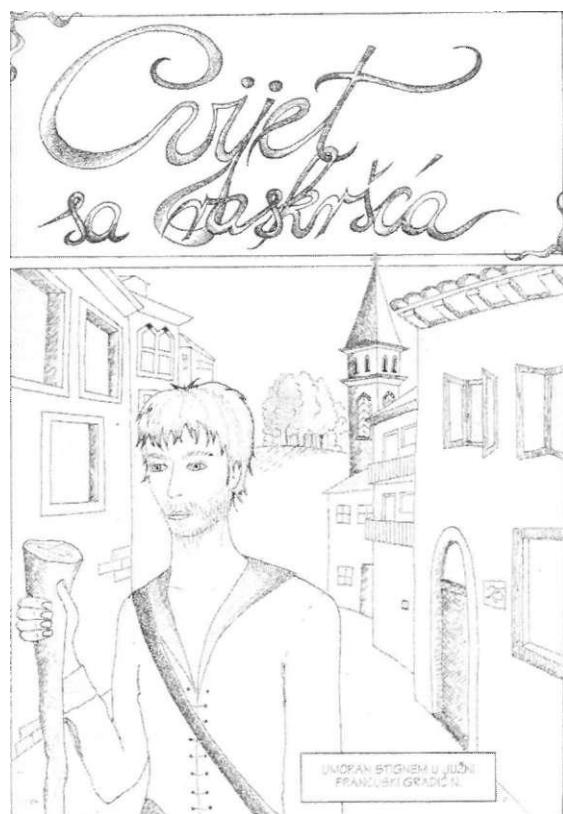
Zahvaljujući finansijskoj potpori Grada Bjelovara, Županije Bjelovarsko- bilogorske te vlastitim sredstvima knjižnice, strip-album je u srpnju izšao iz tiska.

Rad na stripu zainteresirao je medije: novine i televiziju. O lektiri koja postaje zanimljiva objavljeni su članci u „Bjelovarcu“, „Modroj lasti“ i „Vjesniku“ te emisiji na Hrvatskom radiju. Također je studio Bjelovar Hrvatske televizije snimio prilog o radionicama za emisiju „Briljantin“, koja je emitirana 1. svibnja. Predstavili smo se i hrvatskoj strip- sceni 21. studenoga u Zagrebu na izložbi stripa „Crtani romani šou“. Promocija za bjelovarsku publiku održana je 22. listopada na Studijskom odjelu naše knjižnice na kojoj su predstavljeni svi sudionici i njihova voditeljica. Osrt na strip-album dala je prof. Nada Crnogorac.

Zamolili smo znamenite metodičare književnosti, prof.dr. Stjepka Težaka i Dragutina Rosandića da nam napisu recenzije za strip i oni su to velikodušno i učinili.

Kolege knjižničari prepoznali su i pohvalili ovu aktivnost, što nam je neobično draga.

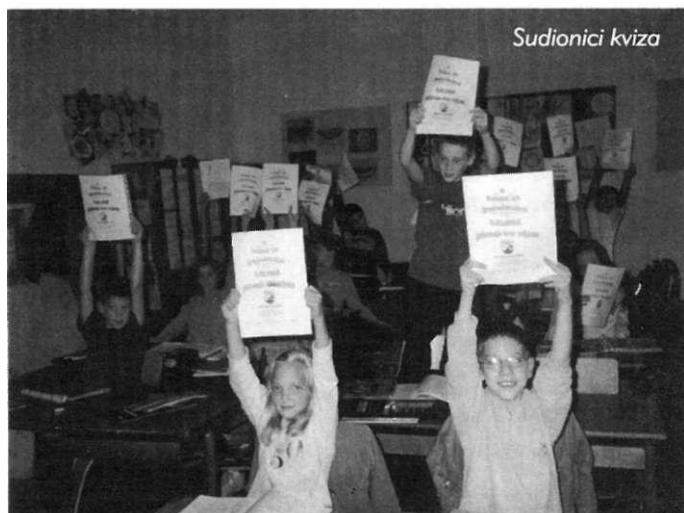
Nadamo se da će ovaj projekt označiti početak drugačijeg pristupa lektiri kod učenika, ali i kod nastavnika. Zelja nam je da se lektire čitaju, a ne prepisuju, da bi se razvila navika druženja s knjigom.

Prva stranica stripa

KVIZIĆ ZA TREĆOŠKOLCE

Kvizić za trećoškolce pod nazivom Bjelovar-putovanje kroz vrijeme organizirao je Dječji odjel Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar, a povodom Dana grada Bjelovara 29. rujna. U njemu su sudjelovali učenici trećih razreda iz svih bjelovarskih osnovnih škola iz svake po jedan razred. Desetak dana prije rješavanja upitnika djeca su trebala doći u knjižnicu i proučiti pripremljene materijale o povijesti Bjelovara te pretraživati Internet stranice koje se odnose na Bjelovar i njegov nastanak. Dva dana prije rješavanja upitnika knjižničarka s Dječjeg odjela otisla je k djeci u njihove razrede gdje je s djecom prošla priču Bjelovar putovanje kroz vrijeme u kojoj su se nalazili svi podaci potreбni za uspješno rješavanje upitnika. S puno uzbudjenja djeca su dogovorenog dana pristupila rješavanju upitnika koji je bio sastavljen od niza zagonetki, dopunjajki, križaljki i drugih igara riječi. Na edukativno-zabavan način, kroz igru i natjecanje, djeca su na njima najzanimljiviji način naučila mnogo o povijesti svoga grada.

Sudionici kviza

U Dječjem odjelu 28. rujna održana je završna svečanost projekta Bjelovar putovanje kroz vrijeme. Sve sudionike kvizića pozdravili su ravnatelj bjelovarske Knjižnice Marinko Iličić i pročelnik upravnog odjela za društvene djelatnosti grada Bjelovara Milan Mateković. U svečanom dijelu djeca su vidjela nagrađenu predstavu Book fun duba San o mom gradu. Slijedio je i najnapetiji dio svečanosti, a to je izvlačenje sretnih dobitnika i dodjela nagrada. Iz svakog razreda izvučeno je po troje djece koja su točno rješila upitnik. Dobili su dječje knjige, besplatno članstvo i šestomjesečno besplatno surfanje internetom, a svaki razred je dobio i skupnu nagradu, monografiju Bjelovara, koju su u ime svog razreda primile učiteljice za sjećanje na sudjelovanje u kviziću. Naravno, bilo je tu i utješnih nagrada, bomboni za sve sudionike. Na kraju završne svečanosti, dok su se sladila slatkim zadovoljstvom, djeca su razgledala postavljenu izložbu o povijesnom i suvremenom Bjelovaru.

LEKTIRA NA DRUGAČIJI NAČIN

U Dječjem odjelu Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar od ove godine počeo se provoditi program Lektira na drugačiji način. Kao što već svi znamo, lektira djeci predstavlja problem i nerado ju čitaju. Nekođi djeci lektira je dosadna, neke lektire su im nerazumljive, preteške, a neke se naprosto ne čitaju zato što imaju predznak lektire.

Da bismo djeci na neki način približili lektirna djela, odlučili smo održati satove lektire u Dječjem odjelu knjižnice, ali na drugačiji način. U dogovoru s učiteljicama bjelovarskih osnovnih škola, napravili smo izbor lektira koje smo obradili i nastale su kreativne i iskustvene radionice koje su djeca i učiteljice jako dobro prihvatile. Glavni pokazatelj uspješnosti ovih radionica bili su osmjesi na dječjim licima i uzdasi „Zar je već kraj?“ ili „Mi bismo još!“.

Radionica koju smo proveli u siječnju ove godine bila je povodom 100-tog rođendana vječitog dječaka, Petra Pana. Ova radionica odvijala se u dva dijela: likovna radionica i radionica Lektira na drugačiji način. U likovnoj radionici kasirali smo lik Petra Pana u naravnoj veličini koji nam je u drugom dijelu poslužio kao motivacija za razgovor.

U drugoj radionici djecu je dočekala glazba za opuštanje. Nakon uvodnog upoznavanja gdje je svatko od sudionika radionice uz svoje ime trebao navesti i neki pojам vezan uz fantastičnu priču „Petar Pan“ slijedio je razgovor u krugu o samom djelu i liku Petra Pana. Nakon zanimljivih opažanja i zaključivanja, podijelili smo se u grupe. Sljedeći dio radionice bio je Zamislimo i izmaštajmo gdje je svaka grupa dobila svoj zadatak koji su trebali napisati ili nacrtati i na kraju prezentirati ostalim sudionicima radionice. Zadaci su bili: Zamislimo kako bi izgledao Petar Pan kao odrastao, Zamislimo svoj Maštokraj, Zamislimo da se Wendy i dječaci nisu vratili iz Nedodje, kakav bi bio kraj priče, Zamislimo da djeca nikada ne odrastaju. Nastala su zanimljiva, maštovita i kreativna rješenja koja su djeca ponijela u svoj razred. Na kraju je bila natjecateljska igra, koja će grupa prije rješiti križaljku Petar Pan.

Pobjednička ekipa za nagradu je dobila dječji časopis »Prvi izbor«.

Radionica Petar Pan

Radionica "Vlak u snijegu"

Druga Lektira na drugačiji način koju ču vam prezentirati bila je Vlak u snijegu. Na samom početku, djeca su razgledala izložbeni prostor gdje se nalazio improvizirani vlak koji će „voziti“ sudionike radionice u pustolovinu zvanu Vlak u snijegu. Nakon upoznavanja, uz pokret kojim smo se na kraju svi držali za ramena i tvorili cjelinu u krugu, tražila sam da brzo izgovaraju asocijacije na našu formu tj. oluju ideja. Osvijestili smo pojmove cjelina, sloga, zajedništvo, empatija i prijateljstvo.

Slijedio je rad u grupama pod nazivom Složi sliku bez riječi. Zadatak svake grupe je bio da slože slagalicu šuteći. Grupa koja je prva složila sliku objasnila je ostalima na koji način su surađivali unutar grupe i kako su se osjećali. Zatim smo improvizirali razgovor s Matom Lovrakom. Dobrovoljci su „glumili“ novinara koji je intervjuirao književnika Lovraka. Da bi glumci bili uvjerljiviji, obukli su pripremljene kostime što je izazvalo buru smijeha. Improvizirali su razgovor prema pripremljenom tekstu iz kojeg su mogli saznati kako je nastao roman Vlak u snijegu.

U vedrom ozračju nastavili smo s radionicicom opet podijeljeni u grupe, a zadatak je bio pronaći rješenje u zadanim problemskim situacijama, kao npr. Nestale su vozne karte za povratak, gdje su karte i tko je krivac? Nakon što su svi riješili svoj problem, po redu su domaćini grupa iznosili ostalim sudionicima radionice problem i rješenje. Slijedio je likovni dio radionice gdje su djeca trebala nacrtati svoj lik i u njega upisati jednu svoju pozitivnu osobinu (veseo, marljiv, zaigran i sli.). Nasmiješene glavice nalijepili smo na prozore našeg improviziranog vlaka kojim smo putovali kroz radionicu. Kraj uspješno završene radionice proslavili smo pjesmom, a kojom drugom nego *Pjesmom zadrugara* Arsenia Dedića iz poznatog filma „Vlak u snijegu“ Mate Relje.

Nadam se da smo vam bar malo dočarali atmosferu kakva je vladala na našim radionicama. Svi sudionici radionica aktivno su sudjelovali u rješavanju zadatka i kroz igru, nemetljivo, proniknuli u sadržaj i bit lektirnih djela. Saznali smo da lektira ne mora biti dosadna i nerazumljiva.

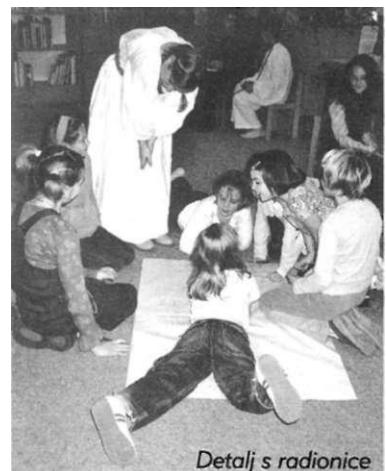
Na radionicama Lektire na drugačiji način stekli su pozitivno skustvo i djeca i učitelji, a i mi - knjižničari.

RADIONICA ODGOJNOG KAZALIŠTA

Piše: Irena Hlupić-Rašo, Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

Potaknuta pozivom Gradske knjižnice u Zagrebu da se prijavimo za neku od ponuđenih radionica u Mjesecu hrvatske knjige, odlučila sam odabrati priču Ivane Brlić-Mažuranić „Bratac Jaglenac i sestrica Rutvica“, koja će mi poslužiti za radionicu odgojnog kazališta. Za takav oblik rada poželjno je da djeca nisu prethodno pročitala priču, kako bi radionica bila zanimljiva i uspješna. Dramatizirala sam tekst tako da stilom i jezikom ostane dosljedan originalnom predlošku, svela likove na njih pet: pripovjedač, sestrica Rutvica, bratac Jaglenac, knežević Relja i najmlađa vila Zatočnica. Naši mladi glumci imaju od 12 do 15 godina i najteže nam je bilo uskladiti školske i izvanškolske obaveze, tako da smo se sastajali i poslije 19 sati i subotom poslije podne. Trajanje radionice je dva školska sata ili 90 minuta bez prekida, a glumci su kostimirani, što radnju čini uvjerljivom.

Tijek radionice izgleda ovako: Pripovjedač uvodi gledatelje u radnju objašnjavajući tko, što, gdje i kada, a onda na scenu izlaze sestrica Rutvica, bratac Jaglenac i vila Zatočnica. U prvoj slici sukobljavaju se Dobro i Zlo: Rutvica, koja čuva ono što joj je majka dala (zlatan pojas kneginjin i križić na crvenoj vrpci) i nastoji zaštititi maloga brata, jedino što joj je od obitelji ostalo, te s druge strane najmlađa vila Zatočnica, koja silno želi upravo zlatan pojas kneginjin. Kad radnja dosegne vrhunac, počinje radionički dio u koji su uključeni svi gledatelji. Učenici se podijele u 4 grupe (sudjeluje uvijek samo jedan razred), te svaka grupa izabere svog predstavnika. Potom voditeljica (knjižničarka) svakoj grupi da veliki papir (veliki format pakpapira je dovoljan), na koji jedno dijete legne (na leđa), a ostali flomasterima ocrtaju njegov lik na papir. Unutar lika djeca upisuju unutarnje osobine lika, a svuda izvan lika upisuju vanjske osobine. Po dvije grupe pišu o Rutvici, druge dvije o vili. Slijedi izlaganje i razgovor.

Detalj s radionice

U drugoj slici knežević Relja u strašnoj Kitež-planini susreće vilu Zatočnicu. Hoće li vila pridobiti Relju na svoju stranu, hoće li Relja uzeti od Rutvice zlatan pojas i križić, milom ili silom, što će vila učiniti ako joj Relja predra pojas, a što ako ne? Na ta pitanja djeca trebaju slikom ili riječu ponuditi nastavak priče. Slijedi rad u grupama i izlaganje, a djeca se slobodno odlučuju hoće li se izraziti likovno ili literarno.

Treća slika je personificirana pobjeda Dobra nad Zlom i Reljin izlazak iz planine s djecom. U trećem i ujedno zadnjem radioničkom dijelu, djeca-gledatelji prenose se u uloge: dječaci postaju Relja, a djevojčice Rutvica. Njihov je zadatak ponuditi završetak priče. Budući da su sudionici učenici trećih ili četvrtih razreda osnovne škole, te da ne poznaju izvornu priču Ivane Brlić-Mažuranić, zanimljivo je kako u konačnici, u velikom omjeru njihov kraj odgovara upravo stvarnom Ivaninom svršetku priče.

Do mjeseca ožujka održano je šest radionica: tri u Dječjem odjelu naše knjižnice, po jedna u filijali knjižnice u Novoj Rači, OS Rovišće i na Interliberu 2004. Interes u školama je velik, ali mi smo u mogućnosti ponuditi samo dvije radionice mjesečno zbog izostanaka djece-glumaca s nastave.

NOVI BIBLIOPUS U NARODNOJ KNJIŽNICI «PETAR PRERADOVIC» BJELOVAR

Piše: Željko Prohaska,
Narodna knjižnica «Petar Preradović» Bjelovar

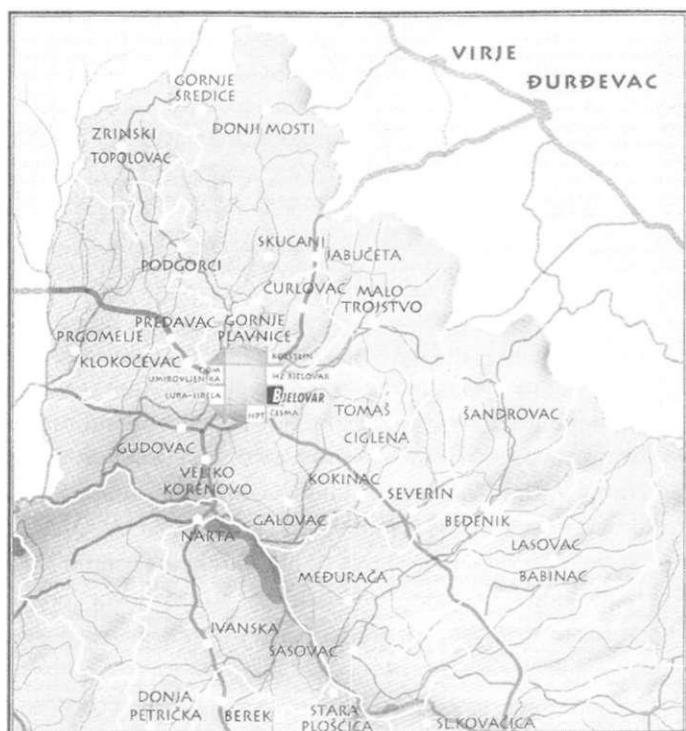
Bibliobusna služba u Narodnoj knjižnici «Petar Preradović» osnovana je još 1972. godine. Kroz sve godine svoga rada promovirala je knjigu i radila na izgradnji mreže stajališta u Županiji. U početku se rad odvijao u preuređenom kombiju, a od 1979. u posebno izrađenom vozilu popularno zvanom «biblič». Vozilo nas je služilo 25 godina.

Prije dvije godine počelo je planiranje nabave novog bibliobusa. Uz sufinanciranje Ministarstva kulture Republike Hrvatske (500.000 Kn) i Bjelovarsko-bilogorske županije (250.000 Kn) nabavljeno je novo vozilo marke IVECO, duljine 7 metara, izrađeno u tvornici «VRH» iz Dugog Sela. Bibliobus je suvremeno opremljen računalnom opremom, TV-om, DVD i video uređajem.

U Ivanskoj, 8.09.2004., upriličen je svečani početak rada novog bibliobusa i otvoreno novo stajalište.

Sponzor svečanosti bilo je Poglavarstvo općine Ivanska. Svečanosti su prisustvovali gosti iz Slovenije, kolege i kolegice ostalih bibliobusnih službi, zamjenik ministra kulture Republike Hrvatske te vodstvo HKD-a. Tom prigodom izvedena je kazališna predstava «Pavao i njegov glavao» u izvedbi glumca Hrvoja Zalara. Predstava je putovala s bibliobusom cijeli tjedan i na veliko veselje djece prikazana je u 20 područnih škola i u vrtiću u Ivanskoj.

Karta Bjelovarsko-bilogorske županije s označenim stajalištima bibliobusa dio je vanjskog grafičkog dizajna novog bibliobusa.

V I J E S T I Z K N J I Ž N I C E M A N J I N A

Piše: Fanika Stehna, Narodna knjižnica «Petar Preradović» Bjelovar

U sklopu manifestacije Mjesec hrvatske knjige 2004. godine, Središnja knjižnica za češku manjinu i Češka beseda Zagreb organizirali su večer posvećenu svjetski poznatom češkom slikaru i ilustratoru, Mikulašu Alešu. Poznati Aleš radio je ilustracije za knjige, a posebno ilustracije za povjesne romane i narodne pjesme. Gost večeri bila je pravnuka ilustratora, Vera Serbetić, koja je svoj životni vijek proživjela većinom u Zagrebu.

Dio izložbe u Češkom domu Zagreb.
Slijeva bračni par Serbetić, knjižničarka Stehna i knjižničar Husak

Gđa Serbetić dojmljivo je pričala o svojim uspomenama vezanim za pradjeda i obiteljsko nasljeđe ka talentiranosti za umjetnički izričaj. Češka državna televizija snimala je dokumentarni film o potomcima slavnih osoba i u taj film ona je ušla kao jedna od slavnih naslijednica. U prostoru Češkog doma u Zagrebu postavljena je izložba o životu i djelu slavnog ilustratora. U fondu Središnje knjižnice Čeha nalaze se publikacije s posvetama čeških književnika, a upravo te darovala je gđa Serbetić.

RAZGLEDNICE IZ ČAZME: NOVE ZBIRKE, NOVI PROGRAMI

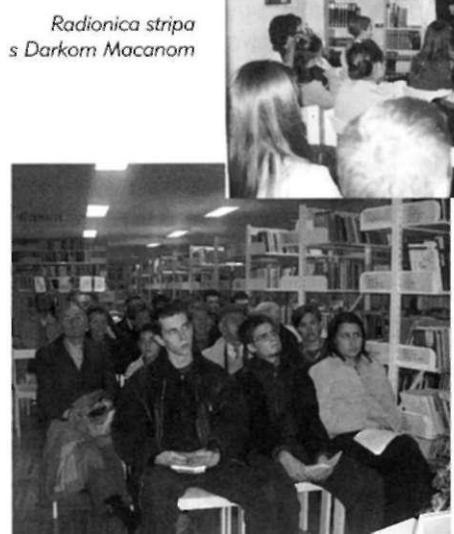
Piše: Vinka Jelić,
Gradska knjižnica Čazma

Slijedeći suvremene trendove, potrebe korisnika, razvijajući knjižničarsku struku, nove tehnologije, odnosno potrebe zajednice u kojoj djeluje, Gradska knjižnica Čazma u protekloj godini pokrenula je nekoliko zanimljivih programa za korisnike, oformila nove zbirke, potaknula neka pitanja u društvenoj zajednici. Uočavajući, već duže vrijeme, potrebe korisnika tinejdžerske dobi za svojim kutkom u knjižnici, prionuli smo poslu, te pronašli jedan kutak knjižnice u koji smo smjestili sve njima i nama drage knjige, romane, stripove, rock-enciklopedije, vodiče za lektiru, muziku, filmove, časopise kao što su «Teen», «OK» i slične stvari i nazvali ga «KUTAK ZA MLADEŽ». Zanimanje za «Kutak» je iznad očekivanja, što dokazuje posjećenost (najviše tinejdžera dolazi i zadržava se u Knjižnici). Gosti su nambili Darko Macan i Silvija Šesto.

Uz naše drage tinejdžere, napravili smo i zbirku za njihove drage roditelje. Naslovi iz odgoja, obrazovanja, psihologije, medicine - uvelike će pripomoći i olakšati život roditeljima i djeci (preporučamo izvrstan naslov »Kako zaista voljeti svog tinejdžera«). U nedostatku pravog odgovora, odnosno ispravnog savjeta, preporučamo roditeljima boravak na Dječjem odjelu ili u «Kutku za mladež». Od programa koje smo pokrenuli, predstavljamo vam «BOOK-CAFFE» za srednjoškolce - program za poticanje čitanja, obrazovanja i korištenja svih medija odnosno tehnologija na naš način. Gradska knjižnica Čazma uz Međunarodni dan volontera (5. 12.) bila je domaćin, odnosno moderator okruglog stola «VOLONTERSKI RAD U NAŠOJ ZAJEDNICI STANJE, POTREBE, PERSPEKTIVE». Nadalje, aktivno smo se uključili u kampanju za prevenciju nasilja u adolescentskim vezama, a Knjižnica je sudjelovala i u promociji te multimedijalnoj prezentaciji knjige «Mokropoliske priče», autora I. Šikića. Široj društvenoj zajednici Gradska knjižnica Čazma predstavila se kao važan sudionik i kreator društvenog života našega grada.

Silvija Šesto - duženje
uz knjigu "Tko je ubio
Paštetiku"

Promocija knjige
"Mokropoliske priče"

Suradnja Srednje škole Čazma i Gradske knjižnice

Book Caffe

KADA? 27. rujna 2004.
GDJE? u Gradskoj knjižnici
TKO? učenici, profesorice Irena i Željka, knjižničarka Vinka
ŠTO? Book Caffe No. 1
ZAŠTO? druženje, knjiga, film, cappuccino

Tema susreta bila je **Ususret filmu Troja** – koji je iduće vikende prikazan u našem gradskom kinu.

Učenici su pripremili plakat, kako bi se prisjetili povijesnih činjenica i lakše pratiti film.

Razgovarali su o filmu Troja, grčkoj mitologiji, planirali svoje buduće aktivnosti...

... i pili cappuccino

Vinka Jelić Bašta, knjižničarka

Irena Pavlović, prof. engleskog

Ivan Rafa, gimnazijalac, 3c

PLAKAT SRRADILA ŽELJKA BIELAROVIC, PROF.

Piše: Anica Šabarić, Gradska knjižnica Đurđevac

DJEČJI ODJEL GRADSKE KNJIŽNICE U ĐURĐEVCU

Da samo jedan čovjek s puno ljubavi i mašte može učiniti čuda, pokazuje Dječji odjel đurđevačke knjižnice. Otkada smo (1. rujna 2003. godine) dobili djelatnika za taj odjel, knjižničarku Katarinu Pavlović, on živi čudesnim životom s djecom, knjigama, poštenima, uređenim izlogom i uradcima iz radionica. Od tada do danas održano je preko dvjesto radionica, s gostima i bez njih, a održavaju se svaki drugi dan. One su tematski raznolike, a obično prate godišnja doba i blagdane kroz godinu. Normalno je da nisu sve istoga intenziteta, ali su sve kreativne i zanimljive, što pokazuje zanimanje sve većeg broja djece za njih. Isto tako zanimljivo je da polako izlazimo iz knjižničnih prostora i otvaramo se prema gradskim manifestacijama (Božić u Đurđevcu, Tikvijada, Đurđevo, Fašnik, Picokijada). Na taj način sve bolje upoznaju roditelji, ali i sponzori bez čije pomoći ne bi mogle živjeti sve ove radionice.

Budući da je trag sve veći i uočljiviji, vjerujemo da se neće nikada prekinuti.

Knjižničarka Katarina s djecom svakodnevno putuje u zemlju iz mašte...

NOVOSTI I AKCIJE IZ GRADSKE KNJIŽNICE ĐURĐEVAC

EURO-1INFO TOČKA

U prostorijama Gradske knjižnice Đurđevac otvorena je 21. listopada 2004. godine Euro - info točka. Ovaj projekt realiziran je uz pomoć Koprivničko-križevačke županije i Županijskoga savjeta za europske integracije. Dogadanju su nazočili mnogobrojni gimnazijalci (jer njima je najpotrebniji besplatni pristup Internetu), gospodarstvenici Đurđevca, ali i visoki gosti: Jasna Mleta pomoćnica ministricе europskih integracija, Josip Friščić župan Koprivničko-križevačke županije, Mladen Roštan gradonačelnik Đurđevca, Zvonko Hitrec predsjednik Županijskog savjeta za europske integracije i mnogi drugi.

Nakon svečanog čina otvorenja info točke, gospođa Jasna Mleta održala je predavanje na temu «Regionalna politika EU» i «Prednosti i koristi integracije Hrvatske u EU».

Otvorenie Euro-info točke

POMOĆJEDNIMA ZA DRUGE

Čitajući u Večernjem listu o Udrudi za borbu protiv ovisnosti u Zagrebu, gdje rade ljudi koji se vraćaju normalnim tokovima života popravljajući računala, nazvali smo njihovoga predsjednika Mladena Plazibata kako bismo im dali naše računalo koje smo otpisali na inventuri 2004. g. zbog kvara. On je prijedlog objeručke prihvatio, ali nas je za nekoliko dana ugodno iznenadio. Nazvao je, rekao da su računalo sposobili i žele ga pokloniti nekom invalidu na našem području. Tako je računalo dobija stručna tajnica Udruge invalida Đurđevac, gospođa Barbara Fuček Leško.

PROŠIRENJE GRADSKE KNJIŽNICE

Gradsko poglavarstvo Đurđevac donijelo je Odluku o kupnji nekretnine za proširenje poslovnog prostora Gradske knjižnice Đurđevac. Uz već postojeće prostore od 370 m², pružila se prilika kupiti novih 200 m², tako da bi se u idućih nekoliko godina svi odjeli prodirili. Budući da su ti prostori pred stečajem, 28. prosinca 2004. godine na Trgovačkom sudu u Bjelovaru odžana je dražba na kojoj je Grad Đurđevac uz finansijsku pomoć Županije «izlicitirao» jedan lokal, a za drugi se čeka dražba. Na tome mjestu bila bi multimedijalna dvorana i preseljen stručno-znanstveni odjel.

ZADNJI BOŽIĆ S JOSIPOM GENERALIĆEM

Piše: Anica Sabarić

Gradska knjižnica u Đurđevcu ima običaj svake godine prirediti božićnu izložbu (slika, grafika, skulptura) s nekim od naših poznatih umjetnika, ali imamo jedan uvjet: taj umjetnik se prethodno druži i radi s djecom u našim radionicama, a onda imaju zajedničku izložbu. Dječji odjel je namijenjen dječjim radovima, a odjel za odrasle otvoren je za velikog umjetnika. Ove godine imali smo čast da to bude velikan hrvatske naive, Josip Generalić. Izlagao je na više od tisuću skupnih i više od 250 samostalnih izložbi u zemlji i svijetu, ilustrirao je preko pedeset knjiga i zbornika, izradio trideset tapiserija; izdane su mu tri monografije i osam grafičkih mapa. Umjetnik tako velikog formata pristao je biti naš gost. Poznati su njegovi božični motivi s kojima je ušao u mnoge kuće.

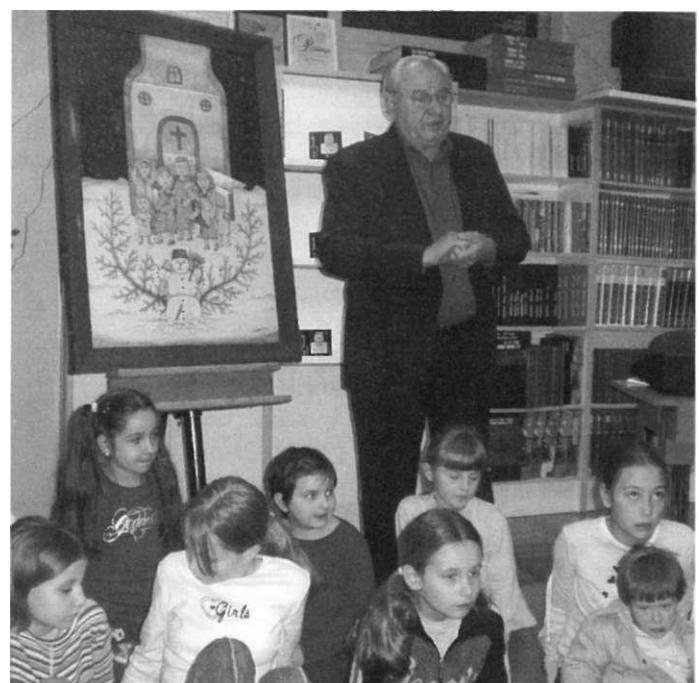
Djeca su ga 10. studenoga 2004. godine s puno pozornosti slušala kako je pričao: «Božić je moj najdraži blagdan jer se bliskost obitelji najviše osjećala.

Josip Generalić okružen djecom u đurđevačkoj Knjižnici

Na Badnjak smo uvijek plakali jer je u zraku lebdjelo nešto posebno: bili smo najbliži, najviše smo se voljeli, ali i razmišljali o životu koji je prošao. Deda, a kasnije tatek, otišao je u šumu po bor. Bor je bio svetinja okupljaо je i djecu i stare. Nekad nije bilo kuglica, nego su djeца sama radila ukrase za bor. A onda se nosila slama u kuću i išlo se na polnoćku. Ako je padaо snijeg, bio je još ljeplji doživljaj Božića. Prozori na crkvi su se svijetlili, čula se pjesma ... Svatko se sjeća svojih Božića.»

Nakon priče, djeca su crtala, a umjetnik je pratio što oni rade. Nastalo je puno prekrasnih Božića na papiru i na staklu.

U prostorima Gradske knjižnice, 3. prosinca 2004. upriličena je svečana izložba. Bilo je lijepo, svečano, ganutljivo. Imali smo bor, božični stol, slamicu, Josip Generalić je sjedio s djecom na slami pod borom, božične pjesme je pjevala naša proslavljenja i čudesna Barbara Othman ... svi smo bili sretni. A onda, za trajanja izložbe, 22. prosinca zgromila nas je najtužnija vijest: Josip Generalić je iznenada umro. Tako je naša izložba, uz onu u Bakovčicama, ostala umjetnikova zadnja izložba.

Veselom ozračju radionice u kojoj se osjećao istinski božični duh najviše je pridonio upravo Josip Generalić

Piše: Katarina Pavlović, Gradska knjižnica Đurđevac

PROJEKT: ENCIKLOPEDIJA KREATIVNIH ZANIMACIJA

Ako nisi na Internetu, nisi nigdje rekao je netko. Ta se izjava u našem slučaju pokazala istinitom. Naime, ljudi iz Školske knjige surfali su Internetom u potrazi za mogućim suradnicima na njihovom novom projektu izrade Enciklopedije kreativnih zanimacija. Tako su otkrili naše stranice (www.knjiznica-djurdjevac.hr) gdje je objavljen velik dio naših radionica.

Glavna polazišna ideja je napraviti izbor kreativnih zanimacija temeljen na radionicama za djecu i mlađež koji su se odvijali u knjižnicama, muzejima, školama u cijeloj Hrvatskoj. Knjiga će biti namijenjena djeci od 8 do 14 godina. To će biti zbirka uradi-sam prijedloga i ideja za kvalitetno osmišljavanje slobodnog vremena. Dakle, dobar način da odvučemo djecu od računala i televizora. Knjiga će dobro doći i knjižničarima, učiteljima, odgajateljima, roditeljima i svima ostalima koji se bave djecom.

Naša knjižnica prijavila je dvadesetak radionica (Izrada nakita od sjemenki, Izrada cvjetova i ljudi od komušine, Andeli od tjestenine, Izrada adventskog vijenca, Izrada svjećnjaka od gipsa, Ukršavanje pisanica koncem i druge). Izlazak knjige očekujemo u Mjesecu hrvatske knjige 2005.

Izrada maski

Slikanje na svili

KOPRIVNIČKA KNJIŽNICA KAO OBRAZOVNO SREDIŠTE

Piše: Dijana Sabolović-Krajina,
Knjižnica i čitaonica «Fran Galović» Koprivnica

Stručnom obučavanju i usavršavanju knjižničara posvećuje se u koprivničkoj Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" posebna pozornost. Stalna edukacija je, naime, preduvjet kvalitetnog djelovanja knjižnice, ali je neophodna i zbog praćenja promjena u osobinama, oblicima i vrstama knjižnične građe i informacijske tehnologije s jedne strane, te povećanih i sofisticiranih potreba korisnika s druge strane. Stalno stručno usavršavanje je neophodno za razvoj knjižnice kao multimedijalnog kulturnog i informacijskog središte svoje lokalne zajednice, koje građanima osigurava pristup znanju, informacijama i kulturnim sadržajima za potrebe obrazovanja, stručnog i znanstvenog rada, cijeloživotnog učenja, informiranja, odlučivanja i razonode.

Svi stručni djelatnici koprivničke knjižnice uključeni su u programe edukacije, shodno vrsti poslova koje obavljaju. Međutim, stručnu edukaciju koprivničkih knjižničara obilježava i edukacija u inozemstvu. Tako je prošle godine Kristian Ujlaki sudjelovao u petodnevnoj stručnoj obuci u Finskoj zajedno s grupom od osam hrvatskih knjižničara, uključenih u projekt "Pitajte knjižničare" (iz Rijeke, Slavonskog Broda, Zadra, Zagreba, Dubrovnika). Jasmina Vajzović i Danijela Petrić s Dječjeg odjela posjetile su Međunarodni sajam dječje knjige u Bologni. Mladen Tudić, Ivo Trepotec i Ljiljana Vugrinec prisustvovali su i imali izlaganje na Festivalu slovenskih bibliobusa u Slovenskoj Bistrici. Dijana Sabolović-Krajina kao predsjednica Hrvatskoga čitateljskog društva i članica Europskog odbora Međunarodne čitateljske udruge sudjelovala je na radionici za voditelje čitateljskih udruga u Europi u Rethymnonu na Kreti, zatim na 49. godišnjoj konvenciji Međunarodne čitateljske udruge u Renou, Nevada, SAD, kao i na simpoziju "PISA : rezultati ocjenjivanja čitateljske pismenosti petnaestogodišnjaka u Europi", Linkoping, Švedska. Pri tome je posjetila narodne knjižnice u Renou u Americi, Kopenhagenu i Hellerupu u

Danskoj te knjižnice u Malmou i Linkopingu u Švedskoj. Posjetila je i knjižnicu u mađarskom Kaposvaru.

Danijela Petrić i Mario Zovko su zajedno sa Suzanom Knežević iz križevačke Gradske knjižnice «Franjo Marković» posjetili krajem veljače ove godine niz nizozemskih knjižnica u okviru studijskog putovanja namijenjenog mladim, perspektivnim knjižničarima, u organizaciji koprivničke knjižnice i nizozemskog knjižničarskog društva.

Koprivnička knjižnica razvija se i kao obrazovno središte za ostale knjižničare u našoj Županiji, ali i šire. Tako je ove godine u organizaciji Ljiljane Vugrinec, voditeljice Županijske matične službe, treći puta zaredom održana edukacija za knjižničare početnike naše Županije i to za dvanaest sudionika iz škola, te općinskih, specijalnih i spomeničkih knjižnica. Predavači su bili djelatnici Knjižnice Josip Blažek, Danijela Petrić, Josipa Strmečki, Ljiljana Vugrinec, Štefica Zagrajski, Ranka Janus, Mario Zovko, Kristian Ujlaki, Gordana Žulićek, Dijana Sabolović-Krajina, te Božica Anić, dipl. knjižničarka iz Muzeja grada Koprivnice. Djelatnost Knjižnice kao lokalnog obrazovnog središta sve više se, uz stalno stručno usavršavanje knjižničara, usmjerava i na edukaciju stručnjaka u srodnim, pedagoškim područjima, prvenstveno u dječjim vrtićima i školama. Tako je prošle godine u Knjižnici organizirano predavanje dr. Marian Koren iz Nizozemske pod nazivom «Knjižnične službe i usluge za djecu: njihovo pravo, a naša javna zadača i struka», zatim predavanje s radionicom mr.sc. Edite Slunjski s Učiteljske visoke škole u Čakovcu pod nazivom "Neobične igre običnim materijalom kako kroz igru pripremiti dijete za čitanje i brojenje", te Irene Šmidt Pelajić s Učiteljske akademije u Zagrebu «Čarobni svijet braće Grimm danas» u suradnji s Goethe institutom. Održana je i književno-edukativna večer "Kako Ivanu Brlić - Mažuranić čitati na brajici demonstracija čitanja kod slijepih i slabovidnih" u suradnji s Udrugom slijepih Koprivničko-križevačke županije.

Koncept knjižnice kao lokalnog obrazovnog središta može se širiti i varirati ovisno o knjižničnim ljudskim resursima i njihovoj obrazovanosti. Tome u prilog idu i planovi koprivničke knjižnice koja će uskoro ponuditi programe i projekte informacijskog opismenjivanja djece, mlađih i odraslih, toliko potrebne za snalaženje u današnjoj «poplavi» informacija.

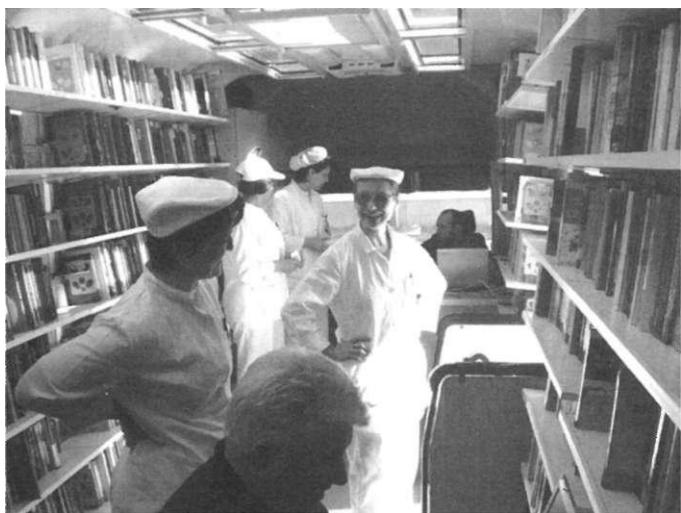

PRVA GODIŠNICA RADA NOVOG KOPRIVNIČKOG BIBLIOBUSA

Piše: Mladen Tudić, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Dana 2. ožujka 2005. navršila se godina dana rada novog bibliobusa, ali i 26. godina "usluge knjižnice na kotačima" Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u Koprivnici. Tijekom te godine dana rada bibliobus je zabilježio čak 2 620 članova, 10 886 posjeta (prosječno dnevno 88), te 13 003 posudbe knjiga (161 knjiga prosječno dnevno) na 37 stajališta u koprivničkim prigradskim naseljima, poduzećima i općinama na širem koprivničkom području.

Najveći broj članova, čak 1 394, bibliobus bilježi u koprivničkim poduzećima: Podravka (pogoni Danica, Lino Lada, Juhe, Vegeta, Belupo, te u Starčevičevoj ulici), Bilokalnik, Hartmann, Hrvatska elektroprivreda i Carlsberg Croatia. Bibliobus obilazi i općinska središta i njihova naselja i to Koprivničke Brege s Glogovcem, Golu s Otočkom, Novačkom, Gotalovom i Zdalom, Novigrad Podravski s Delovima, Drnje s Torčecom, Koprivnički Ivanec s Kunovcem, Rasinju sa Suboticom Podravskom, Kuzmincem, i od početka godine sa Velikim Pogancem, Sokolovac sa Velikom Mučnom, te Hlebine, Legrad i Sigete. Od gradskih naselja tu su Jagnjedovac, Reka, Bakovčice, Starigrad, Staglinec i Draganovec, te, već godinama, i koprivnički Dom za starije i nemoćne osobe.

Korisnici na stajalištu Tvornice dječje hrane LINO 2004.

Posebno treba naglasiti da bibliobus djeluje na principu samofinanciranja troškova rada, odnosno sklapanja ugovora u pružanju usluga općinama i poduzećima, a naknada iznosi svega 2 500 kuna po jednom stajalištu, s jednim dolaskom mjesечно. Pozitivno je da općine i poduzeća koriste usluge bibliobusa i više puta mjesечно, te da su prepoznali dalekosežnu korist takve suradnje s koprivničkom knjižnicom, obzirom da stanovnici općina i naselja, odnosno zaposleni u poduzećima, ne moraju sami plaćati korištenje bibliobusa.

Najmlađi korisnici strpljivo čekaju da bibliobus otvori vrata

Valja svakako naglasiti da je svrha bibliobusa knjige učiniti dostupnima onima koji zbog udaljenosti ne mogu koristiti stacioniranu knjižnicu. Posebna pozornost se posvećuje školskoj i predškolskoj djeci u udaljenim naseljima, kojima su uskraćeni mnogi kulturni sadržaji, te radnicima u dislociranim tvorničkim pogonima. Odnedavno bibliobus na svojim stajalištima dostavlja knjige u kuću osobama s invaliditetom.

Da bi bibliobus bio maksimalno iskorišten, u planu je proširenje njegove usluge i na ostali, križevački i đurđevački, dio Koprivničko-ričevačke županije. Stoga će za rad u drugoj smjeni biti potrebno zaposlitit dva nova djelatnika. Za sada, posudu bibliobusa čine Ivo Trepotec, vozač-manipulant i Mladen Tudić, knjižničar.

Prvašići u Ždalu, svi odreda korisnici bibliobusa, rado su sa svojom učiteljicom pozirali za Svezak (jesen, 2004.)

G O S T I P R I P O V J E D A Č I U U E T N O J P R I C A O N I C I

Piše: Milena Wolfling, Knjižnica i čitaonica «Fran Galović» Koprivnica

Pričaonica u Dječjem odjelu Knjižnice i čitaonice «Fran Galović» u Koprivnici ima tradiciju dugu više od dvadeset godina. Uz razne kreativne radionice i edukativne igre, obavezni dio sadržaja su pripovijedanje priča i razgovor o njima, a pričaonicu uobičajeno vodi «teta» iz dječeg vrtića.

U srpnju i kolovozu prošle godine odlučili smo ljetne susrete u pričaonici obogatiti jednim novim, drugačijim sadržajem. Na naš poziv rado su se odazvali roditelji, bake i javne osobe iz života našeg grada i umjesto «tete»! - preuzeли ulogu pripovjedača. Održano je desetak ponešto neobičnih, ali vrlo uspješnih susreta.

Prvi gost-pripovjedač bio je gradonačelnik grada Koprivnice, koji je djeci ispričao priču «Tri praščića». (DOUE)

Potom je jedan tata, inače profesor povijesti, (GORE) ispričao zanimljivu verziju «Legende o Picokima», a etnologinja iz gradskog Muzeja pričala je narodnu priču o lijenoj ženi, iz knjige «Narodne priče», M. Dolenca Dravskog. Gošća psihologinja pričala je o mačkici Lizi i porazgovarala s djecom o fizičkim manifestacijama različitih emocija, što se na kraju pretvorilo u lijepu igru pantomime. Jedna mama odabrala je priču «Izgubljena ovčica», a pedagoginja iz dječeg vrtića priču uz slikovnicu «Kraljevska pusa». Priču «Mimi traži prijatelja» ispričala je jedna baka, a druga baka pričala je omiljenu priču svoje unučice o djevojčici i vjeverici, koju je sama smislila. Književnica Božica Jelušić podarila je djeci dvije priče: «Zdenko Vodenko» i «Priču o kornjači».

Sve priče djeca su lijepo prihvatile, a njihova zarumenjena lica i sjajni pogledi bili su najljepša nagrada i iskreno priznanje našim pripovjedačima.

OBILJEŽAVANJE 200. GODIŠNICE ROĐENJA HANSA CHRISTIANA ANDERSENA

Piše: Jasminka Vajzović, Knjižnica i čitaonica «Fran Galović» Koprivnica

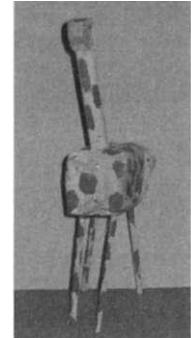
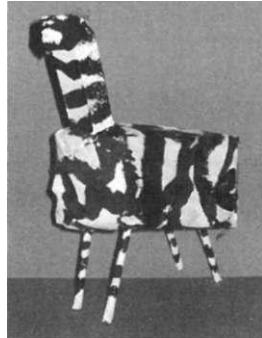
U Danskoj je 2. travnja obilježena 200. godišnjica rođenja H.C. Andersena, a time i službeno otvorena godina festivala posvećena Andersenovom djelu. Pred oko 42.000 gledatelja na nacionalnom stadionu u Kopenhagenu, televizija je prenosila spektakl pod nazivom «Bilo jednom davno...». Za domaće i inozemne manifestacije sponzori su izdvojili više od 35 milijuna eura, što je dosad nezabilježen iznos u povijesti Danske.

Naša zemlja također se uključila projektom «Dobardan, gospodine Andersen», kroz niz zanimljivih događanja tijekom cijele godine: izložbe ilustracija hrvatskih umjetnika, kreativne radionice, kazališne predstave, stručne skupove, Međunarodni dječji festival u Šibeniku, Nacionalni kvizza poticanje čitanja.

Knjižnica i čitaonica »F. Galović« sudjelovala je u natjecanju za najbolje likovne radove nastale u kreativnim radionicama na temu Andersenovih priča i bajki. U likovnoj radionici koju smo nazvali «Igračke iz dječje sobe» nastali su zanimljivi eko-uradci od kartonske i druge ambalaže. U konkurenciji od 1.600 radova pristiglih iz cijele Hrvatske, među odabranih stotinjak najuspjelijih, na završnoj izložbi u Dječjem odjelu Gradske knjižnice u Zagrebu našle su se i 3 eko-igračke iz koprivničke gradske Knjižnice.

5. travnja 2005. održan je u Zagrebu Međunarodni stručni skup, u organizaciji KGZ-a i Hrvatskog centra za dječju knjigu, dok su suorganizatori bili: Zaklada H.C. Andersen 2005., Odense - Danska, Danski kulturni institut u Mađarskoj i Knjižnica Otona Zupančiča Pionirska knjižnica iz Ljubljane. Nekoliko eminentnih stručnjaka održalo je tom prigodom predavanja o životu i djelu H. C. Andersena, a posebno izlaganje posvećeno je hrvatskim ilustratorima Andersenovih bajki.

Među cijenjenim hrvatskim umjetnicima koji su ilustrirali Andersena, istaknuto mjesto pripada Ljubi Babicu (čije se originalne ilustracije Andersenovih priča čuvaju u grafičkoj zbirci NSK), Andriji Mauroviću i Vladimиру Kirinu. U starijoj generaciji suvremenih ilustratora Andersena ističu se Cvijeta Job i Danica Rusjan. Najnovija bogato ilustrirana izdanja Andersenovih priča nastala su 2005.g. upravo u povodu velike Andersenove obljetnice, a ilustrirali su ih hrvatski umjetnici srednje i mlađe generacije: Zdeno Bašić, Svjetlan Junaković, Dubravka Kolanović i Manuela Vladić-Maštruk. Kao nastavak obilježavanja «Andersenove godine», tek nam predstoji uključivanje u Nacionalni kviz za poticanje čitanja koji će se održati u Mjesecu hrvatske knjige 2005., od 15.10. do 15.1.1.

TKOJE BIO ANDERSEN?

H.C. Andersen rodio se u danskom gradiću Odense 1805., a umro u Kopenhagenu 1875. godine. U vremenu u kojem je živio i radio, zdušno se zalagao za kulturno zajedništvo koje je (i danas!) potrebno u cijeloj Europi. Bio je novinar i kritičar, pun entuzijazma za znanost, ali i misilac - egzistencijalist, pisac putopisa, drama, poezije, romanopisac, dok je trajnu popularnost stekao bajkama i pričama za djecu.

Svoj život opisao je ovim riječima: «Moj život najljepša je bajka, tako je bogat i sretan. Da me kao dječaka, dok sam, siromašan i sam, polazio u svijet, srela kakva vila i da mi je rekla: odaber svoj put i svoj cilj, a ja ču te onda prema tvojim duševnim sposobnostima i prema razumu koji je potreban u svijetu, voditi i štititi- moja sudbina ne bi mogla biti sretnija, razboritija i bolja. Povijest moga života reći će svima ono što i meni kazuje: Ima Bog koji je pun ljubavi i koji sve izvodi na najbolji put» («Bajka moga života», 1855.)

HANS CHRISTIAN ANDERSEN I NJEGOVE BAJKE

Za Andersenove bajke karakteristično je da se zasnivaju na usmenoj predaji, te kombinaciji starije književne tradicije, kako «ozbiljne» tako i «trivialne», te uobičajeno glasnog čitanja priča unutar obiteljskog kruga. Takvo glasno čitanje s elementima dramske izvedbe imalo je važnu ulogu posredovanja pri razmjeni znanja i emocija između djece i odraslih u okruženju obiteljske intime.

Andersenove bajke pojatile su se u vrijeme kada se bajke počinju sustavno zapisivati, lako je Andersen bio i zapisivač bajki, ipak je poznatiji kao njihov autor. Napisao ih je 156. Andersen stvara novu bajku koja je katkad srodnja sa starom, klasičnom bajkom bilo po motivima, ili po likovima i načinu zaplitanja i rasplitanja radnje, ali uvijek poetičnija i razvijenija. U svim njegovim bajkama i pričama ima mnogo aluzija na svakidašnji život, u njima se kriju Andersenovi pogledi na svijet i osobni doživljaji, pa je u nekim pričama dosta autobiografskih crta. Upravo je Andersen zaslужan za to što su junaci bajki postala djeca, i to štoviše nestošna, zapravo autentična, gotovo realistična djeca.

Koliko god neobične i nevjerojatne, sve su Andersenove priče i bajke iznikle iz stvarnosti: utemeljene na životu i protkane zbiljom, daju nam jednostavni naputak ponašanja i životne mudrosti. Život je takav kakav jest, i takva ga valja prihvati u svim njegovim oblicima: i bol i radost, i sreća i briga, i dobrota i sebičnost, čak i sama smrt, dio su života. A svaka će nam teška zbilja biti lakša sačuvamo li vedrinu duha, dobrotu srca, a ponajviše vjeru da će Bog urediti sve kako je za nas najbolje.

Andersenove bajke duboko su etične i moralno poučne, mogu se koristiti u odgojne svrhe, za razvijanje socijalnog osjećaja u djece, za buđenje svijesti o nužnosti da se razvijamo kao duboko humana bića koja ne mogu ravnodušno prolaziti pored tuđe nevolje.

STARA DAMA NA NOVIM MEDIJIMA

Multimedijalni susreti s djecom u Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" u Križevcima.

Piše: Suzana Knežević, Gradska knjižnica «Franjo Marković» Križevci

Da najveća hrvatska književnica 19. stoljeća ni u našem 21. stoljeću nimalo ne zaostaje u svojoj književnoj recepciji, dokaz je što je ovogodišnji Mjesec hrvatske knjige bio posvećen upravo njoj, jednoj od najvećih naših književnica uopće Ivani Brlić-Mažuranić.

Tu smo staru damu u našoj knjižnici ove godine djeci htjeli približiti na poseban način, s nadom da će, zahvaljujući doživljaju koji smo im priredili, Ivana postati važan dio njihova djetinjstva. Sveobuhvatnim pristupom temi nastojali smo potaknuti sva dječja osjetila kako bi im nakon ovakvog posjeta knjižnici, osim važnih činjenica, u pamćenju ostala i atmosfera vremena u kojem je Ivana stvarala.

Naši su gosti tijekom Mjeseca hrvatske knjige bili učenici šest odjeljenja četvrthih razreda dviju križevačkih osnovnih škola. Jednosatni susret sa svakim razredom započeo je na Odjelu za odrasle gdje smo priredili izložbu povodom Ivanina 130. rođendana. Gledajući izloške, čitajući komentare uz njih i razgovarajući, ponovili smo ono što učenici već znaju o Ivaninu životu i djelu, ali i saznali i naglasili ono što do tada nisu znali (npr. da je Ivana jedina naša književnica koja je bila nominirana za Nobelovu nagradu, i to dva puta, ili da je bila prva žena član HAZU). Križevačkim je učenicima na izložbi posebno zanimljivo bilo uočiti da između Ivane koja je stvarala u Slavonskom Brodu i Križevaca postoji veza. Naime, kako ističe u svojoj kratkoj autobiografiji, Ivana je na poseban način doživljavala Križevčanina rođenjem, književnika i filozofa Franja Markovića - po kojem naša knjižnica nosi ime. Smatrala ga je jednim od ljudi koji su bitno utjecali na njezin život i stvaranje.

Na izložbi smo se na kraju zaustavili kod izdanja Priča iz davnine na CD-ROM-u nakladnika Bulaja kako bismo napravili uvod u zbijanja koja su uslijedila na Dječjem odjelu. Tamo smo, naime, u za ovu priliku posebno prilagođenom prostoru, projicirali sadržaj spomenutoga CD-ROM-a, nastojeći djeci, osim obrada Ivaninih bajki, predstaviti zanimljive popratne sadržaje ovoga sveobuhvatnog izdanja, posebno priloge koji se tiču života i književnoga rada naše spisateljice. Na početku smo zavirili u Ivanin obiteljski album pokazavši kratki film s prizorima iz njezina života, fotografije mjesta u kojima je živjela i stvarala, njezin dom i ukućane, izvorni njezin rukopis, ilustracije u starim izdanjima njezinih djela... Djeci je posebno bilo zanimljivo vidjeti kamin iz Ivanina doma čija je vatra nadahnula književnicu da osmisli likove Domačih. Prošli smo zatim kronologiju spisateljice života, naglasivši ponovno nekoliko bitnih činjenica o kojima smo pričali za vrijeme razgledavanja izložbe, kako bi djeca na ovome susretu utvrdila najvažnije informacije o Ivani.

Nakon ovog upoznavanja s književnicom, prešli smo na upoznavanje s njezinim bajkama obrađenim na ovome CD-ROM-u. Djeca su dobila uvid u sve četiri obrađene bajke (Suma Striborova, Bratac Jaglenac i sestrica Rutvica, Kako je Potjeh tražio istinu, Lutonjica Toporko i devet župančića). Posebno su im zanimljive bile bajke obrađene u obliku interaktivne priče s kojom se, za razliku od oblika crtanog filma, do tada nisu bili susretali.

Također, skrenuli smo im pozornost na igrice uključene u crtici o Potjehu, što ih je posebno razveselilo. Nastojali smo pokazati najljepše i najzanimljivije dijelove obrađenih priča kako bismo djecu potaknuli da kasnije samostalno dođu u knjižnicu i pogledaju ih. Na kraju susreta pogledali smo cijeli crtani film Suma Striborova, najpoznatiju priču iz zbirke Priče iz davnine.

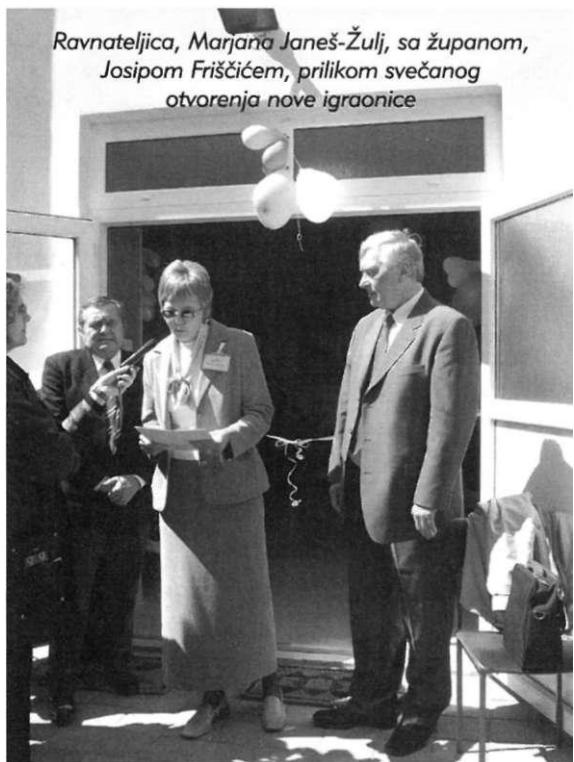
Djecu, potaknuta likovima Domačih, a još pod dojmom Ivanina kamina iz kojeg su oni "izletjeli", iz knjižnice su ispratili i Domači od žice i krep-papira nastali na radionicama za školsku djecu koje se u knjižnici na Dječjem odjelu redovito održavaju. Radost i želja učenika i nastavnika da ih ponovno ugostimo na ovakvim susretima bili su nam najveći dokaz uspješnosti.

Prigodna izložba slikovnica

NOVA IGRAONICA U KRIZEVACKOJ KNJIŽNICI

Piše: Marjana Janeš-Zulj, Gradska knjižnica «Franjo Marković» Križevci

U povodu Dana grada Križevaca, 22. travnja 2005., Gradska knjižnica «Franjo Marković» Križevci provela je akciju besplatnog godišnjeg učlanjenja. Kroz naše prostore prošlo je mnoštvo sugrađana koje smo upoznali sa uslugama koje se nude na Dječjem odjelu i Igraonici te Odjelu za odrasle. Raduje nas što smo učlaniili 186 djece i 452 odraslih (učenika, umirovljenika, zaposlenih...), ukupno 638 novih članova i svi će oni moći koristiti naše usluge posuđivanja knjiga i ostale građe, čitaonice, studijskog odjela, informatičke usluge, Internet i slično u narednih godinu dana, koliko će im vrijediti ova članarina. Vjerujemo da će novi članovi pronaći u Knjižnici sadržaje koji ih zanimaju, ali i mjesto za čitanje, učenje, igru, druženje i razonodu.

Veseli nas i što smo u prisustvu župana g. Josipa Friščića, zamjenika župana g. Darka Korena, gradonačelnika g. Branka Hrge, predsjednika Upravnog vijeća g. Zeljka Husinca, pročelnika, vijećnika i ostalih uzvanika te roditelja i djece članova igraonice, otvorili novi prostor DJEČJE IGRAONICE od 60 m² zatvorenog i 50 m² otvorenog prostora u Hrvatskom domu, iza Zagrebačke banke.

Igraonica je u našoj knjižnici započela s radom prije više od 20 godina zahvaljujući entuzijazmu tadašnje voditeljice knjižnice, gde Marije Ivanović i prve voditeljice igraonice, gde Ljubice Milobara. U tih 20-tak god. kroz našu je igraonicu prošlo više od tisuću djece koja su kasnije ostala redovni članovi i korisnici knjižnice. U igraonici djeca stječu naviku čitanja, posuđivanja slikovnica i knjiga i svakodnevnog korištenja knjižnice. U novom prostoru program igraonice, pod voditeljstvom Mihaele Doskočil, moći će se kvalitetnije i bolje provoditi. Zahvaljujemo Koprivničko-križevačkoj županiji na finansijskoj potpori uređenja Dječje igraonice i Gradu Križevcima na podršci.

Djeca u novom prostoru
s voditeljicom igraonice, Mihaelom Doskočil

Svečani program za otvorenje igraonice
pripremili su njeni mali polaznici

OTVARANJE AUTOMATI ZI RANE HRVATSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE "ĐURO SUDETA" GAREŠNICA

Piše: Maja Dizdarević, Hrvatska knjižnica i čitaonica «Đuro Sudeta» Garešnica

Utjecaj informacijskih i komunikacijskih tehnologija koje sve više zaokupljaju naše mlade radikalno se mijenja, no knjižnice, a među njima i Hrvatska knjižnica i čitaonica «Đuro Sudeta» Garešnica, uspješno su se uključile u te promjene. Ono što je izgledalo tako daleko prije nekoliko godina, i o čemu se samo govorilo, postalo je stvarnost za nas djelatnike, a u prvom redu za naše korisnike.

Svečanost otvaranja automatizirane knjižnice u Garešnici bila je 10. studenog 2004. godine u prostorijama knjižnice, popraćena bogatim programom u okviru kojeg su se dodijelile nagrade najčitateljima s Dječjeg odjela.

U sklopu programa, u uvodnom dijelu pod naslovom «Knjižnica jučer i danas», govorile su djelatnice knjižnice Matija Sekulić i Ruža Lenac - Brleković.

G. Danko Tkalec iz tvrtke Point
prilikom instalacije programa METELsin u Garešnici

Informatizacija koja je započela 2001. godine nabavom računalne opreme, unosom i obradom knjižne građe i preuzimanja kataložnih zapisa, uspješno je dovela do početka automatizirane posudbe te stručne obrade knjižne i neknjižne građe te osnova pretraživanja služeći se Metel programom. Dio je to velikog zadatka koji je korak naprijed u «poplavi» elektroničkih medija. Dokaz je to da nastojimo ići ukorak s vremenom i da smo se, kao i druge knjižnice, uklopili u postojeće promjene.

KNJIŽNICA JE MOJ DRUGI DOM

Skica za portret Matije Sekulić

Matija Sekulić na svom radnom mjestu,
u garešničkoj Knjižnici

Narodna čitaonica u Garešnici osnovana je 1887.; ali prava povijest knjižnice počinje tek po svršetku II. stvjetskog rata. Djelovanje knjižnice osobito jača od sredine 60-tih godina prošlog stoljeća, upravo u vrijeme kada u knjižnicu dolazi knjižničarka Matija Sekulić.

- Opišite svoje početke u knjižnici?

Osnivanjem 1963. godine Narodnog sveučilišta u Garešnici, koje se bavilo kulturno-prosvjetnom djelatnošću, odlučeno je da se ponovo pokrene rad Narodne knjižnice. Tada se počelo ozbiljno raditi na preseljenju knjižnice i na obradi knjižnog fonda. Inventarizacija knjiga počela je 5. rujna 1964. da bi do 15. ožujka 1965., kada je bilo otvaranje knjižnice, bilo upisano i obrađeno 2980 sv. U knjižnici je tada radila Mara Puhalo. Početkom prosinca 1965. na njezino radno mjesto dolazim ja, Matija Križić.

Potrebno stručno znanje stjecalo se tada seminarima, predavanjima, stručnom literaturom, kontaktima s Gradskom knjižnicom Bjelovar koja nam je uistinu pomagala kad god je za to bilo potrebe. Knjige, koje su bile pohranjene u Hrvatskom domu, preseljene su u jednu prostoriju koja se nalazila u zgradi kina na katu. Prostor je imao 41 m², a u njemu su se nalazile četiri police, jedan niži trodijelni ormari, radni stol i stolić s tri fotelje za čitatelje. Radilo se tri dana dopodne, tri dana popodne. Pristup knjigama bio je slobodan, dječje knjige bile su odvojene, a korisnici su mogli pročitati tisak. Građa je bila inventarizirana, klasificirana po UDK,

katalogizirana i dostupna korisnicima. U to vrijeme knjižnice su financirali fondovi za kulturu općine. Djelatnost Narodne knjižnice bila je odvojena bez obzira što je u sastavu Narodnog sveučilišta. Ipak, rad knjižnice u velikoj je mjeri ovisio o sredstvima fonda za kulturu, a ponekad i o ljubavi, razumijevanju i smislu za knjigu onih koji odlučuju.

• Narodna knjižnica je dugo bila u sastavu. Danas se postavlja pitanje osamostaljivanja knjižnica. Kad će se konačno profesionalizirati knjižničarstvo?

Sam odlučivati o svojoj slobodi, znak je slobode. Kad su knjižnice same odlučivale o svojim poslovima? Osnivači, politika, interesi... Svakako, raznorazni centri za kulturu, pučka učilišta, nisu im potrebni i s tim konačno treba prestati. Knjižničarstvo je profiliralo svoju djelatnost, a i dovoljno smo pametni da o sebi i namjenskim sredstvima sami odlučujemo. No, nemojmo se zavaravati, samostalnost nije istovremeno i jamstvo prosperiteta. Vratimo se prvom dijelu pitanja.

Do integracije Narodnog sveučilišta (u čijem je sastavu Narodna knjižnica) i Gimnazije dolazi 1968.g. i nastaje Centar za obrazovanje i kulturu, a 1975. g. mijenja naziv u Centar za obrazovanje i kulturu «9. maj». Godine 1986. iz sastava Centra izdvajaju se Narodna knjižnica i Kino i osniva se Centar za kulturu i informiranje. Narodna knjižnica 1991. mijenja svoje ime u Hrvatska knjižnica i čitaonica «Duro Sudeta».

• Stalna seljenja Narodne knjižnice zacijelo su ostavila traga na njezinom razvoju? Revizije, gubljenje fonda...

Zbog skušenosti prostora knjižnica 1969. seli u prizemlje iste zgrade (Kino) gdje se nalaze dvije prostorije s potrebnim malim spremištem (oko 70 m²). Tu se već formira dječji odjel posebno, a knjige za odrasle nalaze se u drugoj prostoriji. Na svečanom otvaranju 20. ožujka 1969. bile su nam gošće književnici Dušanka Popović Dorofejeva, rodom iz Garešnice i Vesna Parun. U tom prostoru knjižnica ostaje do 10. rujna 1982. kada se seli u nešto veći, uređeniji i primjereni prostor (oko 120 m²) unutar iste zgrade u prizemlju. Tu ostaje gotovo deset godina. Od 1. do 29. veljače 1992. ponovno seljenje, ali ovaj put u sadašnju zgradu (Nazorova 3) u znatno veći prostor (270 m²).

• Sedamdesete godine bile su uspješne. Narodna knjižnica osniva ogranku, ubrzano raste zbirka knjiga, raste broj članova, brojne su aktivnosti.

Točno tako. Spomenute 1969. otvoreni su u prostoru škole ogrankak naše knjižnice u Kaniškoj Ivi. Kupljen je novi namještaj, oformljena manja zbirka knjiga i u tom ogranku nekoliko puta u tjednu radila je jedna učiteljica. Iste godine započeo je s radom i ogrankak u Garešničkom Brestovcu, koji je 1970. temeljito preuređen. Ogranak je bio smješten u Domu kulture, a bio je zaposlen honorarno jedan dječatnik DK Brestovac.

Sedamdesetih godina organizirane su knjižne stanice u Bršljanici, Dišniku, Domu zdravlja (bolnički dio) i Zdenčacu.

Tih godina bilo je mnogo susreta, izložbi... Nekih se rado prisjećam: - 11.11.1970. susret s djecom u Ploščici otkrivanje spomen ploče Duri Sudeti (recital u kino-sali imao je Miroslav Supanc uz prisustvo Mate Sudete, Durinog brata)

- 1970. i 1986. godine izložbe akademskih slikara Ive Radoševića i Mate Gerecija

- izložbe knjiga «Mladosti» iz Zagreba, izložba knjiga Vladimira Nazora, izložba Povijest knjige i razvoj pisma

- 5. 12. 1977. godine susret literarnih grupa Općine Garešnica (gost Ivica Ivanec)

- 18. 12. 1978. godine susret literarnih grupa Općine Garešnica (gost Branko Hribar)

- 25. 12. 1979. godine susret literarnih grupa Općine Garešnica (gost Josip Palada)

U knjižnici se još organiziraju šahovski turniri, a obzirom da knjižnica nije bila samostalna, organizirala sam razne koncerte zabavne i narodne glazbe, kino predstave, kazališne predstave i predavanja.

Od 1970. do 1980., dakle u deset godina fond knjiga znatno se povećao. Spomenute 1970. bilo je 10.498 sv, a 1980. g. 14.338 sv. Isto se dogodilo i sa članstvom: 525 upisanih 1970.g., a 1980.g. 654 člana.

• Konačno se Narodna knjižnica 1991. osamostaljuje. Već je izrasla u veliku i suvremenu knjižnicu. Postavljena je na zdrave noge.

Ne bih htjela da se u razgovoru prešute osamdesete kada se započinje s ustrojavanjem BIS-ova, osnivanjem matičnih službi (općinske i regionalne), stalnim isticanjem oblika usavršavanja knjižničara. Garešnička knjižnica je u sastavu Centra za obrazovanje i kulturu. Nabavlja knjige i časopise, ali uvijek je manjaksredstava za njezinu djelatnost.

Narodna knjižnica 1986. ulazi u sastav novoosnovanog Centra za kulturu i informiranje. Sljedeće godine provedena je revizija, otpisana su 1984 sv., a 1451 sv. darovan je Centru za usmjereni obrazovanje.

Preseljenjem 1992.g. u novi prostor formiraju se dva nova odjela posudbeni i dječji, a 1998. godine otvara se i studijski odjel. Ravnateljicom Hrvatske knjižnice «D. Sudeta» 1991. postaje prof. Ruža Lenac-Brleković. Treća dječatnica, Maja Dizdarević, dipl. knjižničar, upošljava se 1999. g. (danas ravnateljica). Informatizacija knjižnice započela je 2001. g., a u studenome 2004. g. biva u cijelosti dovršena.

Od male narodne knjižnice na početku 1965. godine uz mukotrpno pomicanje stepenicu po stepenicu prema gore došli smo do informatizirane i umrežene knjižnice s tri odjela: studijskim, dječnjim odjelom s igraonicom i odjelom za odrasle s velikim izborom raznovrsne literature. Na kraju 2004. u fondu je bilo 28.949 sv. te 904 učlanjena korisnika.

• Biti knjižničar?

Lijep osjećaj. Pomalo privilegiran. Do 1991. organizirala sam bezbroj književnih susreta. U našoj knjižnici bili su: Krsto Spoljar, Vesna Parun, Josip Palada, Joža Horvat, Ivan Raos, Drago Ivanisević, Milivoj Matošec, Dragutin Tadijanović, Višnja Stahuljak, Vlado Gotovac, Vjekoslav Kaleb, Zvonimir Majdak, Jozo Laušić, Branko Hribar, Ivan Dončević, Dara Janečković...

Od mlađih dana družim se s knjigom. Kad sagledam svoj život unatrag, sigurna sam da nijedan drugi posao ne bih htjela raditi osim poslova knjižničara. Knjižnica je postala tijekom rada moj drugi dom u kojem sam se osjećala sretnom i zadovoljnom. Godinama radim s korisnicima. Veseli me kada pružim pravovaljanu informaciju, preporučim dobru knjigu. Ponekad se kroz komunikaciju provuku i stvari osobne prirode s ljudima koji su dugo vremena korisnici knjižnice, a time i moji dugogodišnji prijatelji, pa tako s njima dijelim njihove radosti, ali i tuge. Knjižničari moraju biti jako osjetljivi na potrebe korisnika. Budućnost knjižnica najviše će ovisiti o njihovoj sposobnosti da se prilagode izazovima promjena koje se dešavaju sve većim intezitetom na svim razinama društva.

Razgovarao: Ilija Pejić

PROJEKT KNJIŽNIČARSKE GRUPE - IZDAVAČI

Piše: Nataša Švaco, OS Grgura Karlovčana Đurđevac

Ove godine razmišljanja mlađih knjižničara usmjereni su od početka na nova izdanja knjiga na našem tržištu. Zanimali su ih novi naslovi pristigli u našu knjižnicu. Željeli su doznati koji su izdavači zastupljeni u našoj knjižnici, ali i koji izdavači postoje u Hrvatskoj. Dogovorili su se i podijelili zadaće. Timskim radom i u parovima pregledavali su knjige u našoj knjižnici, posjetili su Gradsku knjižnicu, obišli naše knjižare, pregledali knjige u svojim bibliotekama. Anketirali su učenike naše škole o kvaliteti i kvantiteti udžbenika. Proučavali su knjige u knjižnici s najboljim uvezom. Zanimalo ih je koji izdavači izdaju i štampaju na recikliranom papiru. I još nizzanimljivih pitanja.

Kad su prikupili potrebne podatke rad su nastavili u knjižnici. Pregledavali su kataloge izlagača na Interliberu. Uslijedila je izrada postera. Izradili su popise najzastupljenijih izdavača u našoj knjižnici:

- najpoznatiji izdavači enciklopedija, rječnika i leksikona: Leksikografski zavod Miroslava Krleže, Znanje, SvsPrint
- najzastupljeniji izdavači koji štampaju na recikliranom papiru: Mozaik knjiga, Educa, Katarina Zrinski
- najlepše ilustrirane knjige: ABC naklada, Školska knjiga, Kašmir promet
- metodički obrađena lektira: Školska knjiga, ABC naklada, SvsPrint
- najzastupljeniji izdavači udžbenika: Profil, Školska knjiga, Alfa

Saznali su mnoge, njima do sada, nepoznate izdavače i začudili se da u Hrvatskoj danas ima preko 1500 nakladničkih kuća.

Saznali su:

- najjeftiniji izdavač lektire za djecu je Zagrebačka stvarnost
- najbolji uvez ima Školska knjiga
- najpoznatiji izdavač strane literature je Algoritam
- najizdavači stručnih knjiga s područja odgoja i obrazovanja su: Educa, Slap, IEP, Slovo, Naprijed, Alineja, Znamen, Tipex
- nakladnik najlepših slikovnica - Naša djeca, ABC naklada
- najzastupljeniji nakladnici lektire u knjižnici su: Mladost, Školska knjiga, ABC naklada, Znanje, Profil, Alfa
- najizdavači časopisa za djecu su: Mozaik knjiga, Profil, Školska knjiga, Naša djeca

Izradili su vlastiti: bonton u knjižnici, popis svih prava i obveza čitača, pravilnik o ponašanju u knjižnici, popis svega što knjige ne vole.

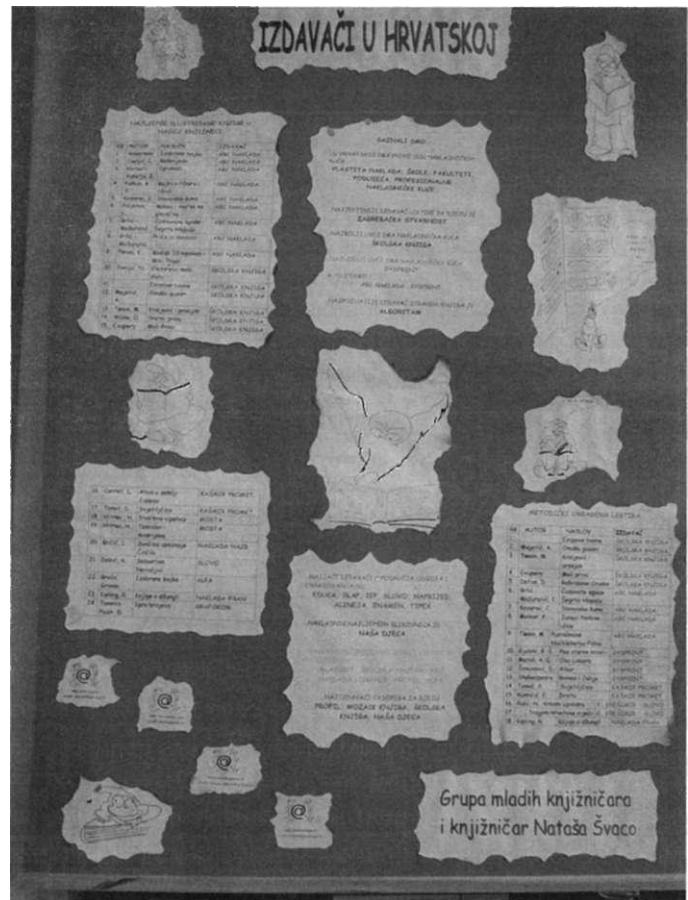
Postavili su vlastitu izložbu svih postera koje su napravili. Izložili su u knjižnici sve nove knjige, ali i primjere starih uništenih knjiga. Izradili su letke i poruke za čitatelje kako čuvati knjige. U sklopu Otvorenih dana škole izložili su svoj projekt svim učenicima naše škole. Predložili su svima da čitaju više knjiga. Neka se učenici i učitelji uključe u dobrotvorne akcije za očuvanje knjiga, ali i za nabavu novih popularnih naslova.

Zaključili su da je korisno čitati metodički obrađenu lektiru. Zadovoljni su što imamo dosta knjiga i slikovnica tiskanih na

recikliranom papiru. Zahtijevaju nabavu novih popularnih naslova, više bogato ilustriranih slikovnica. Poručili su svima da trebamo više čitati, čuvati knjige, bolje se ponašati prema njima, jer će tako svima biti bolje, imat ćemo više znanja i mudrih glava u školi.

Učenici su radeći u timu uvažavali prijedloge svih. Svaki član bio je aktivni sudionik u radu. Razmjenjivali su svoja mišljenja, sami dolazili do zaključaka nakon istraživanja i razgovora. Uz moju koordinaciju i korisne upute sami su pronašli izvore za rad u katalozima, knjigama te na Internetu. Zajedno smo naučili i ponovili neke nove pojmove. U njihovom radu i druženju došla je do izražaja tolerancija i njihova empatičnost i pozitivno ozračje prema drugima.

Zajednički smo došli do cilja i probudili učeničku ljubav prema čitanju i knjizi. Uputama smo pomogli učenicima da se sami snalaze u knjižnici. Izložbama smo djelovali na učenike neka razmisle o svojim postupcima prema knjigama, neka razviju svoju kreativnost i inicijativnost i neka predlože akcije u očuvanju starih i nabavi novih knjiga. Tako će svima biti ljepe i udobnije u knjižnici i čitaonici naše škole.

Jedan od postera nastalih kao rezultat projekta

NOVA ŠKOLSKA KNJIŽNICA U DARUVARU

Piše: Vladimir Zivković, OS Vladimira Nazora, Daruvar

Zamislite da se vaše dijete školuje u objektu izgrađenom 1777. godine, zbilji školstva Daruvara. Dvorac grofa Jankovića, hladan, neprikidan, još 1929. godine otkupljen je za potrebe osnovne škole i toj je namjeni služio sve do jeseni 2004. kada je otvorena nova školska zgrada Osnovne škole Vladimira Nazora u Daruvaru, ukupne površine 3. 073 m², u istočnom dijelu grada. Ukupna investicija «tedka» je oko 23 milijuna kuna, a zaokružena je uz pomoć Ministarstva obnove i razvijanja te Europske banke za obnovu i razvoj. Zgrada je izgrađena u rekordnom roku od svega godinu dana, a svečano ju je početkom rujna otvorio predsjednik RH, Stjepan Mesić.

I učenici i nastavnici jednostavno živnuše. Knjižničar također, ali prerano je za radovanje. Nova knjižnica, ali bez namještaja. Škola potpuno namještena, jedino za knjižnicu nema sredstava. Projektant kao da nikada nije ni čuo za Standard za školske knjižnice jer ona je, naravno, površinom manja od standarda. Povuci, potegni, traži donatora. Pronađen. Matična služba obavlja lavovski dio posla i krajem godine namještaj stiže.

Jedan knjižničar ne može biti na dva mesta, za zapošljavanje drugoga nema mogućnosti, a korisnici traže svoje. Rješenje u dogovoru s ravnateljem obučeno je nekoliko učiteljica za rad s «Metel»-om koje u novoj knjižnici vrše posudbu građe.

Knjižničar u drugoj zgradi obavlja sve stručne poslove nabave i obrade građe za obje knjižnice i podatke prenosi na drugo računalo, a jedan dan u tjednu obavlja i druge poslove u novoj knjižnici. Knjižnica ima mogućnost primiti oko 6.000 svezaka, ali za sada imamo oko 3.000. Postojeći fond se polako popunjava, «blitz krieg» akcijom nabavljamo TV, VCR, DVD, laptop i projektor.

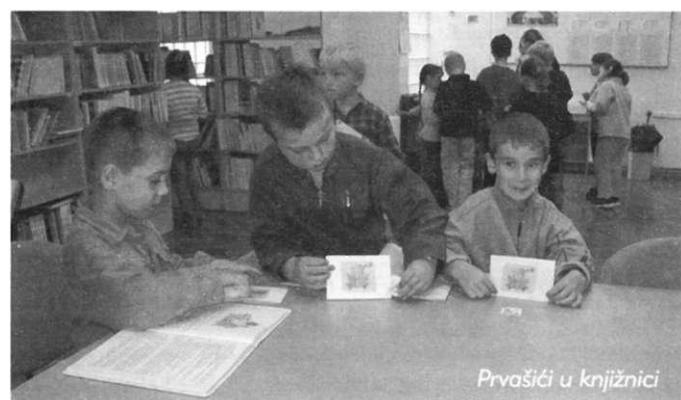
Uvjeti su tu, i učenici i nastavnici rado dolaze i borave u knjižnici, natječe se tko će izraditi ljepši plakat ili postaviti pano. Još nabaviti koje računalo za učenike, priključiti se na Internet, povećati fond... planovima i poslovima nema kraja. To nam je i posao, zar ne?

KNJIŽNICA ČEŠKE OSNOVNE ŠKOLE JANA AMOSA KOMENSKOG

Piše: Mira Barberić

Knjižnica Češke osnovne škole Jana Amosa Komenskog u Daruvaru ima dugu povijest. Od samog početka svoga postojanja 1922. godine, škola je posjedovala knjige koje su učenici posuđivali. Tijekom godina knjižni fond se povećavao i uredno je vođena evidencija o knjižnom fondu što svjedoči o tome da se knjigama pridavala velika važnost. Otvorenjem novog, dograđenog dijela školske zgrade 1999. godine, dobili smo i novu knjižnicu. Već pri samom ulasku u školu, knjižnica privlači pozornost. Smještena je na sjevernoj strani školske zgrade, kao i glavni ulaz u školu. Naujočljiviji je prostor u školi, samim time što je sva ostakljena. Dakle može se vidjeti i iz predvorja škole, a uočljiva je i izvana. Od ukupno 100 m² veliki dio knjižnice zauzimaju stolovi za kojima učenici mogu čitati brojne časopise, razne enciklopedije, pisati zadaće... Knjižnica je opremljena TV-prijamnikom, VHS i DVD uređajem, računalima za učenike i jednim za učitelje te računalom za knjižničara.

Prvašci u knjižnici

U knjižnici se nalaze knjige na češkom i hrvatskom jeziku. Učenički fond broji oko 4.400 knjiga na češkom jeziku i oko 3.200 knjiga na hrvatskom jeziku. Nastavnički fond sadrži oko 2.300 svezaka a većinu čine knjige na češkom jeziku. Referentna zbirka je vrlo bogato opremljena zahvaljujući donacijama iz Češke republike. Preplaćeni smo na sve važnije časopise i serijske publikacije namijenjene učenicima i stručnom usavršavanju nastavnika. Neknjiju gradu čini petstotinjak AV kaseta i tek nekoliko CD-a. Knjižnica je otvorena svakodnevno od 8-14 sati i u njoj radi jedan knjižničar u punom radnom vremenu. Osim učenika i nastavnika, članovi knjižnice su i neki bivši učenici naše škole, a s obzirom na fond na češkom jeziku, nerijetko dolaze posuđivati knjige i drugi zainteresirani građani. Knjižnica je informatizirana, odnosno informatizacija je još u tijeku s obzirom na specifičnost fonda, odnosno nepostojanje zajedničke baze podataka za češke knjige. Stoga je proces informatizacije usporen, ali radi se na njemu. Školska knjižnica uključena je u mnoge odgojno-obrazovne aktivnosti škole: rad s darovitim učenicima, s učenicima kojima je potrebna pomoć u učenju, u knjižnici se provode mnoge slobodne aktivnosti, organiziran je boravak za učenike putnike. Tijekom praznika školska knjižnica je otvorena kako bi učenici mogli posuđivati knjige, ali i da bi mogli provoditi slobodno vrijeme u knjižnici igrajući igre na računalu ili zabavljati se nekom od društvenih igara. U knjižnici se organiziraju i nastavni satovi prema dogovoru učitelja i knjižničara, održavaju se satovi lektire, predavanja i susreti, rade se izložbe, izrađuju panoci povodom obilježavanja značajnijih obljetnica. U radu knjižnice značajnu ulogu imaju učenici uključeni u grupu Mladi knjižničari. Osim što se ističu u knjižničnom poslovanju, sudjeluju u izradi školskog lista pa se često nađu i u ulozi novinara. U knjižnici se sustavno potiče na čitanje i vodi se evidencija o posuđenim knjigama te se izrađuju statistički grafikoni o broju pročitanih knjiga, lako knjižnica naše škole ima dugu povijest, relativno je mlada s obzirom na novi i moderno opremljeni prostor. Vrlo brzo je zaživjela kao središte mnogih aktivnosti u školi i rado je posjećivana.

ŠTO SE TO ZBIVA U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI?

Piše: Mirjana Milinović, OS Rovišće

Strog natpis na vratima knjižnice: Imamo knjižničare i, molimo, ne smetajte! možda ne sluti na dobro!? Ipak, iza tih se vrata često događaju važne stvari. A natpis je tu samo da bi svemu dao još veću važnost. I onako ga nitko ne čita niti ga se pridržava!

Mnogo je toga što školski knjižničar treba i može uraditi od poticanja čitanja do postavljanja izložbi. Predstaviti će rad naše knjižnice kroz tri različita događanja, koja su tek neka od mnogih: projekt, izložbu i književni susret.

Prošle je godine u knjižnici proveden projekt Vegetarijanci u školskoj knjižnici. Krenuli smo od Seneke koji kaže: Vegetarianstvo teži da od nas stvori miroljubiva, a ne goropadna bića. To, dakle, može biti i jedan od putova k nenasilju. Ideja je bila: želimo živjeti zdravo, a cilj: saznati što je vegetarianstvo i je li ono dobar odabir. U tu svrhu proveli smo anketu prema kojoj 43,2 % ispitanika želi saznati više o tome. Kao načine i sredstva rada koristili smo razne izvore informacija knjige, časopise, živu riječ, Internet a sve u knjižnici! Provedena je paragonica Vegetarianstvo za i protiv (naravno, u prostoru knjižnice). Sve je pomno popraćeno fotografijama i kamerom pa je nakon svega ostao videozapis. Načinjeni su i posteri, od kojih jedan u obliku fotostripa. Sve je rađeno timski uključeno je bilo mnogo učenika sedmih i osmih razreda, a angažirali smo i izvjestan broj učitelja koji su svoj dio posla izvrsno odradili. I na kraju, zaključili smo da je najzdravije jesti od svega pomalo. A što smo naučili? Mnogo o zdravoj prehrani; tolerancija = uvažavanje različitosti; kako prevladati predrasude; kako raspravljati; kako timski raditi; kako učiti i zabaviti se istodobno. Mnogo, zar ne?

Jedna od zanimljivijih izložbi bila je ona na kojoj su učenici naše škole predstavili svoje sakupljačke strasti, dakle izložba učeničkih zbirki. Našlo se tu salveta, telefonskih kartica, maraka, postera, značaka, čak i džepnih nožića, kameničića, školjaka... Zgodan način za privlačenje učenika koji misle da je knjižnica tek mjesto za posuđivanje knjiga. Izložba je bila izuzetno dobro posjećena, a ponešto se moglo i naučiti stoje, zapravo, zbirka, kako nastaje ...

Književni susret sam po sebi uvijek je zanimljiv i dobro posjećen, ali ako vam u posjet dođe književnik koji se zove Tomislav Zagoda, koji je napisao urnebesnu knjigu «Balada o Buginim gaćicama», dobitnik je Nagrade Grigor Vitez, a uz to je duhovit i mlađe recepta za poticanje čitanja (bar kad su djevojke u pitanju!). Salu na stranu, književni susreti doista imaju veliku vrijednost jer je izravni kontakt s piscem nešto neponovljivo. Djeca dugo pamte takva događanja i uvijek su spremna na suradnju. Još dugo nakon toga pitaju: Kad ćemo opet imati književni susret? A takvo pitanje i osmijeh na licu velika su nagrada za naš trud.

RAZMIŠLJANJA JEDNOG KNJIŽNOG CRVA

Evo! Evo, opet će zatvoriti knjigu! Pa kako pošteni knjižni crv može preživjeti kad ga netko stalno maltretira!?

Jučer sam se baš dobro zabavljao na 359. stranici «Rata i mira». Netko je davno prestao čitati, zasitio se (to više nije «in»), a knjiga je stajala danima otvorena. Polako je padala prekrasna, obožavana, mirisna prašina. Mmm, baš je bila fina! Znate li kako je slasno grickati požutjele, krhke, lomljive listove? Tako su... tako su zamamno ukusni! Ustašca su mi puna slatke ljepljive mase...

Eh, ali to je bilo jučer! I onda je došla ona grozna, užasna ženetina s krpom u jednoj i usisavačem u drugoj ruci! Zvrr, drrrnd, brissss, praššš...

Jedva sam se spasio vratolomnim skokom u prazno, a moja ljubljena knjiga završila je na, meni, nedostupnoj polici.

I gdje sam sad? Pao sam među korice neke strašne knjižurine. Ja, ovako sićušan, nejačak, nezaštićen, a ona tako ogromna, preogromna! Još mi je tata pričao neka se čuvam da joj ne dospijem u «usta», pojest će me, nestat će. Prestrašno je! Najužasnije je to što je stalno netko otvara i zatvara, a ja drhturim, šćućuren između stranica, dozlaboga zabrinut za vlastitu egzistenciju. Eh, da barznam čitati! Tata me je pokušavao naučiti, ali svladao sam tekanalizu, ali ne i sintezu! Pokušat će se popeti na korice (to je pravi planinarski pothvat). Još malo, još malo, evo me gore! Konačno! Da sad vidim koja su to slova, valjda će ih prepoznati! Evo, piše: RJEČNIK STRANIH RIJEĆI.

U CAST IVANE BRLIC-MAZURANIC

Piše: Luča Matić,
OS Antun Nemčić Gostovinski, Koprivnica

Mjesec hrvatske knjige 2004. bio je posvećen velikoj hrvatskoj književnici Ivani Brlić-Mažuranić. To je ujedno bila i 130. obljetnica Ivaninog rođenja koja je u našoj školi obilježena projektom pod nazivom U čast Ivane Brlić-Mažuranić, kako se zvao i nacionalni kviz.

Projekt se sastojao od:

- čitanja djela Ivane Brlić-Mažuranić i sudjelovanja u Nacionalnom kvizu za poticanje čitanja
- izrađivanja straničnika (bookmarkera) s motivima iz djela «Čudnovate zgode šegrta Hlapića»
- izrađivanja plakata inspiriranog «Pričama iz davnine»
- postavljanja izložbe o životu i djelu Ivane Brlić-Mažuranić
- postavljanja izložbe «zaboravljenih» ilustracija «Priča iz davnine» Vladimira Kirina iz 1956. godine
- projekcija CD-ROM-a «Priče iz davnine»

U projekt su bili uključeni mladi knjižničari te učenici trećeg razreda. Uz školsku knjižničarku, prof. Lucu Matić, nositeljice projekta bile su Romana Sutalo, prof. hrvatskoga jezika te učiteljica Senka Pintarić.

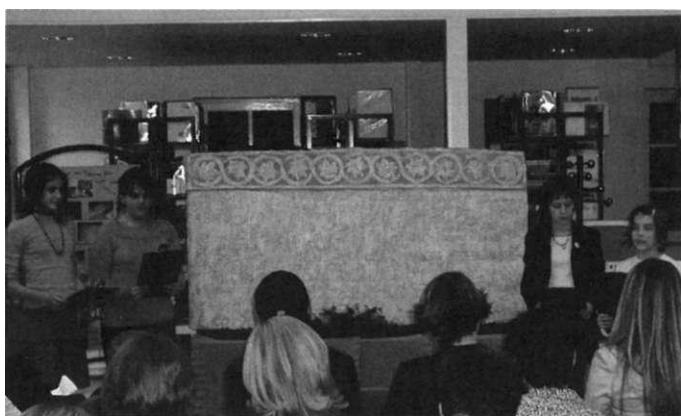
Prigodnim programom u školskoj knjižnici otvorena je izložba posvećena Ivani Brlić-Mažuranić, književnica koja je poznata kao «hrvatski Andersen». Ovim projektom i programom htjeli smo pokazati kako njezina riječ duboko i trajno živi i danas.

Isti projekt predstavljen je i u ožujku 2005. na Proljetnoj školi školskih knjižničara u Poreču, ali na nešto drugačiji način. Pripremljen je poster na kojem je sažeto prikazan cijeli projekt te album s ilustracijama «Priča iz davnine» V. Kirina. Uz to, zanimljivost je bio foto-album s preslikamo u literaturi pronađenih fotografija Ivane Brlić-Mažuranić, kao i originalno snimljenih fotografija ljetnikovca Brlićevac i 82-godišnjeg Ivaninog unuka, dr. Vuka Miličića. Najveća atrakcija ipak su bili straničnici koje smo plastificirali u školi te su ih školski knjižničari mogli ponijeti u svoju školu kao uzorak. I na taj način Ivana Brlić-Mažuranić putovala je diljem Lijepe naše.

UZ DANE HRVATSKOGA JEZIKA 2005.

«Ja imam svoj jezik
I unutar tog jezika jedan još moj...»
Milivoj Slaviček

Stihovima M. Slavičeka, 18. ožujka 2005. u prostoru Stručno-znanstvenog odjela Knjižnice i čitaonice Fran Galović u Koprivnici, započeo je program «Jezik je čarobno vrelo» učenika i učitelja OS »Antun Nemčić Gostovinski« u povodu Dana hrvatskoga jezika 2005.

Originalna replika Baščanske ploče

Za ovu priliku,
knjižnica je postala
"Suma Striborova"

U program su bili uključeni «Mali glagoljaš» s prof. Lidjom Vranar, recitatori 8. razreda s nastavnicom Brankom Jakupec te Grupa mladih knjižničara s prof. Lučom Matić koja je bila i koordinator ovog projekta. «Mali glagoljaš», uz voditeljicu i svesrdnu pomoć nastavnika likovne kulture u mirovini, Ignaca Horvata, izradili su repliku Baščanske ploče tehnikom kasiranja i gipsom, u originalnoj veličini (197x100x8 cm). Osim prezentacije povjesnog značaja ploče, posebna zanimljivost bio je kratki tečaj glagoljice. Naime, zainteresirani su mogli naučiti ponešto o glagoljici te su rješavali pojedine zadatke primjenjujući stečeno znanje.

Mladi knjižničari sudjelovali su u projektu istraživanjem u literaturi o tome što su hrvatski književnici i jezikoslovci rekli o hrvatskom jeziku. Rezultate istraživanja prikazali su izložbom odabralih navoda na posterima. Uz prigodne recitacije o hrvatskom jeziku, čitanje nagrađenih literarnih radova učenika i koprivnički ženski vokalni sastav «Praline» koji je izvodio poznate uglazbljene kajkavske skladbe, program je dobio još svečaniju notu.

I MI IMAMO ŠKOLSKU KNJIŽNICU!

Piše: Bernarda Ferderber,
OS Kloštar Podravski

Školska knjižnica Kloštar Podravski bila je dugi niz godina smještena u različitim neprimjerenim prostorima u školi. Kad sam u 11. mjesecu 2003. godine počela voditi knjižnicu, ona je bila smještena u kabinetu hrvatskoga jezika, koji sam dijelila s dva učitelja. Mogućnosti za rad s učenicima, a posebno s učiteljima, bile su gotovo nemoguće jer u tom malom prostoru od 20 m² mogla sam samo provoditi neke od temeljnih zadaća knjižnice. Nisam mogla ni razmišljati o tome da s učenicima provodim zajedničke sate u nekoj ugodnoj i toploj prostoriji, provodeći različite radionice, pričajući o temama vezanim uz njihovo slobodno vrijeme, igrajući različite društvene igre ... No, kad se danas sjetim tog vremena, s veseljem se prisjećam znatiželje učenika koji su me svakodnevno posjećivali u onom malom prostoru i sa mnom jedva čekali dan kad će moći sjesti u ugodan prostor čitaonice i pročitati svoj najdraži časopis, knjigu ili me zatražiti za pomoć prilikom pisanja seminar skog rada.

Kad su na vrata pokucali dani ljetnih praznika, u našoj školi zavladao je mir i tišina. No, ne zadugo! Ubrzo se počelo raditi na preuređenju prostora stare škole koji je bio namijenjen za smještaj knjižnice, čitaonice i informatičke učionice. S povratkom učenika s ljetnih praznika, u prizemlju naše škole osvanuo je i prekrasno preuređen prostor.

Danas su knjižnica i čitaonica smještene u ugodnom prostoru površine 60 m² u kojem ima dovoljno prostora za održavanje radionica, satova, kao

i različitih kulturnih djelatnosti naše škole. Prostor je opremljen novim namještajem i najsuvremenijom tehničkom opremom, a učenici napokon u školi imaju svoj ugodan i topao kutak gdje se mogu u miru rasteretiti svih napora i briga koje su proživjeli tog dana. Sada je čitaonica ispunjena dječjim smijehom, pričanjem priča, gledanjem animiranih filmova i otkrivanjem zanimljivosti iz različitih časopisa i knjiga.

Ove godine čeka nas puno posla! Radi se na kompjuterizaciji knjižnice (većina uvjeta je ostvarena - prostor, tehnička oprema i fond su tu, no još uvjek se čeka povećanje pola radnog vremena knjižničara na puno). U lipnju će se provoditi revizija koja se u ovoj školskoj knjižnici nije radila nikad! Planirano se nabavlja knjižna i neknjižna građa, a budući da su većini učenika viših razreda ovo prvi susreti sa školskom knjižnicom, radi se na upoznavanju učenika s njenim prostorom, mogućnostima, aktivnostima i sadržajima.

Planova i zamisli ima još jako mnogo, a uvjerenja sam da će se oni, zajedničkim radom i voljom učenika, učitelja i ravnatelja, ostvariti u bliskoj budućnosti. Sigurna sam da će i naša školska knjižnica postati "duša" škole i središte njezina društvena života i kulturnih zbivanja.

Nova školska knjižnica u Kloštru Podravskom

iz školskih knjižnica

RADOST ČITANJA

IZ ŠKOLSKE KNJIŽNICE OŠ MEJAŠI, SPLIT

Piše: Anica Štambuk, OS Mejaši, Split

Anica Štambuk nekadašnja je članica Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kolničkog prigorja iz Koprivnice. Prije nekoliko godina, životni putevi odveli su je u Split, odakle nam šalje kratak zapis o novim knjižničarskim izazovima s kojima se sada susreće kao školska knjižničarka!

(L-I.V)

Osnovnu školu «Mejađi» u Splitu polazi 620 učenika, lako knjižnica ima samo 25 m², a u improviziranoj čitaonici samo su četiri čitaonička mjesta, djeca se rado zadržavaju i druže u knjižnici. Članovi Grupe mladih knjižničara uspješno izrađuju «čuvarice knjiga» (bookmarkere) i čestitke, a najživlje je u Mjesecu hrvatske knjige, kada učenici dolaze organizirano u posjete knjižnici, upoznaju se s knjigom i bibliografskim podacima te uče koristiti priručnu literaturu. Svake godine sudjelujemo u Republičkom kvizu za poticanje čitanja, kao i na drugim sličnim natjecanjima. Sadašnji knjižni fond broji 5.500 svezaka. Kako je Škola dobila sredstva za proširenje, nadamo se da će i knjižnica uskoro dobiti novi suvremeniji prostor koji će moći zadovoljiti potrebe učenika.

Susret s pisanom riječju i pričom kako je važan već u najranijoj dobi. Stručnjaci kažu da je to već prije nego što dijete izgovori prve rečenice, "da se drži knjiga u ruci", a da je to ujedno i dobra prevencija problema s čitanjem. Roditelji koji i sami ne čitaju čitave knjige povezuju samo sa školom. Čitanje predstavlja važan temelj koji će obilježiti uspješnost školovanja i funkcioniranja u društvu, potiče razvoj ličnosti.

Uživanje u čitanju ponekad može biti veće ako ga podijelite s nekim, npr. s roditeljima, braćom ili prijateljima. Mjesto čitanja nije važno. Čitajte prije spavanja, čitajte uz toplu peć, u hladovini na travi, na plaži, u autobusu, bilo gdje i bilo kada. Čitajte kada vam je dosadno, radi zabave, otkrivajte nove vidike.

Vole li desetogodišnjaci vole knjige, konkretno, učenici 4-og razreda OŠ "Mejaši" u Splitu, saznat ćemo iz ankete koja je napravljena s njima. U anketi je sudjelovalo 22 učenika, anonimnog je karaktera, a sadržavala je deset pitanja.

REZULTATI ANKETE:

1.0 posjedovanju vlastite knjige samo se jedan učenik izjasnio da ima jednu knjigu, njih 36,3% posjeduje 2-3 knjige, dok 54,5% učenika ima više od 10 knjiga.

2. Svi učenici idu u knjižnicu. Kada se radi o obvezatnoj školskoj lektiri, dolazi ih 54,5%. Također, gotovo podjednako ih je u knjižnici (školskoj ili gradskoj), dakle, ne dolaze samo kada moraju nešto pročitati 45,4%.

3. Nitko ne okreće glavu na drugu stranu kada prolazi pokraj knjižare. Zainteresiranost samo za naslove pokazalo je 18, 1% anketiranih. Čak njih 81,8% zastane kraj izloga i gleda koju bi knjigu voljeli posjedovati.

4. Knjiga je sve dostupnija djeci, osim što je posuđuju, oni je dobivaju na dar ili kupuju. 22,7% učenika nikada nije dobilo knjigu. Najviše njih (54,5%) dobiva knjigu na dar za rođendan ili Božić, a 22,7% dobiva često, dakle, jednako postotku onih koji ju ne dobiju nikada.

5.0 slikovnicama sve najbolje. Stvarno su super (77,2%)!. Da su dobre za klince, reklo ih je 22,7%, dok nikakvo mišljenje o njima nema niti jedan učenik.

6. Bravo, roditelji! 36,3% zabavljalo se svaku večer čitajući svojoj djeci dok su bili mali, 2% ponekad, a 63,6% nikada.

7. Ako je vjerovati brojkama, a one kažu da ama baš nitko dok čita ne preskače stranice, postotak onih koji žele da je knjiga što deblja da bi je što duže mogli čitati je 54,5%, a onih koji jedva čekaju pročitati 45,4%.

8. Kraj knjige žele svi saznati, tako da pročitaju cijelu knjigu. 95,4% se osjećaju ispunjeniji i zadovoljniji, a samo jedan učenik je tužan što je djelo već pročitano.

9. Dobro da nitko ne baca knjigu u kut i ne doživjava ju kao nepotrebni dar. Našlo se tu i nezainteresiranih, ili možda samo iskrenijih: 13,65% samo pogleda naslovnu stranicu, a onih znatiželjnika koji jedva čekaju početi čitati je najviše 86,3%.

Da knjiga ne služi samo za lektiru (13,6%) učenika ili da ponekad rastjera dosadu (18,1%), nego i za uživanje, misli 54,5% čitača.

STRUČNO VIJEĆE ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Piše: Mirjana Milinović, OS Rovišće

Protekle godine Stručno vijeće školskih knjižničara Bjelovarsko-bilogorske županije održalo je tri stručna skupa.

U Virovitici je 29. siječnja 2004. u OS Ivane Brlić Mažuranić stručni skup održan u suradnji s Vijećem školskih knjižničara Virovitičko-podravske županije. Važno je napomenuti da ove dvije županije već nekoliko godina održavaju zajedničke aktive jednom godišnje, što se pokazalo vrlo korisnim jer su nam interesi zajednički. Dakle, na ovom je skupu prof. Tina Gatalica iz Narodne knjižnice «Petar Preradović» iz Bjelovara održala nadasve zanimljivo stručno predavanje «UDK izmjene i korekcije», koje su sudionici jedva dočekali jer je oko toga bilo mnogo nejasnoća. Zatim je kolegica Ljerka Medved iz OS Voćin govorila o komunikacijskim vještinama. Nakon toga je voditelj Matične službe, prof. Ilija Pejić, upoznao prisutne s održavanjem 17. Lovrakovih dana kulture u Velikom Grđevcu. Bilo je govora i o informatizaciji šk. knjižnica te o predstojećoj Proljetnoj školi šk. knjižničara u Novom Vinodolskom.

Sljedeći, 23. stručni skup šk. knjižničara Bjelovarsko-bilogorske županije, održan je 26. svibnja 2004. u OS Ivana Nepomuka Jemeršića u Grubišnom Polju. Tada je naša kolegica iz Slavonskog Broda, mr. sc. Dinka Kovačević, predstavila knjigu «Skolska knjižnica korak dalje», čija je suautorica uz mr. sc. Jasminu Lovrinčević i dr. sc. Jadranku Lasić-Lazić. To je, svakako, jedna od nezaobilaznih stručnih knjiga koju mora imati svaka školska knjižnica. Zatim je prof. Ilija Pejić sudionicima izložio osnove po kojima se izrađuje kvalitetan poster, zanimljivio i korisno predavanje. Prof. Nikolina Marinić prikazala nam je kako je, na temelju radionica s prošlogodišnjih Lovrakovih dana kulture, nastao CD. Na vrlo jednostavan način pokazala nam je kako je slične satove moguće održati i u knjižnici, a sav korišten materijal u obliku Power Point prezentacije spremiti na CD. Mirjana Milinović izvjestila je o 16. proljetnoj školi šk. knjižničara u Novom Vinodolskom, čija je tema bila promicanje zdravlja kroz programe školskih knjižnica.

Posljednji prošlogodišnji stručni skup održan je 3. prosinca 2004. u Srednjoj školi Čazma. Nakon dogovora o temama za sljedeće stručne skupove, donesen je Plan i program rada za 2004./05. Zatim je Ilija Pejić dao uvid u nekoliko predavanja s 34. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva održane u Šibeniku 22. - 25. rujna 2004., čija je tema bila Hrvatske knjižnice u svjetlu europskih integracija. Izložio je i svoje predavanje Nacionalna strategija razvoja narodnih knjižnica pogled iz Pitomače. Mirjana Milinović održala je predavanje na temu Solo knjižničari status, značenje i perspektive, tj. dala je presjek stručnog skupa održanog na tu temu u Osijeku 15. studenoga 2004. Prof. Marija Magoc predstavila je nove publikacije u knjižničarstvu: Putokazi školske knjižnice, IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za šk. knjižnice, UNESCO-ove smjernice za gluhe te UNESCO-ove smjernice za osobe s disleksijom. Katica Grgurić predstavila je rad Mladih knjižničara u OŠ Veliki Grđevac mapa posvećena životu i radu Ivane Brlić Mažuranić te Mate Lovraka. Govorila je sudionicima i o predstojećim 17. Lovrakovim dñima kulture koji će se održati 3. lipnja 2005., a tema je Školska knjižnica u 21. stoljeću. Pozvala je kolegice i kolege neka se aktivno uključe u tu manifestaciju.

Osim ovog, postoje i drugi oblici stručnog usavršavanja koje naši vrijedni knjižničari rado koriste. To su stručna predavanja u organizaciji Matične službe Narodne knjižnice «Petar Preradović», te razni drugi stručni skupovi izvan naše županije, a na koje, već prema svojim interesima i mogućnostima, knjižničari rado odlaze. Treba još napomenuti da je suradnja Stručnog vijeća i Matične službe izuzetno dobra i korisna.

STRUČNI SASTANCI ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA U KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI U ŠK. GOD. 2004./05.

Piše: Ljiljana Vugrinec,
Knjižnica i čitaonica «Fran Galović»

Redovitom jesenskom sastanku školskih knjižničara s područja Koprivničko-križevačke županije, održanom 7. listopada 2004. u koprivničkoj Knjižnici i čitaonici «Fran Galović», odazvalo se dvadesetak školskih knjižničara, a po prvi puta školskim knjižničarima pridružila se i predstavnica jedne visokoškolske knjižnice i to one na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima.

Školski knjižničari imali su prilike čuti korisna stručna predavanja o politici nabave i formirajući knjižničnog fonda u školskoj knjižnici te o načinima i važnosti vođenja statistike u knjižničnom poslovanju, a održana je i radionica na temu katalogizacije knjižnične građe. (Neka održana predavanja moguće je pogledati na probnoj web stranici Knjižnice i čitaonice «Fran Galović», <http://www.knjiznica-koprivnica.hr/knjiznica/>, na linku «Za knjižničare».)

Potrebito je naglasiti kako su sva stručna predavanja kao i radionicu i ovom prilikom održali «domaci» knjižničari: Suzana Knežević iz Gradske knjižnice «Franjo Marković» u Križevcima, Nada Poturiček iz Gimnazije Ivana Zakmardija Dijankovečkog u Križevcima te Gordana Zuliček i Ljiljana Vugrinec iz koprivničke gradske Knjižnice. Zahvaljujući dugogodišnjoj stručnoj politici mnogih naših knjižnica koje puno ulažu u stručno usavršavanje svojih zaposlenika, nastojeći što više dostići ne samo hrvatske, već i svjetske standarde u svojem poslovanju, knjižničari imaju prilike i mogućnosti na taj način stečena znanja i vještine prenijeti na svoje manje iskusne kolege, što u svakoj prilici rado i čine.

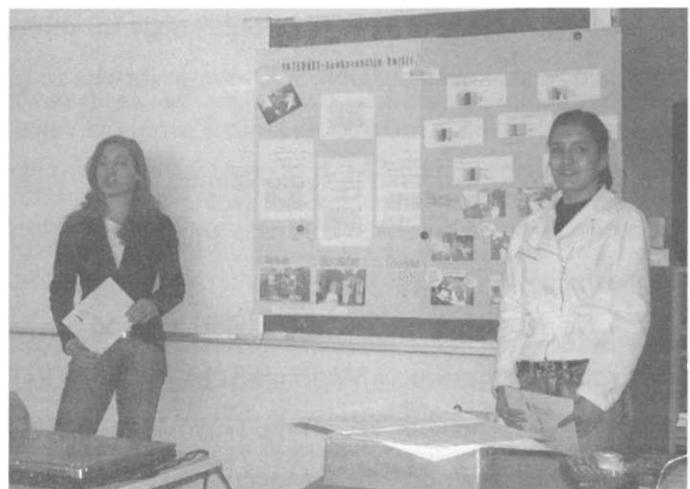
Školski su knjižničari i ovom prilikom zaključili kako je poslovanje školskih knjižnica iz godine u godinu sve bolje i uspješnije, ali još uvijek postoje i problemi koje je potrebno što

hitnije rješavati. Jedan od najvećih svakako je nedostatak kompjuterskog programa za poslovanje školskih knjižnica naime, od 27 školskih knjižnica u Županiji, samo ih 4 ima odgovarajući program za automatizirano knjižnično poslovanje.

U međuvremenu, dogodio se pozitivan pomak u rješavanju problema kompjuterizacije školskih knjižnica: Koprivničko-križevačka županija pozitivno je ocijenila Projekt opremanja školskih knjižnica programom za automatizirano knjižnično poslovanje, kojeg je ponudila Županijska matična služba, te u Proračunu za 2005. godinu odobrila sredstva potrebna za nabavu programa u svim školama Koprivničko-križevačke županije. Početak instalacije programa u školskim knjižnicama očekuje se tijekom ljetnih mjeseci, a prva edukacija za korištenje programa planirana je za lipanj.

Slijedeća dva stručna sastanka za školske knjižničare održana su u Gimnaziji «Ivana Zakmardija Dijankovečkoga» - u prosincu 2004. te u travnju 2005. godine. Na zadnjem održanom skupu, 22. travnja 2005., prof. Luca Matić i prof. Jerko Barišić predstavili su vrlo uspješne projekte kojima su u svojim školama obilježili Mjesec hrvatske knjige 2004., posvećen Ivanu Brlić-Mažuranić. Svoje projekte prezentirali su i na nedavno održanoj Proljetnoj školi školskih knjižničara.

Posebnu zanimljivost ovom sastanku dalo je i to što su se školskim knjižničarima pridružile i dvije učenice: Lara Ormuš i Ivana Juriša, učenice 8. razreda OŠ Antun Nemčić Gostovinski iz Koprivnice. Njih dvije proveli su zanimljivo istraživanje na temu «Internet ili knjiga?» čije su rezultate ovom prilikom prezentirale kroz izlaganje na posteru. Među svojim kolegama u školi, ali i u drugim ustanovama u gradu, Ivana i Lara istražile su koliko je Internet dostupan, koliko se koristi i u kojim slučajevima mu korisnici daju prednost nad knjigom. Njihov zaključak je bio kako Internet još uvijek nije u potpunosti dostupan svima koji bi ga željeli koristiti (ponajviše zbog cijene!). Također, bez obzira na prednosti Interneta u smislu jednostavnog dolaženja do raznih informacija, kao i zabave koju pruža, «surfanje» Mrežom ipak još uvijek ne ugrožava knjigu kao glavni izvor za pronalaženje podataka, za učenje i čitanje uopće.

KNJIŽNICA MUZEJA GRADA KOPRIVNICE

O NEKIM SPECIFIČNOSTIMA NASTANKA KNJIŽNOG FONDA

Piše: Božica Anić, Muzej grada Koprivnica

Unutar teritorijalne pripadnosti Društvu knjižničara Bilogore, Podravine i Kolničkog prigorja djeluje i određeni broj specijalnih knjižnica. Obično su to knjižnice u sastavu, neke od njih su za javnost zatvorene, ili su pak poluotvorenog tipa, dok je knjižnica Muzeja grada Koprivnice otvorena za građanstvo i oduvijek je to bila. Jedan od razloga otvorenosti muzejske knjižnice vjerojatno se nalazi i u samom njenom nastanku, koji je zanimljiv, specifičan i u njemu svojstven.

Već u prošlom broju Sveska nastojalo se ukazati na jednu od njenih specifičnosti, prilogom o fizičkoj zaštiti građi, ne u smislu isticanja nekih njenih posebnih vrijednosti, nego kao prilog tome koliko se knjižnice međusobno razlikuju. Stoga je i ovogodišnji prilog svojevršni nastavak nastojanja na ukazivanju određenih specifičnosti, odnosno različitosti, no ovaj puta kroz prikaz nastanka knjižnog fonda.

Želeći predstaviti knjižni fond i njegov nastanak, moramo se vratiti 60 god. unatrag, u davnu 1945. god. kada je koprivnički knjižar i tiskar Vinko Vošicki dao prijedlog o osnivanju Muzeja. Ubrzo nakon danog prijedloga formirano je i tijelo, Odbor za osnutak muzeja, koje je radilo na njegovom provođenju. Odbor je imao jasnu viziju i cilj i u skladu s tim počeo je djelovati na prikupljanju građe za budući zavičajni muzej. Definiranjem tipa muzeja, determinirana je i vrsta građe koja će se sakupljati, među kojom uz muzejske predmete značajno mjesto pripada i knjizi.

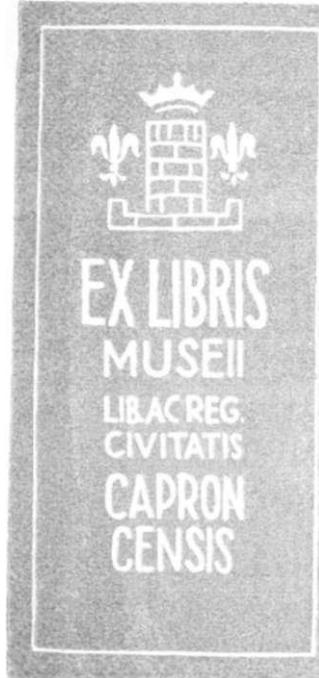
Odbor, među ostalim, djeluje i posredstvom prve muzejske publikacije koja počinje izlaziti već 1946. god., a to je Zbornik muzeja grada Koprivnice, koji u svakom broju donosi vijesti i obavijesti uredništva. Tako u trećem broju Zbornika / prosinac 1946. / stoji zapisano: Nastavlja se sa sakupljanjem predmeta od umjetničke i povjesne vrijednosti za muzej, kao i knjiga (iz povijesti, znanosti, etnografske i knjiga štampanih u Koprivnici, u tiskarama: Kostinčer, Neugebaeur, Vošicki, Senjan, Loberci.) Namjera je da se u knjižnici muzeja sakupi, po mogućnosti, čim više knjiga koje spominju Koprivnicu i gornju (srednju) Podravinu. Iz navedenog uočava se nakana za osnivanjem knjižnice i definira potreba za prikupljanjem određene vrste knjižne građe u čemu prepoznajemo elemente knjižničnog poslovanja izražene kroz nabavnu politiku.

Odlika nabavne politike izražena je dvojakim pristupom u prikupljanju građe. S jedne strane, prikuplja se građa iz gore spomenutih područja povijest, znanost, etnografija, a s druge - knjige tiskane u Koprivnici i knjige koje spominju Koprivnicu i gornju (srednju) Podravinu.

Građa prikupljana prema prvom kriteriju predstavljat će nukleus budućeg stručno znanstvenog fonda, koji će se kasnije popunjavati i knjigama iz arheologije, povijesti umjetnosti, muzeologije, knjigama kulturološkog sadržaja i sl. Nameće se pitanje zbog čega upravo ta vrsta građe. Odgovor bi trebalo potražiti u predmetima koji se sakupljaju za budući muzej, odnosno u budućim mujejskim zbirkama i potrebi njihove obrade, valorizacije, prezentacije i sl.

Drugi kriterij sakupljanja građe je zavičajnost, koja se manifestira kroz neke od svojih temeljnih elemenata (prostor, ime, tiskara) i upućuje na namjeru formiranja onoga što je nama poznato pod nazivom zavičajne zbirke.

Koliko je uredništvo uspjelo u svojoj nakani, najbolje ilustriraju podatci objavljivani u rubrikama Zbornika pod nazivom Izkaz darovatelja Muzeju grada Koprivnice. Tako već u istom, 3. br. Zbornika, nailazimo na imena darodavaca i naslove darovanih knjiga, pa evo i nekih od primjera: npr. dr. Rudolf Horvat daruje 8

naslova i rukopise svojih djela, koprivnički tiskari Vinko Vošicki i Valko Loborec daruju neke od knjiga tiskanih u njihovim tiskarama, Krinoslav Savor daruje Belostenčev Gazophilacium (1740. g.) i Hranu nebesku Juraja Mulha (1779. g.); Sto nam govore umjetnička djela hrvatske prošlosti (1942. g.) darovalo je sam autor Ivan Bach. Nadalje navode se imena građana koji su darovali pojedine brojeve ili čitava godišta koprivničkih novina.

Navedeni primjeri pokazuju da darovana građa udovoljava postavljenim zahtjevima uredništava i čini dio ili zavičajnog ili pak stručnog fonda. Među darovanim knjigama nalaze se i one, starije provenijencije, koje danas sačinjavaju zbirku stare i rijetke knjige (RAR). Zanimljivo je da su rariske ušle u knjižnične inventare i sastavni su dio knjižničnog, a ne mujejskog fonda, što je nerijedak slučaj u muzejima gdje su onda tretirane kao mujejski predmeti.

Muzej grada Koprivnice otvoren je 1951. god. Podatak o broju poklonjenih knjiga do te 1951. god. nije siguran, pošto se točno ne zna jesu li i sve poklonjene knjige evidentirane u Izkazu, ali se zna da i nakon 1951. god. pa sve do danas, poklon, dar, donacija, legat, još uvijek zauzima značajno mjesto u gradnji fonda.

Nakon otvorenja Muzejom rukovodi jedan od njegovih osnivača i urednik Zbornika, dr. Leander Brozović. Nastavlja sa prikupljanjem knjiga, no sada, osim koprivničkog građanstva, pojavljuju se i institucije kao donatori, pa se u Dnevniku Muzeja koji pedantno vodi dr. Brozović, nailazi i na podatak o 17 poklon⁴njiga varaždinskog Muzeja.

Dr. Brozović uvodi i druge oblike nabave knjižne građe, kupnju i razmjenu publikacija. Prinovljene knjige prispjele novim putovima nabave ne bilježi u Dnevnik, a za označavanje pripadnosti knjiga Muzeju koristi ex libris izrađen prema predlošku akademskog slikara Stjepana Kukeca, sve do uvođenja inventarnih knjiga 1963. god. Kao sredstvo razmjene publikacija koristi Zbornik muzeja grada Koprivnice koji izlazi do 1953. god. (8 br.), i upravo će u narednim vremenima razmjena publikacija postati dominantan model gradnje knjižnog fonda knjižnice Muzeja grada Koprivnice.

KNJIŽNICA VISOKOG GOSPODARSKOG UČILIŠTA U KRIŽEVCIMA

Knjižnica Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima jedina je visokoškolska knjižnica u Koprivničko križevačkoj županiji i ima bogatu prošlost.

1860. u Križevcima je osnovano Kraljevsko gospodarsko i šumarsko učilište (od godine 1902. Više gospodarsko učilište) u okviru kojeg se počela prikupljati poljoprivredna literatura za nastavne potrebe samog Učilišta. Knjige su darovali najprije građani Križevaca, a kasnije su to činile brojne znanstvene institucije i društva iz zemalja Austro-Ugarske tako da je već oko 1 898. knjižnica brojila oko 5 000 svezaka.

Današnji izgled knjižnice

Vrijedan fond knjiga nije zadugo ostao u vlasništvu knjižnice: prilikom osnutka Šumarske akademije u Zagrebu (1898.) i Poljoprivrednog fakulteta (1919.) velik broj knjiga potreban za visoku naobrazbu prenesen je u Zagreb jer je u Križevcima ostala samo Srednja poljoprivredna škola. Međutim, najboljnje razdoblje za knjižnicu i njezin fond svakako je bila 1946. kada je donesena odluka o osnivanju Centralne agronomске knjižnice u Zagrebu i kada je ponovno velik broj knjiga preseljen na Poljoprivredni fakultet. Tom prigodom u Zagreb je preseljena i knjižnica Gustava Vichodila, uglednog profesora Gospodarskog učilišta u Križevcima i znanstvenika svjetskoga glasa.

Budući da je od 1919. u Križevcima postojala samo Srednja poljoprivredna škola, osnivanjem Više poljoprivredne škole 1960. knjižnica se nije odvajala, nego su je koristili daci i studenti zajedno, a pogotovo je to vrijedilo nakon osnivanja Poljoprivrednog instituta čiji su dio bili i Srednja i Viša škola. 1979. zbio se za knjižnicu križevačkog poljoprivrednog školstva značajan događaj. Ugledni znanstvenik svjetskoga glasa prof. dr. Mihovil Gračanin darovao je svoju knjižnicu od 4 000 svezaka Višoj poljoprivrednoj školi u Križevcima koju je cijenio kao «rasadnik prvog visokog poljoprivredno-šumarskog znanja ne samo u Hrvatskoj, nego i na Balkanu».

Osnivanjem Visokog gospodarskog učilišta 1998. jedan dio knjiga izdvojen je u zasebno vlasništvo Učilišta i smješta se u knjižnicu koja je od tada samostalna. Danas se knjižnica nalazi u zgradama uprave Učilišta.

S obzirom na to da je riječ o stručnoj knjižnici u funkciji nastave, korisnici su većinom studenti (redovni i izvanredni) te nastavno osoblje. Prema podacima iz 2004. god. knjižnicom se koristi oko 350 studenata i 50-tak uposlenika Učilišta, a o frekvenciji njihovih posjeta vodi se dnevna statistika. Svaki korisnik ima svoju člansku iskaznicu na kojoj se bilježi njegova posudba. Posudba za studente evidentira se u indeksu i obavezuje studente na vraćanje preostalih knjiga prije diplomiranja.

Prema Pravilniku knjižnice, korisnici mogu odjednom posuditi 3 knjige na rok od 21 dana, od kojih se jedna može još produžiti. Time se želi omogućiti da ispitna literatura bude dostupna svima, a ukoliko nekog naslova nema, isti se može rezervirati. Knjižnica je otvorena svakodnevno.

Piše: Sandra Kantar,
Visoko gospodarsko učilište, Križevci

Knjižni fond je, unatoč brojnim osipanjima tijekom posljednjih 145 godina, ipak donekle sačuvan. Obuhvaća oko 10 000 jedinica građe iz oblasti poljoprivredne struke koje su podijeljene u 3 niza:

Niz A: novonabavljene knjige namijenjene posudbi (nalazi se u knjižnici)

NizG: zbirka Mihovila Gračanina (nalazi se u muzeju)

Niz M: muzejska zbirka (dio zbirke nalazi se u muzeju, a dio u knjižnici)

Fond je organiziran i pregledno označen prema UDK. Obuhvaća knjige, brošure, novine, časopise, enciklopedije, leksikone, priručnike i ponešto AV građe iz područja poljoprivrede i šumarstva, stočarstva, lova, ribolova, ali i sociologije, ekonomije, ekologije, genetike i prehrambene industrije.

Za obradu građe koristi se računalni program MEDVED, a pretraživanjem prema odrednicama, naslovu, predmetnicu ili signaturi svaki korisnik može dobiti podatak o knjigama koje se nalaze u knjižnici. Knjige i ostala knjižnična građa se najprije inventariziraju, zatim klasificiraju, signiraju, tehnički obrađuju i katalogiziraju prije nego što budu dostupne korisnicima. Kako je riječ o knjigama koje služe najvećim dijelom u nastavnom procesu, odnosno za pripremu i polaganje ispita, one se zaštićuju omatanjem folijama da bi što duže ostale u upotrebi.

Građa se većim dijelom nabavlja iz vlastitih sredstava, putem nakladništva (Učilište daje finansijsku potporu izlaženju novih knjiga iz oblasti struke) i donacija, a manjim dijelom iz otkupa Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Knjižnica je specifična i po tome što se u njoj od sada mogu kupiti skripte i knjige čiji su autori nastavnici i predavači na Učilištu.

U novije vrijeme za potrebe studenata otvorena je čitaonica koja se nalazi pored knjižnice i radi svakodnevno. U čitaonici studenti mogu čitati, pisati seminare na računalu ili koristiti literaturu koja nije u otvorenom pristupu (muzejska zbirka, rijetke knjige i slično).

U sklopu Učilišta nalazi se i muzej (u prostorijama Dačkog doma) jedini takve vrste u zemlji, osnovan 1962. s namjerom da se kulturna i povijesna baština Učilišta sačuva za sljedeće generacije.

Muzejska zbirka omogućuje uvid u razvoj poljoprivrednog školstva od samih početaka do danas. Sastoje se od fotografija školskih zgrada, gospodarskih objekata, upravitelja, dekana, profesora i nastavnika Učilišta, zatim od raznih učila koja su izradili sami profesori Učilišta, maketa poljoprivrednih alata i strojeva i brojnih drugih vrijednih i starih eksponata koji nam zorno dočaravaju vrijeme razvoja Učilišta od perioda osnutka pa do danas.

Bogata prošlost Učilišta je, dakle, opipljiva kako u muzeju tako i u knjižnici. Obavezuje na adekvatno zbrinjavanje i čuvanje prema postojećim standardima knjižnične i muzejske struke, a istovremeno traži definiranje daljnog razvoja tih međusobno isprepletenih cjelina.

Sto se tiče knjižnice, osnovna prepostavka za uspješno funkcioniranje jest prije svega cijelodnevna otvorenost knjižnice svojim sadašnjim i potencijalnim korisnicima, slobodan pristup policama, osvremenjivanje fonda, računalna baza podataka i pristupačnost izvora informacija.

Perspektive razvitka kreću se smjerom umrežavanja knjižnice u sustav visokoškolskih knjižnica biotehničkih struka, suradnje s knjižnicama ostalih profila u regiji i šire, stalne prezentacije knjižnice i knjižničnog fonda, edukacije osoblja i korisnika i napokon, isticanja uloge i važnosti knjižnice za akademsku zajednicu u Hrvatskoj i Europi.

UPOZNAVANJE FINSKOG KNJIŽNIČNOG SUSTAVA

Piše: Kristian Ujlaki

Krajem listopada 2004. grupa od osam knjižničara iz Hrvatske je na poziv i u organizaciji središnje finske knjižnice Gradske knjižnice Helsinki, otputovala u petodnevni posjet Finskoj s ciljem upoznavanja finskog knjižničnog sustava. Nas osmero knjižničara iz narodnih knjižnica Zagreba, Rijeke, Dubrovnika, Zadra i Koprivnice dio smo tima u projektu «Pitajte knjižničare», zahvaljujući tome, kao i ravnateljici Knjižnice i čitaonice «Fran Galović» iz Koprivnice Dijani Sabolović-Krajina te njenom suradnjom s finskim knjižničarima, dobili smo priliku upoznati najbolji knjižnični sustav na svijetu.

IZ POVIJESTI FINSKIH NARODNIH KNJIŽNICA

Prva posudbena knjižnica datira iz 1794. godine (Wasa Lase-Bibliothek). Prva zgrada građena za narodnu knjižnicu u nordijskim zemljama izgrađena je 1881. u Helsinkiju. Finsko knjižnično društvo je osnovano 1910. godine, a 1928. godine je donesen prvi Zakon o knjižnicama. Također od 1928. godine korištenje knjižnica u Finskoj je besplatno, kao i međuknjižnična posudba.

FINANCIRANJE

U finskim nacionalnim strategijama s područja kulture i obrazovanja tradicionalno se ističe ključna uloga knjižnica za podizanje opće kulturne i obrazovne razine stanovništva. Temeljem takve državne politike, izdvajaju se vrlo velika sredstva za knjižnice: podatak za 2004. godinu govori da je za financiranje rada knjižnica potrošeno 241 milijun EUR što iznosi 46 EUR po stanovniku. Državna pomoć iznosila je 91 milijun EUR ili 40% ukupnih troškova.

ARHITEKTURA FINSKIH NARODNIH KNJIŽNICA

Koliko Finci drže do knjižnica, pokazuje činjenica da se poslovi izgradnje knjižnica povjeravaju najpoznatijim arhitektima čiji rad karakterizira tipični finski dizajn: mnogo svjetla, staklenih površina, mnogo topline, drvenih materijala i najčešće metalne konstrukcije građevina. Mnogo svjetla je potrebno zbog vrlo kratkih zimskih dana kada nedostatak prirodnog daneg svjetla često uzrokuje depresiju i ostale psihičke poteškoće kod stanovnika. Zato rasvjeta i u knjižnicama i u domovima Finaca pokušava maksimalno imitirati prirodu, sunčevu danju svjetlost.

Kod izgradnje i opremanja knjižnica posebno se pazi da oprema bude funkcionalna, da police omoguće lagani pristup građi, ali i da budu mobilne i lako premjestive. Posebna se pažnja poklanja logistici, ergonomiji, kretanju korisnika i načinu traženja građe, vrsti građe i načinu korištenja. Sve finske narodne knjižnice imaju pristup

Finske knjižnice su svjetle i prostrane

za invalidska i dječja kolica, mnoge imaju i ostala pomagala kao što su dizala. Mnoge imaju prostorije za računalno podučavanje korisnika i djelatnika. Visoka tehnološka razvijenost Finske vidi se u njenim knjižnicama gdje vlada pozitivan stav prema novim tehnologijama.

BIBLIOBUSI U FINSKOJ

Zbog mnoštva manjih naselja i sela rijetko razmještenih prema sjeveru Finske, u kojima živi trećina finskog stanovništva, Finska trenutno ima 192 bibliobusa i bogatu tradiciju ove službe. Time se osigurava ispunjavanje zadaće narodnih knjižnica da osiguraju jednak pristup knjižničnim uslugama cijelokupnom stanovništvu, bez obzira gdje ono živi. Bibliobusi svoje usluge osmišljavaju u odnosu na potrebe ciljane korisničke zajednice; mogu se brzo prilagoditi novim situacijama tj. zahtjevima stanovništva, fleksibilni su i adaptabilni.

Karakteristike finskih bibliobusa su da imaju lak pristup za starije, djecu i osobe s invaliditetom. Interijeri su ugodni i praktični i moguće su brze prilagodbe i promjene prema potrebama (za predavanja i slično). Bibliobusi su dobro informatički opremljeni i nude posudbu građe (knjige, stripovi, CD, DVD, VHS) i omogućuju korištenje interneta. Također pružaju pomoć pri korištenju interneta i novih online usluga (internet bankarstvo, pošta, informacije o lokalnoj vlasti, uspostavljanje kontakata sa državnim institucijama i slično).

ONLINE USLUGE U FINSKIM KNJIŽNICAMA

Postoje tri razine online usluga:

1.nacionalna razina portal Libraries.fi

2.regionalna razina čine ih zajednički sustavi za više velikih (knjižnica npr. HelMet okuplja knjižnice Helsinkija i okolice ili Piki obuhvaća šire područje grada Tampere)

3.lokalna razina mrežne stranice pojedinih knjižnica na kojima je moguće pretraživanje baza podataka knjižnica, rezervirati knjige ili terminje za korištenje računala i slično.

Portal Libraries.fi sadrži imenik, adrese, kataloge i podatke o uslugama svih narodnih knjižnica u Finskoj. Tu su tražilice, podaci o Finskoj, finska bibliografija, metapretraživanje (simultano pretraživanje više kataloga), finska virtualna knjižnica, projekt «Ask a librarian» u koji je uključena 31 narodna knjižnica, knjižnica finskog parlamenta i specijalna statistička knjižnica. Također postoje posebni kanali za književnost, knjižnične ogranke, djecu, glazbu s linkovima, uslugama i bazama podataka, a tu se mogu naći i linkovi na sve važnije dokumente o knjižnicama i knjižničarstvu. Usluga je dostupna na finskom, švedskom i engleskom jeziku, upiti se šalju putem Web obrasca, a odgovor se šalje korisniku elektroničkom poštou u roku od tri radna dana. Odgovori se čuvaju u arhivi i godišnje se odgovori na više od 2700 upita.

HelMet sustav je mreža narodnih knjižnica gradova Helsinki, Vantaa, Espoo i Kauniainen. Za sve narodne knjižnice s ovog područja postoji zajednička iskaznica za korisnike i grada slobodno cirkulira među njima. Na zajedničkim mrežnim stranicama postoji mogućnost pretraživanja kataloga, produljenja roka posudbe, rezervacija i slično.

Piki je mreža knjižnica iz Tamperea i regije Pirkanmaa. Na zajedničkim mrežnim stranicama nude isto kao i HelMet sustav, a nude i mogućnost korisniku da za 1 euro mjesečno aktivira posebnu uslugu Aktiiv Piki koja korisniku nudi podsjetnik o roku posudbe na e-mail, o pristigom rezerviranom naslovu na e-mail ili mobitel, podatke o novim naslovima, rezervacije...

HELSINKI CITYLIBRARY

Središnja knjižnica, dio je sustava HelMet. Proizvodi baze podataka na mreži (Info Bank, Urban echo, RikArt, Modern Finnish authors). Također nudi bogate interaktivne informacijske usluge: sudjeluje u projektu Ask a librarian, Ask online chat i Information Gas Station.

Information Gas Station je usluga koja postoji od 2001. i doslovno znači «informacijska benzinska postaja». To je mobilni punkt s računalom i pristupom internetu koji se postavlja na frekventna i zanimljiva mjesta u Helsinkiju (kolodvori, fakulteti, šoping centri...). Ova virtualna informacijska usluga djeluje pod sloganom «askanything» - korisnici mogu pitati bilo što i dnevno na 20-30 pitanja odgovaraju knjižničari iz raznih ogranka. Ovi punktovi su originalno vizualno kreirani - u obliku modela pravih crpki za benzin, a noviji su u obliku bačvi za naftu.

Ask Online je chat informacijska usluga dostupna 46 sati tjedno. Na finskom je jeziku i angažira 50 knjižničara koji dežuraju i chataju sa oko 50 posjetitelja dnevno. Usluga je posebno popularna među učenicima koji uživo postavljaju pitanja vezana uz izradu seminara, zadaća, traže informacije o građi, postavljaju pitanja vezana uz gradivo koje uče i slično.

Godišnje usluge Ask a librarian, IGS i Ask online riješe preko 20.000 upita!

DJEĆJI ODJELI

U finskoj se posebna pozornost poklanja poticanju djece na čitanje, a čitalačke vještine mlađih Finaca su poznate širom svijeta. Finske knjižnice su primjer suradnje knjižnica i škola na promoviranju čitanja. Organiziraju se natjecanja u čitanju, knjižnice posjećuju tzv. «reading tippers» koji drže predavanja o knjigama koje su pročitali. Svaki finski prvašić dobije od knjižnice pismo o knjižnici koje mora pokazati roditeljima. Knjižničari s dugogodišnjim iskustvom u radu s djecom i mladima rade kao instruktori učitelja i školskih knjižničara koji trebaju savjete u radu ili pri izboru prikladne građe. Posebna se pozornost pridaje osposobljavanju djece za korištenje informacijskih tehnologija.

MULTIKULTURALNOST

Finska ima 2% stranaca najmanje u Europi. Najveća su skupina Rusi, zatim Estonci, Švedani i Somalijci. Najveći problem imigranata i izbjeglica je nezaposlenost kojoj pridonosi nepoznavanje finskog jezika, kulture i društva te nedovoljna kvalificiranost za obavljanje poslova. Narodne knjižnice imaju značajnu ulogu u prilagođavanju stranaca na život u Finskoj i najčešće su korištene kulturne ustanove. Osim uobičajenih usluga, knjižnice organiziraju tečajeve finskog jezika, korištenja računala i interneta, nude razne materijale s podacima potrebnim u svakodnevnom životu, građu na jezicima imigranata. Veličina i raznovrsnost zbirki na stranim jezicima ovisi o veličini stanovništva i strukturi stanovništva pojedine općine. U tu svrhu često se koristi i međuknjižnična posudba.

Helsinki City Library u suradnji sa Međunarodnim kulturnim centrom Caisa nude internet uslugu Infopankki ili The Info Bank gdje se nude najvažnije informacije za imigrante o funkciranju finskog društva, zapošljavanju, učenju finskog jezika i drugo. Tekst je dostupan na finskom, engleskom, švedskom, estonskom, španjolskom, francuskom, ruskom, hrvatskom, srpskom, somalskom i arapskim jezicima. Za više informacija, posjetite portal na adresi: www.caisa.hel.fi

RAČUNALNI OSTALATEHNIKA

U Finskoj je 99% knjižnica kompjuterizirano, 95% osigurava pristup internetu, a 80% ih ima webpac online katalog. Postoji 10 različitih knjižničnih sustava od kojih su tri u široj uporabi. Katalozi na listicima više ne postoje, osim kao podsjetnik na «stara vremena». U gotovo svim knjižnicama prisutan je Office, multimedija, dječji odjeli imaju računalne igrionice s edukacijom. Pravilo je da sa nabavkom informatičke opreme knjižnice nemaju nikakvih problema i dobiju sredstava za tu svrhu koliko i traže.

Zanimljiv je primjer Netti-Nysse koji je svojevrsni bibliobus budućnosti. To je stari autobus sa 12 računala s pristupom internetu. Ovaj «internet na kotačima» djeluje u Tampereu i dio je Gradske knjižnice Tampere i eTampere projekta (www.etampere.fi). Ima za cilj učiti stanovnike Tampere koristiti računala i internet. Uz 12 računala ima i malu prezentacijsku dvoranu u zadnjem dijelu zglobnog autobusa. Vozilo je potpuno neovisno i po potrebi koristi

vlastite akumulatore, koristi bežični internet uz pomoć osam antena postavljenih po gradu i jednu vlastitu. Obilazi zainteresirana poduzeća ili četvrti, koristi sponsorstva velikih finskih tvrtki (Nokia i Sonera). Svi termini za njegovo korištenje su popunjeni četiri mjeseca unaprijed. Dvije trećina korisnika su žene, a 65% korisnika je starije dobi.

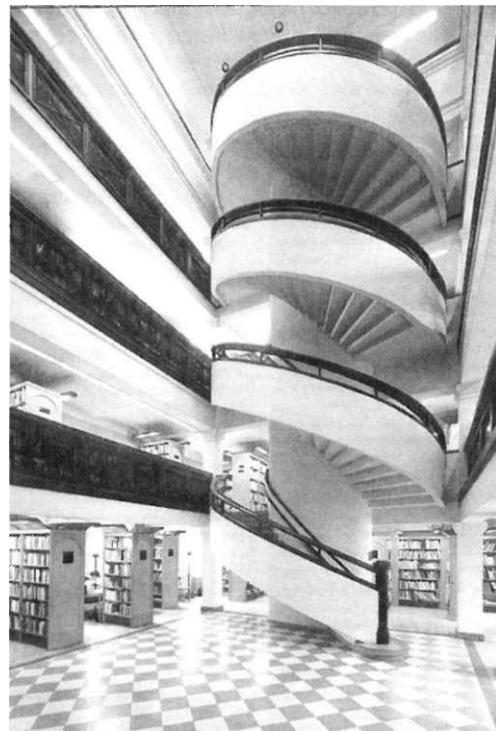
STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE ZA KNJIŽNIČARE

Edukacija se organizira iz područja raznih znanja i vještina, kao što su: upoznavanje novih tehnologija, planiranje razvoja knjižnica, knjižnice na mreži, rad s različitim vrstama građe, strani jezici, rad s korisnicima i drugo. Za šire područje Helsinkija predavanja se organiziraju unutar samih knjižnica i predavači su uglavnom iz redova zaposlenika.

Iz strategije razvoja finskih narodnih knjižnica vidljiva je zabrinutost padom kompetencije knjižničnog osoblja u odnosu na opći porast razine obrazovanja stanovništva. Istoči se potreba za obučavanjem za menadžment kao i potreba za većim brojem osoblja koje bi podučavalo korisnike korištenju mrežnih usluga.

ZA KRAJ

Posjet Finskoj je za nas, knjižničare, bio jednako uzbudljiv kao što bi vjerojatno bio posjet informatičara «silicijskoj dolini» ili biologa amazonskoj prašumi. Dojmovi su fantastični, prije svega zbog razvijenosti i funkciranja knjižničnog sustava. Ogroman i razrađen sustav sve nas je dojmio prije svega činjenicom da izvrsno funkcioniра. Pokušat ćemo primijeniti u svojim knjižnicama nešto od viđenog. Naš domaćin bila je voditeljica međunarodnih projekata iz Helsinki City Library, Kristina Virtanen. Njena zadaća je primanje stranih delegacija knjižničara i stručno vodstvo kao i organizacija finskih delegacija knjižničara koje odlaze u druge zemlje (prije svega Rusiju i baltičke susjedne zemlje) kojima pomažu u razvijanju njihovih knjižničnih sustava. Ponosna je što Finska, koja nije među najbogatijim zemljama, toliko izdvaja za knjižnice. Izbor da se, umjesto primjerice, u naoružanje, izdvaja u znanje, informacije, odnosno knjižnice, najbolje ilustrira upravo Finska. Sigurno je velikim dijelom i zbog toga Finska danas jedna od najstabilnijih svjetskih demokracija, u kojoj je najjača politička snaga «zelena opcija», odnosno ekolozi, a predsjednica države svakodnevno za putovanje na posao koristi javni prijevoz, kao i većina ostalih građana Helsinkija!

Detalj arhitekture finskih knjižnica

KNJIŽNICE U ZEMUI VJETRENJAČA

Pišu: Suzana Knežević,
Danijela Petrić i Mario Zovko

Od 26. veljače do 4. ožujka 2005. troje mladih knjižničara Koprivničko-križevačke županije bilo je u studijskom posjetu nizozemskim narodnim knjižnicama: Danijela Petrić i Mario Zovko iz Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" iz Koprivnice te Suzana Knežević iz Gradske knjižnice "Franjo Marković" iz Križevaca. O svome putu kažu nam:

Prvi dojmovi

Nizozemci su vrlo srdačan, ljubazan, gostoljubiv, liberalan, ali prije svega organiziran i štedljiv narod. Zato nije slučajno da je Nizozemska jedna od najbogatijih zemalja na svijetu i da su nizozemske knjižnice, uz skandinavske i britanske, najbolje na svijetu.

Gradovi u kojima smo bili:

Den Haag, Leiden, Rotterdam, Assen, Emmen, Amsterdam

Knjižničari u zemlji vjetrenjača...

Institucije koje smo posjetili:

8 narodnih knjižnica, Nizozemsko udruženje narodnih knjižnica (NPLA), Provincijski knjižnični centar (PBC) pokrajine Drenthe, NBD/Biblion, Kultuurhus

Brojke govore...

- 15,6 milijuna ljudi na 34.000 km²
- 1.125 narodnih knjižnica (483 knjižnice + 642 ogranka) i 60 bibliobusa
- 28% šitelja članovi su knjižnica
- 4,4 milijuna registriranih članova knjižnica (ali 8,2 milijuna korisnika)
- oko 90% djece članovi su knjižnica
- 41 milijun jedinica građe
- 30 knjižničara radi formalnu i sadržajnu obradu građe za cijelu Nizozemsku
- 11 provincijskih knjižničnih centara (PBC) koji servisiraju 60-70% lokalnih knjižnica
- narodne knjižnice servisiraju 7000 osnovnih škola

Prostirene knjižnice s puno računala

Sustav narodnih knjižnica knjižnice

- osnivaju gradovi i općine
- provincijske knjižnične centre (PBC) koji brinu o svim knjižnicama u provinciji osnivaju provincije
- Nizozemsko udruženje narodnih knjižnica (NPLA) krovnu udrugu narodnih knjižnica - osnovala je vlada

Nizozemsko udruženje narodnih knjižnica (Netherlands Public Library Association NPLA)

- ovo je nacionalno udruženje knjižnica (i to samo narodnih), a ne udruženje knjižničara kao u Hrvatskoj
- više od 500 članica i 1100 servisnih točaka; vrlo dobro organizirano i utjecajno
- nacionalne zadaće: inovacije, kvaliteta, umrežavanje, informacijsko-komunikacijska tehnologija i promocija čitanja
- koristi i usluge vanjskih stručnjaka (npr. ekspertni centar Laurens)
- razvili knjižnični portal (www.bibliotheek.nl) koji koriste sve knjižnice

NBD/Biblion

- neprofitna organizacija u vlasništvu knjižnica (50%), nakladnika (25%) i knjižara (25%)
- po dva primjerka svake knjige (ali i građe na drugim medijima) izdane u Nizozemskoj dolazi u NBD/Biblion: jedan primjerak služi za izradu kataložnog zapisa, a drugi za izradu anotacije
- svaki tjedan šalje se popis novih knjiga s kataložnim opisima i anotacijama u provincijske knjižnične centre koji popise proslijeduju svim knjižnicama u svojoj provinciji
- na temelju poslanih popisa knjižnice rade narudžbe koje se objedinjuju u provincijskim knjižničnim centrima i proslijeduju NBD/Biblionu koji potom kupuje knjige od izdavača uz rabat od 45%.
- kupljene knjige potom prolaze složeni proces tehničke obrade i zaštite: pojačava im se uvez, meki uvez zamjenjuje se tvrdim, omataju se, u svaku se umeće kataložni listić i kratka anotacija, na knjigu se dodaje barkod i oznaka žanra (većinu ovoga rade posebno projektirani strojevi); audio-vizualna građa zaštićuje se na poseban način
- potpuno obrađena građa šalje se provincijskim knjižničnim centrima koji je dalje distribuiraju knjižnicama
- na ovaj način nabava knjižnične građe puno je jeftinija, a predmetnu i sadržajnu obradu radi samo 30 ljudi za cijelu Nizozemsku (zapisi se preuzimaju)
- NBD/Biblion opskrbljuje knjižnice i ostalom knjižničnom opremom koju prilagođava potrebama knjižnica

Naše mišljenje o NBD/Biblionu - apsolutno najkorisnije što smo vidjeli!

Oduševljeni smo ovakvim sustavom koji dugoročno poboljšava i pojeftinjuje knjižnične usluge. Nizozemci do ovog sustava nisu došli preko noći, gradili su ga 25 godina. I taj sustav nije nastao niti na poticaj vlade, niti ministarstva, nego inicijativom samih knjižničara. Za stvaranje sličnog sustava u Hrvatskoj potrebno je puno novca i vremena, no ne moramo odmah imati cijeli "pogon" poput NBD/Bibiona. Možemo početi samo s centraliziranom nabavom ili barem s preuzimanjem kataložnih zapisa. To ne iziskuje puno novca, nego samo dobru organizaciju. Ako na nacionalnoj razini nema nikoga tko bi se prihvatio tog posla, na razini našeg društva nema razloga da to ne učinimo.

PBC Drenthe (Provincijski knjižnični centar pokrajine Drenthe)

- knjižnični servis koji podržava mrežu knjižnica pokrajine Drenthe (55 knjižnica i 5 bibliobusa)
- zajednička baza podataka s 3.000 bibliografskih zapisa i 1.500.000 informacija
- provodi i marketinške usluge, usluge menadžmenta, nabave knjiga i distribucije
- osmišljava i koordinira akcije za promicanje knjige i čitanja namijenjene ciljanim skupinama (djeca, odrasli, starije osobe, slijepi).
- surađuje s arhivom i muzejom pokrajine Drenthe i podatke stavlja u bazu podataka.

Kulturhus ("kulturna kuća") pod istim krovom obuhvaća više organizacija (npr. knjižnicu, ambulantu, muzej, banku, dom za starije i nemoćne osobe, dječji vrtić); osniva se najčešće u ruralnim područjima programima koji se provode nasroji udružiti starije i mlađe stanovnike.

Odnos narodnih i školskih knjižnica

Nizozemske osnovne škole nemaju školske knjižnice niti školske knjižničare, nego o školskoj djeci i njihovim potrebama za knjigom i ostalim medijima vode brigu lokalne knjižnice i provincijski knjižnični centri (PBC-i). Taj je sustav brige o školama odlično organiziran: veće knjižnice posuđuju školama knjige na neko vrijeme (za te potrebe imaju i posebne zbirke knjiga namijenjenih samo posudbi školama), bibliobusi također opskrbljuju škole, organiziraju se izložbe novih knjiga kako bi učitelji mogli kupiti ono što im je najpotrebnije, posuđuje se literatura za referate ili posebne projekte koje škole provode (na dulje vrijeme), osmišljavaju se programi poticanja čitanja u školama, osmišljavaju se i posebni knjižnični kompjutorski programi namijenjeni djeci za pretraživanje (npr. program Educat). Knjižnično osoblje provodi informacijsko opismenjivanje učenika (podučavaju učenike kako koristiti i pretraživati knjižnične kataloge, enciklopedije, baze podataka, internet).

Zanimljive usluge u knjižnicama:

"knjigomat" (prostor za vraćanje knjiga dok je knjižnica zatvorena); odnošenje knjiga starijim i nemoćnim osobama kući (uz pomoć volontera); informativni stupovi s lecima za mlade; nove knjige se prvi tjedan ne posuđuju, već se za njih sastavlja lista rezervacija; Top 10 (knjižnice odaberu 10 najčitanijih knjiga koje se besplatno posuđuju na tjedan dana, a dalje se naplaćuju po danu posudbe), čitateljski kafić (poseban prostor u knjižnici gdje korisnik može čitati uz omiljeni napitak), AlZdin (informacijski ured na internetu, sličan našoj usluzi Pitajte knjižničare)

Zanimljivi programi u knjižnicama:

Mjesec za najmlađe - roditelji, djedovi i bake male djece (0-4 godine) dobivaju savjete o slikovnicima, ali i savjete o svakodnevnom životu s djecom (npr. o problemu spavanja). Roditeljima je dana mogućnost da se učlane po 50% nižoj cijeni.

Dječji žiri - nacionalni program za poticanje čitanja; djeca glasuju za najbolju knjigu, na kraju se organizira velika zabava s piscem pobednikom i sve se prenosi na televiziji.

Virus čitanja - djeca moraju pročitati 10 knjiga u roku od 10 tjedana; preko interneta dobivaju pitanja na koja odgovaraju ili se organizira chat o tim knjigama
stavljanje nekih naslova knjiga na internet (djeca mogu o toj knjizi davati svoje mišljenje i ocijeniti je cilj je da se na taj način druga djeca zainteresiraju za čitanje te knjige)

Tjedan knjige - tjedan s brojnim akcijama poticanja čitanja; u okviru toga održava se program za odrasle korisnike

Noćčitanja (noć ispunjena čitanjem, glazbom i kazališnim predstavama)

sustavna poduka korištenja informatičke tehnologije (od djece do umirovljenika)

podučavanje odraslih o Europskoj uniji (program za učitelje i knjižničare)

programi za nacionalne manjine ili za posebne skupine (npr. za žene, za djecu s posebnim potrebama, za slabovidne osobe)

Knjižnice - prednosti:

Razvijena mreža (otprilike na svaka 3 km postoji knjižnica); prostrane knjižnice s niskim, pristupačnim policama; puno računala za korisnike; velike zbirke (cijeli odjeli) neknjižne građe (videokasete, CD-i, DVD-i...) namijenjene posudbi; zbirke knjiga posebno oblikovanih za lakše čitanje (namijenjene djeci i odraslima koji imaju teškoće u čitanju); nacionalni sustav žanrovske oznake (na knjigama i AV-građi); odlična suradnja i podrška školama...

Knjižnice - nedostaci:

kratko radno vrijeme za korisnike (4-8 sati na dan, ali neke knjižnice otvorene su i nedjeljom); naplaćivanje usluga; nepostojanje knjižnica u osnovnim školama; u knjižnicama ne radi puno školovanih knjižničara, ali zapošljavaju stručnjake za pojedina područja; nema sustavnog školovanja knjižničara

NOVA ZGRADA GRADSKE KNJIŽNICE U SEATTLEU

Piše: Irena Kranjec

Svake godine više od 4500 pripadnika različitih profesija iz svih zemalja svijeta sudjeluje u Programu za međunarodne posjetitelje Vlade SAD-a kojeg organizira i financira Ured za međunarodne posjetitelje (informacije o Programu dostupne su na <http://exchanges.state.gov/education/ivp/>). U prošlogodišnjem programu za knjižničare nazvanom American Libraries koji je trajao od 10. lipnja do 1. srpnja, sudjelovala sam zajedno sa 17 knjižničara iz drugih zemalja. Od brojnih ustanova koje smo posjetili najviše nas se dojmila Gradska knjižnica u Seattleu.

Ta je knjižnica i u arhitektonskom i u funkcionalnom smislu postavila sasvim nove standarde zahvaljujući dobroj suradnji nizozemskog arhitekta Rema Koolhaasa i ravnateljice knjižnice Deborah Jacobs. Prije izgradnje je provedena kampanja Knjižnice za sve (Libraries for All) u kojoj se lobiralo, doslovce od vrata do vrata, kako bi građani na referendumu izglasali povećanje poreza za izgradnju nove knjižnice te proširenje i obnovu dvadeset i sedam ogrankova. Građani su na referendumu glasali za projekt u koji je uloženo 280 milijuna dolara. Izgradnja središnje knjižnice stajala je 159 milijuna dolara, a 80 milijuna knjižnica je skupila iz donacija. Projektiranje je trajalo 2 godine, a izgradnja 2,5 godine. Knjižnica je otvorena u proljeće 2004. godine na površini od 33 000 kvadratnih metara i, po riječima ravnateljice Deborah Jacobs, postala žrtva vlastitog uspjeha. Posudba je udvostručena, a knjižnicu dnevno posjeti više od 8 000 ljudi. U knjižnici je zaposleno 328 osoba.

Pogled iz ptičje perspektive

Za razliku od tradicionalnih knjižnica gdje su knjige smještene u redove polica na odvojenim katovima, što rezultira da su pojedini dijelovi zbirke arbitralno odvojeni ovisno o raspoloživom prostoru na pojedinom katu, arhitekti su krenuli od ideje Dewey-ove decimalne klasifikacije koja se sastoji od kontinuiranih serija brojeva, te su zamislili kontinuiranu seriju polica u spiralnom obliku koji se uzdiže u visinu četiri kata u sredini zgrade ukupne visine od jedanaest katova. Taj je dio projektiran na principu parking-garaže sa cik-cak rampama na polunivoima. Time je ostvarena otvorenost i pristupačnost kako za korisnike, tako i za knjižničare te kontinuiranost zbirke. Pronalaženje željene

knjige omogućuju LED displeji u dizalu na kojem se ispisuju Dewey-ove oznake za knjige smještene na katu na koji dolazite, a kraj svake police iste su oznake ispisane na gumenim podnim trakama. Nadalje, kada korisnik nađe knjigu u katalogu, dijagram mu označi gdje se u zgradi knjiga nalazi.

Tzv. plutajuće platforme ili nivoi od kojih se sastoje unutrašnjost knjižnice opasana je čeličnom mrežnom strukturom koja podržava staklene vanjske zidove. Tako se i u samoj arhitekturi knjižnice odražava filozofija otvorenosti i transparentnosti. Kretanje između katova omogućuju staklena dizala i pokretne stepenice.

Knjižnica ili svemirski brod?

Knjižnica je opremljena sa 400 računala za korisnike. Na Dječjem odjelu i Odjelu za mladež također se nalaze računala opremljena prikladnim softverima ovisno o uzrastu. Nadalje, tehnologija korisnicima omogućuje da samostalno posuduju i razdužuju građu te na taj način ne moraju uopće doći u kontakt s knjižničarom. Ako im je pomoć ipak potrebna, mogu se obratiti bilo kojem knjižničaru koji međusobno kontaktiraju bežičnim komunikacijskim uređajima i tako u svakom trenutku mogu, ako ne mogu riješiti pojedini upit, dozvati kolegu - stručnjaka za određeno područje. Naravno, informacije se mogu dobiti telefonski te online.

Ulazak u spremište u kojem se sortira vraćena građa izgleda kao ulazak u unutrašnjost svemirskog broda. Naime, Tech Logic automatski sustav za obradu i procesuiranje građe koristi se Radio Frequency Identification (RFID) tehnologijom za označivanje građe. Građa se automatski sortira na kolica kojima se knjige vraćaju na police (troje ljudi u sat vremena može sortirati do 1100 jedinica građe).

Library Equal Access Program (LEAP) namijenjen je korisnicima sa specijalnim potrebama slijepima, gluhim, slabovidnim. Korisnicima je na raspolaganju oprema prilagođena njihovim potrebama (računala sa specijalnim softverima, skeneri, audiozapisi, Braille tipkovnice i sl.) koja im omogućuje korištenje više od milijun primjeraka građe iz knjižnične zbirke, a koji nisu inače dostupni na Braillovom pismu, na audiozapisima ili u velikom tisku.

Kad se govori o razvoju knjižnica u budućnosti, u posljednje se vrijeme često može čuti sintagma Hi-Tech - Hi-Touch. U ovoj je knjižnici, spoju suvremene Agore i Enterprisea, upravo to i ostvareno (mrežne stranice knjižnice <http://www.spl.org/>).

POLJSKA: MLADI HRLE U KNJIŽNICE!

Gradsku knjižnicu „Planeta 11“ u Olsztvnu dnevno posjećuje tisuću članova

Piše: Marica Koržinek
e-mail: marica@onet.pl

San svih knjižničara - kako privući mlade ljude u knjižnice - ostvario se u Poljskoj, nedavnjim otvaranjem dviju novih medijateka: u Wroclawu i u Olsztvnu. Posjetom olštinskoj PLANETI 11 polovicom travnja ove godine sami smo se u to uvjerili.

Godišnja članarina iznosi 5 zlota, što daje pravo na posuđivanje isključivo knjiga, ili 40 zlota za pravo na posudbu još i filmova, glazbenih CD-a i kompjutorskih igara saznali smo s WEB stranice (www.planetall.pl). Stigavši pred zgradu „Planete 11“ desetak minuta prije otvaranja, zatječemo tamo dvadesetak članova koji čekaju otvaranje. U razgovoru s ravnateljicom Elzbietom Jozowicz saznajemo kako je nastala ta moderna knjižница za mlade, a dobivamo i odgovore na sva druga pitanja iz knjižničarske prakse.

Sve je počelo kad je Fondacija Bertelsmann objavila 2002. godine natječaj za organiziranje suvremene knjižnice po uzoru na Drezdenu. „Eksperimentalna biblioteka za mlade“ bio je naziv projekta na koji se prijavilo 26 gradova u Poljskoj. Između tih 26 prijavljenih gradova odabrani su Wroclaw i Olsztvn čija je lokalna samouprava osigurala zgrade i djelatnike, dok je fondacija izdvajila sredstva od ukupno 900 tisuća EUR i know-how. Gradovi Olsztvn i Wroclaw pobijedili su prije svega zahvaljujući dobrom sporazumijevanju sa gradskom upravom, ali i svojim ranijim uspjesima u toj djelatnosti.

Medijateka u Olsztynu, Poljska

Kako saznajemo prilikom posjete olštinskoj medijateci, Grad Olsztvn je donio odluku da za taj projekt prenamjeni prostor u sklopu planetarija gdje su se nalazili automati za igru. Premjestili su automate na drugo mjesto, a onda temeljito obnovili taj prostor, te osigurali radna mjesta za deset stručnih djelatnika i dvije spremackice. Nakon toga je Fondacija Bertelsmann investirala u taj projekt 253 000 EUR za kompletno unutarnje uređenje, namještaj, kompjutore i drugu opremu, kao i za kompletну građu. U okviru tog projekta oni i nadalje daju 50 000 EUR godišnje za razvoj, tj za kupovinu knjiga, CD-a i DVD-a.

Otvaranju poljskih medijateka prethodilo je

ispitivanje javnog mnijenja među osobama od 13 do 25 godina starosti koji su izabrani kao ciljna grupa budućih korisnika. Očekivanja ispitanika uglavnom su se poklapala s listama bestsellera. Veliki interes vlada za znanstvenu fantastiku i popularno-znanstvenu literaturu, te glazbene i filmske hitove. Kako se noviteti nabavljaju redovito i to prema top listama najpopularnijih, nije neobično da je posuđeno praktično 90% multimedija, glazbenih CD-a i filmova, te polovica knjiga iz zbirk knjižnice. U Olsztvnu je u knjižnici otvoren i kafić kako bi mladež imala gdje provoditi svoje slobodno vrijeme, a usput dobila i poticaj za čitanje.

Ime olštinske medijateke „Planeta 11“ je izabранo nakon nedavnog otkrivanja u našoj galaksiji, uz ranije poznatih devet, nove - desete planete. Tako je svijetu olštinske medijateke pripalo jedanaesto mjesto u svemiru i dobila je ime Jedanaesta planeta. S radom je započela u rujnu prošle godine.

Razgovor s ravnateljicom olštinske medijateke Elzbietom Jozowicz

Koja vrsta građe se najradije posuđuje iz zbirki Planete 11?

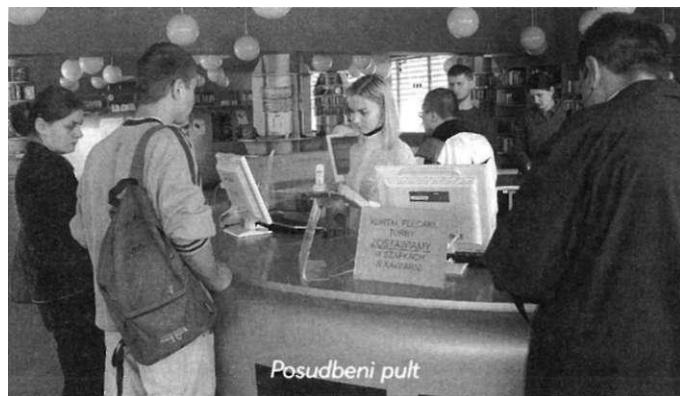
Evo, mogu vam pokazati naše statistike: u prva tri mjeseca ove godine posuđeno je ukupno 73 614 djela, od čega 51 704 otpada na druge medije, dakle neknjižnu građu. Od knjiga je posuđeno 10 549 naslova za odrasle, 1 797 za djecu i 9 564 popularno-znanstvenih djela.

Posuđujete li pored CD-a, DVD-a i kompjutorskih igara, također i skupe elektronske enciklopedije?

Posuđujemo sve, pa tako i enciklopedije. Enciklopedije koje izdaje Poljska znanstveno-izdavačka kuća PWN zapravo nisu posebno skupe. Te su enciklopedije razbijene na manja specijalizirana područja kao: Čovjek, Civilizacija, Priroda, Svetmir, Povijest i slično. Ali, zato filmove kupujemo s licencom za posuđivanje i oni su dvostruko skupljeg nego u normalnoj prodaji.

IMA LI TAKVA SUVREMEA MEDIJATEKA I GRAĐU NA VIDEOKASETAMA I AUDIOKASETE ILI JE SVE ISKLJUČIVO NA ELEKTRONSKIM NOSAČIMA?

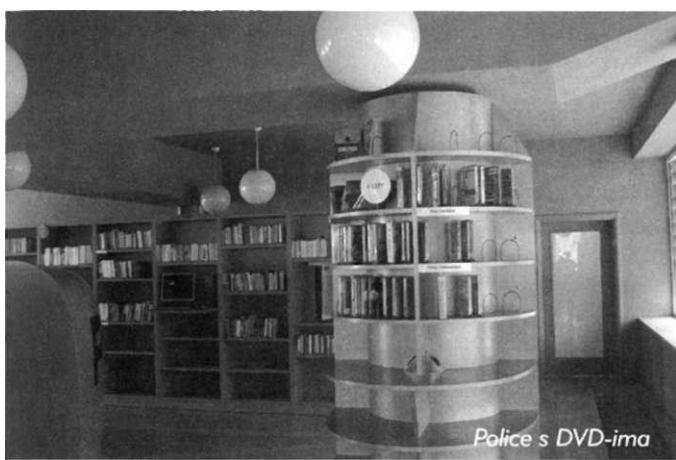
Ponekad kupujemo filmske hitove na videokasetama, ali ljudi najčešće više i nemaju videorekordere. Glazba je u potpunosti na CD-ima. Jedino su

uz tečajeve za strane jezike ponekad dodane audiokasete i u tom slučaju ih imamo.

Je li se diskovi CD i DVD često oštećuju prilikom posuđivanja i kako se rješavaju naplate štete za takva oštećenja?

Pokazalo se da se diskovi vrlo često oštećuju. Zato smo razradili proceduru prema kojoj prilikom posuđivanja bibliotekar zajedno sa članom provjerava disk. Ukoliko se kod povratka utvrdi da je napuknut i da treba ići na obnavljanje, što stoji 15 zlota, klijent se slaže da to plati. Knjige se kod nas posuđuju na rok od mjesec dana, dok se drugi mediji posuđuju na tri dana. Imamo i rezerv u koji se može ubacivati vraćena građa tijekom 24 sata. Ukoliko u rezervu otkrijemo oštećenu građu stavljamo je na stranu i reklamaciju rješavamo kada taj član ponovo dođe k nama.

Police s DVD-ima

Je li godišnji budžet vaše biblioteke, predviđen za nabavu noviteta, ovisi o broju članova?

Kao što sam rekla, 50 000 EUR dobivamo od Fondacije Bertelsmann, ali osim toga od mreže biblioteka dobivamo sredstva prema broju korisnika. U ovom trenutku, od početka 2005. godine, imamo upisanih 4 012 novih članova. Dnevno nas posjeti oko tisuću ljudi. Prema tome, zahvaljujući takvoj popularnosti, nema problema kod dobivanja sredstava za nabavu nove građe. Na našoj WEB stranici imamo Forum, a i katalozi su on-line pa imamo dovoljno informacija o zadovoljstvu naših klijenata.

Kako se rješavaju pitanja autorskih prava?

Autorska se prava rješavaju prema Zakonu o autorskim pravima. Zbog toga i kupujemo filmove s licencem za posuđivanje. Ukoliko na nekoj knjizi piše zabrana za fotokopiranje, mi se toga pridržavamo. U zadnje vrijeme se spominje da Parlament razmatra mogućnost naplate određenog iznosa za svaku posuđenu knjigu, ali nadajmo se da to neće proći, lako prave čitatelje ništa neće omesti u navici čitanja, ipak treba izbjegavati sve moguće barijere za pridobivanje novih čitatelja.

Koje još dodatne usluge vaša biblioteka nudi članovima?

Važan dio našeg rada je profesionalno savjetovalivaštvo za zapošljavanje. Prikupljamo ponajprije sve moguće knjige s takvom tematikom, od toga kako napisati CV i ponudu za posao, do toga kako se pripremiti za prezentaciju. Prikupljamo također različite tiskane informatore o studijima i školama. Osim toga, jedan naš djelatnik je tzv. trener padobranstva. On se bavi mladim

ljudima koji završavaju srednju školu ili studij i uči ih kako aktivno tražiti posao, odnosno kako promijeniti posao. Uz njegovu pomoć, mlađi kod nas na našim računalima mogu napisati svoj CV i ponudu za posao.

Počeli smo s tim vrstom radionica, ali već planiramo i nove, npr. za maturante. Od ove godine u Poljskoj se polaze nova matura i jedan njezin dio je priprema manturalne prezentacije na izabranu temu. Mi želimo pomoći maturantima u tome kako bi te prezentacije bile što bolje i što uspješnije, uključujući tu i što bolju osobnu prezentaciju.

Nudimo također članovima pristup Internetu na 10 računala. Imamo još tri dodatna računalna radna mjesta s programima Office, Excel, Corel i skenerom na kojima korisnici mogu pisati svoje školske i studentske radnje i grafički ih dotjerivati.

U zadnje vrijeme smo otvorili još dva netipična mjesta, a to su dva kafića, gdje mlađi mogu popiti kavu, nešto pojesti i popričati... Organiziramo i tipične književne večeri i susrete s književnicima. Imamo i dvije strane volonterke, iz Portugala i Nizozemske, koje realiziraju svoje vlastite ideje. Nedavno su povodom međunarodnog Dana žena organizirale odlično posjećenu diskusiju o ulozi žene u suvremenom društvu, sada pripremaju novu diskusiju povodom prve obljetnice ulaska Poljske u EU, a kasnije planiraju temu „Stoti može dati volontiranje?“.

Organizirana su i tri jezična kafića: engleski, francuski i njemački. Mlađi se tu sastaju i razgovaraju na različite, dobro pripremljene, suvremene teme usavršavajući tako svoju konverzaciju na stranim jezicima. Često organiziramo izložbe pod zajedničkim naslovom „Kapital budućnosti“. Upravo danas je predviđeno otvorenje izložbe o kulturi Roma. Zelja nam je da naša biblioteka postane mjesto na kojem mlađi ljudi mogu realizirati svoje ideje i snove i ti mlađi već imaju naviku dolaziti k nama sa svojim idejama.

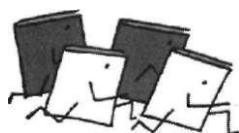
Možda se čini neobičnim, ali želja nam je i da mlađe, bar na kratko, otrgnemo od računala, da im pokažemo kako se može razgovarati s drugim čovjekom i bolje ga upoznati u neposrednom razgovoru. Neki su već previše orientirani na komunikaciju isključivo preko računala.

Povremeno organiziramo tečajeve osnova korištenja Interneta, za što više zanimanja pokazuju starije osobe, ali ne isključivo. U suradnji s olštinskim Klubom fantastike organizirali smo raspravu o fantastici, a planiramo još teme o stripu i grafitima. Puni smo novih ideja i mogla bih vam još dugo tako nabrajati.

Razgovarala: Marica Koržinek
Foto: Miroslav Kokot

14. EUROPSKA KONFERENCIJA O ČITANJU "LITERACY WITHOUT BOUNDARIES / PISMENOST BEZ GRANICA", Zagreb, 31.7.-3.8.2005.

Piše: Dijana Sabolović-Krajina

Pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske, gospodina Stipe Mesića, u Zagrebu će se od 31. 07. do 3. 08 2005. održati 14. europska konferencija o čitanju "Literacy without Boundaries / Pismenost bez granica". Organizatori konferencije su Hrvatsko čitateljsko društvo (sa sjedištem pri Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica) i Europski odbor Međunarodne čitateljske udruge. Ova organizacija djeluje 50 godina okupljujući stručnjake i znanstvenike koji se bave istraživanjem, poučavanjem i promicanjem čitanja i pismenosti.

Već u fazi prikupljanja prijava izlaganja iskazan je veliki interes za "našu" konferenciju u međunarodnim razmjerima prihvaćeno je preko 220 prijedloga izlaganja iz 41 zemlje i svih kontinenata. Za nas knjižničare interesntno je da će na konferenciji gostovati predsjednica IFLA-e (Međunarodnog saveza knjižničnih društava i institucija) gospođa Kay Raseroka iz Botsvane. Ona će održati plenarno izlaganje na otvorenju konferencije u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, nakon predavanja dr. Aleksandra Stipčevića o povijesti čitanja i pismenosti u Hrvata. Ostali plenarni predavači bit će Richard Allington, predsjednik Međunarodne čitateljske udruge iz SAD-a, Renate Valtin sa Sveučilišta Humboldt iz Berlina i Danko Plevnik, novinar "Slobodne Dalmacije", inače prvi hrvatski član Međunarodne čitateljske udruge, još 70-ih godina prošlog stoljeća.

Konferenciju podupire Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Grad Zagreb, Grad Koprivnica, Turistička zajednica grada Zagreba, Turistička zajednica grada Opatije, Hrvatska turistička zajednica, Goethe institut Zagreb i brojni drugi sponzori.

Za sudionike organizatori priređuju niz događanja, ali i vrijedne nagrade. Tako će se između prijavljenih na konferenciju izvući pet sretnih dobitnika dvodnevнog izleta u Opatiju i Istru, autoru najboljeg postera pripast će besplatna kotizacija za 15. europsku konferenciju o čitanju u Berlinu 2007., jednog od sudionika, koji ispunilje evaluacijski listić konferencije, nagradit će se besplatnom kotizacijom za 15. europsku konferenciju o čitanju u Berlinu 2007., dok će se jednog autora izlaganja nagraditi besplatnom kotizacijom za Svjetski kongres o čitanju Međunarodne čitateljske udruge u Budimpešti 2006.

Radni jezik konferencije bit će engleski. Održat će se i poseban program na hrvatskom jeziku, te je moguća prijava sudionika samo za taj dan Konferencije. U svakom slučaju, više informacija i prijavnici za Konferenciju potražite na www.hcd.hr/conference.

POSJET SLOVENSKIH KNJIŽNIČARA KOPRIVNICI

Piše: Ljiljana Vugrinec

Knjižnicu i čitaonicu "Fran Galović" u Koprivnici u petak, 22. travnja 2005., posjetilo je tridesetak knjižničara iz 11 slovenskih gradova: Maribora, Murske Sobote, Ptujja, Novog Mesta, Kranja, Ljubljane, Nove Gorice, Kopra, Sežane, Slovenske Bistrice i Postojne. Slovenski knjižničari s velikim su zanimanjem razgledali koprivničku knjižnicu, a posebno novi bibliobus.

Nakon posjeta knjižnici i bibliobusu, gosti iz Slovenije u kratkoj su se šetnji upoznali s poviješću Koprivnice te razgledali aktualni postav u Muzeju grada, dok su sljedećeg dana posjetili još i Galeriju Hlebine te Galeriju Ivana Generalica.

*Knjižničari iz Slovenije
ispred koprivničkog Paviljona*

Prilikom posjeta Koprivnici, knjižničari iz Slovenije - sudeći po brojnim izrečenim pohvalama - bili su ugodno iznenadeni ne samo moderno opremljenom i organiziranoj knjižnicom, već i vrlo lijepo uređenim, srednjoeuropskim izgledom grada Koprivnice, kojeg je većina po prvi put imala prilike posjetiti. Dobra suradnja između slovenskih i hrvatskih putujućih knjižničara nastaviti će se i ubuduće već dolaskom kolega iz Slovenije na 7. Okrugli stol za pokretne knjižnice i «festival» hrvatskih bibliobusa koji će se održati u Rijeci, 2.-3. lipnja 2005., a zatim sudjelovanjem hrvatskih knjižničara na idućem Srećanju slovenskih potujočih knjižničara, čije održavanje je planirano za 2006. godinu u Ljubljani.

PROLJETNA ŠKOLA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA 2005.

Poreč, 9.-12.ožujka

Tema: Školsko knjižničarstvo i europska povezivanja

Piše: Nada Poturićek

Ova je Proljetna škola bila drugačija od prethodnih po tome što je bila zimi, što smo shvatili da više neće biti u Crikvenici (ili, kako je simpatično rekla prof. Lasić-Lazić: «Crikvenica je ove godine bila u Poreču».), što je okupila više od 300 knjižničara osnovnih i srednjih škola iz cijele Hrvatske, što su sva plenarna izlaganja bila kratka, a bilo je čak 16 radionica i što skupu nije nazoočio ni ministar ni doministri ni koji izaslanik Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Središnja je tema ovogodišnje Škole bila Školsko knjižničarstvo i europska povezivanja, iako mnoge radionice, izlaganja na posteru i iskustva iz prakse nisu bila izravno vezana uz temu Škole. Naravno, predavanje na tu temu održala je gđa Biserka Šušnjić, viša savjetnica za školske knjižnice u Zavodu za školstvo RH.

I ove godine mogli čuti sve zanimljivosti o slovenskim knjižnicama. Gošće : Majda Steinbuck, savjetnica, Zdenka Šture, knjižničarka OŠ i Nataša Kuštrin Tušek, predsjednica Sekcije za školske knjižnice, prikazale su nam europsku dimenziju u slovenskim školama i školskim knjižnicama.

Razveselio nas je novi Zbornik radova s prethodne Proljetne škole, ali i novi metodički priručnik s područja školskoga knjižničarstva. Jasmina Lovrinčević, Dinka Kovačević, Jadranka Lasić-Lazić i Mihaela Banek Zorica napisale su knjigu *Znanjem do znanja, Prilog metodici rada školskoga knjižničara i time otiske «korak dalje»* od prošlogodišnjega priručnika Školska knjižnica-korakdalje.

Naravno, HUŠK, Hrvatska udruga školskih knjižničara, preživjela je, prikazala rezultate svoga rada zadovoljnome članstvu i održala svoju redovnu godišnju skupštinu.

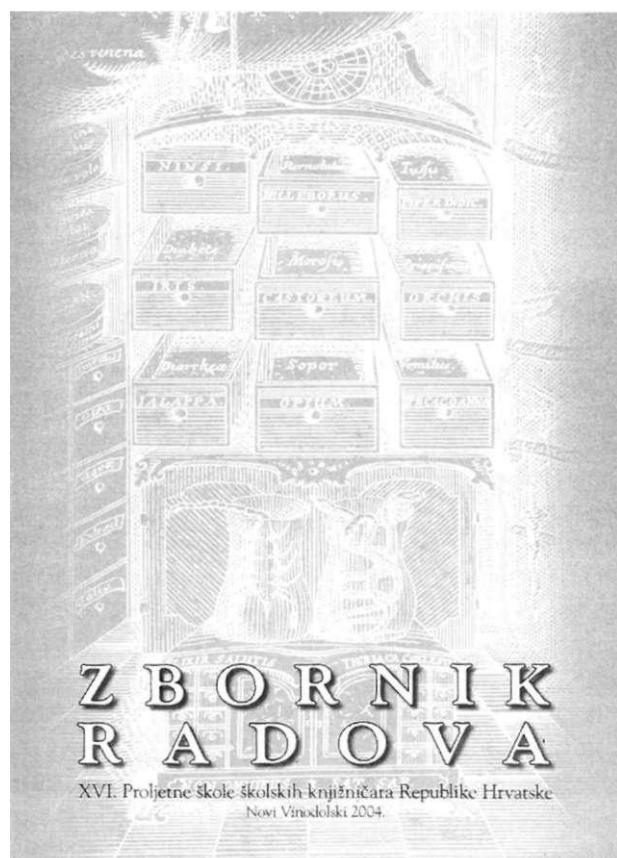
Obilazak Poreča i izlet na povratku kući (Motovun, Buzet i Grožnjan) dodatno su obogatili već tradicionalno vrijedan, raznolik i bogat program Proljetne škole školskih knjižničara.

Nekoliko kvalitetnih predavanja, nekoliko zanimljivih i kvalitetnih radionica, rasprave, okrugli stolovi, razmjena iskustava, osobni kontakti, nezamjenjiv su način usavršavanja.

Ono što je manje lijepo, a mora se spomenuti, činjenica je da iz Koprivničko-križevačke županije premalo knjižničara sudjeluje u ovakvom obliku stručnoga usavršavanja.

Ove godine je samo četvero. Premalo za tridesetak županijskih škola!!! Ipak, ohrabruje podatak da smo imali što pokazati na državnoj razini: jednu radionicu, jedno izlaganje na posteru i jedan uradak u pisanoj obliku. -Luca Matić, OŠ Antuna Nemčića Gostovinskog iz Koprivnice, predstavila je školski projekt posvećen Ivani Brlić-Mažuranić, čiji je bila koordinator i velikim dijelom nositelj. -Jerko Barišić, OŠ Grigora Viteza, Sveti Ivan Zabno, također je trebao predstaviti školski projekt «Dobro došli u čarobni svijet Ivane Brlić-Mažuranić». Nije mogao sudjelovati zbog preklapanja Škole sa županijskim Lidranom, ali će u sljedećem Zborniku objaviti pisani uradak. -Nada Poturićek, Gimnazija I. Z. Dijankovečkoga iz Križevaca, održala je radionicu s temom Dramski odgoj, lektira i školska knjižnica. Radionica je dobro prihvaćena, ocijenjena odličnom ocjenom, a izvješće o radu radionice također je pobudilo veliko zanimanje knjižničara.

Očekujemo veću naznočnost naših knjižničara na sljedećoj Proljetnoj školi kao i aktivno sudjelovanje svih članova našega stručnog vijeća kojima je omogućeno redovito stručno usavršavanje i njihovu aktivniju ulogu u prenošenju iskustava ostalim članovima.

III. SAVJETOVANJE ZA NARODNE KNJIŽNICE U REPUBLICI HRVATSKOJ

"Sustav narodnih knjižnica - bitna sastavnica informacijske infrastrukture Hrvatske u 21. stoljeću"

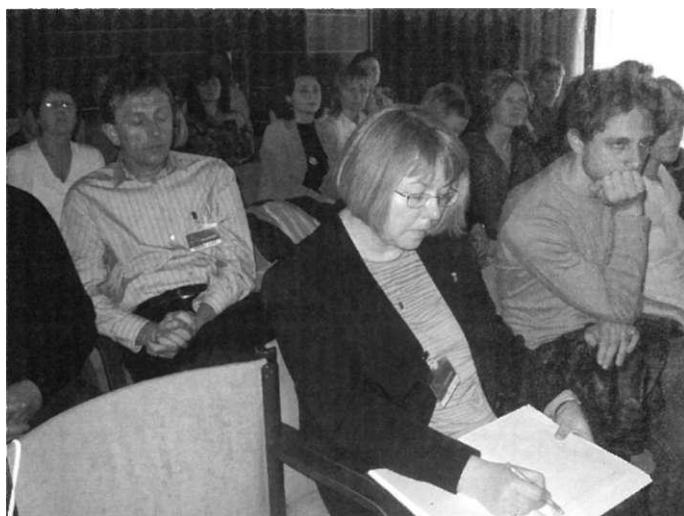
TOPUSKO, 13.-16. travnja 2005.

Fotografije: Anica Sabarić i Ljiljana Vugrinec

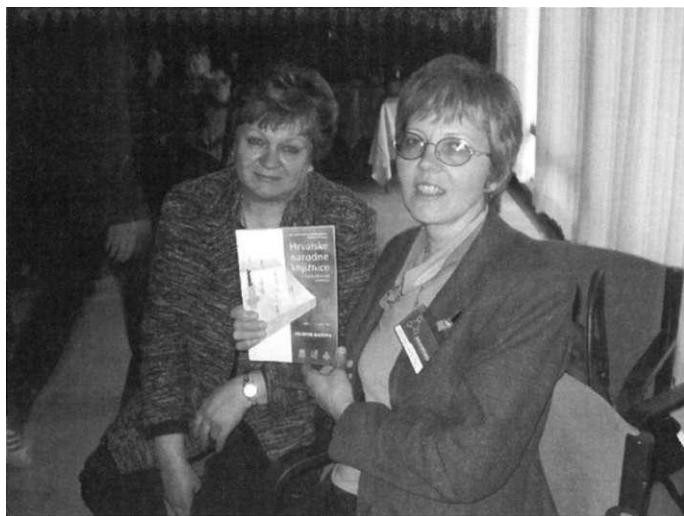

Plenarni dio savjetovanja:

Jens Thorhauge (DNLA, Kopenhagen), Jadranka Slobodanac (moderator),
Jasna Jednačak (ZMS, Sisak) i Tatjana Aparac-Jelušić (Filozofski fakultet Osijek)

Neki od članova našega Društva u radnom dijelu

./ u slobodnom dijelu Savjetovanja!

Zavičajna ekipa u dobrom raspoloženju na svečanoj večeri

Dame u crnom spremne za ludi provod!

Najljepši plesni par večeri - Anica i Tatjana

Uspomena na druženje s Vesnom Parun

Program kojeg koristi većina knjižnica s područja našega Društva zastupao je g. Danko Tkalec

Okrugli stol na temu «Programi naši svagdanji - kako odabratiti, koristiti, održavati i razvijati računalne programe za integrirano knjižnično poslovanje»

Posjetili smo i Knjižnicu u Topuskom...

....i spomenik 1. zasjedanju ZAVNOH-a

PROJEKT „INFORMACIJE O EUROPSKOJ UNIJI U NARODNIM KNJIŽNICAMA“

HKD

Piše: Ljiljana Vugrinec

Hrvatsko knjižničarsko društvo, uz podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, pokrenulo je projekt „Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama“.

Partneri u programu, osim HKD-a, još su i 10 hrvatskih regionalnih knjižničarskih društava među njima i Društvo knjižničara Biograd, Podravine i Kraljevskog prigorja te Nizozemsko udruženje narodnih knjižnica (NPLA).

Projektom se predlaže ostvarenje programa koji bi pridonio ospozobljavanju dječatnika lokalnih knjižnica za pronalaženje, korištenje i daljnje širenje informacija o Europskoj uniji. Kroz program bi se financijeri na državnoj i lokalnoj razini upozoravali na potrebu da narodne knjižnice postanu mesta javnog pristupa umreženim informacijama za sve građane. Osnovna zadaća programa je pružiti znanje najširoj populaciji o informacijskim izvorima EU putem dodatnog obrazovanja knjižničara u narodnim knjižnicama.

Specifični ciljevi **programa** su:

- proširiti znanje knjižničara iz narodnih knjižnica, kao "prvih linija" kulturnog i demokratskog razvoja društva, o Europskoj uniji i njenim informacijskim izvorima,
- pružiti obrazovanje koje promiče intelektualnu inicijativu i visoke knjižničarske standarde te priprema korisnike narodnih knjižnica za život i rad u zajednici prema europskim standardima,
- doprinijeti razvoju narodnih knjižnica kao informacijskih centara gdje se lokalnoj zajednici pruža obrazovanje o europskim informacijama i konkretne informacije o Europskoj uniji iz područja od interesa za pojedine regije Republike Hrvatske.

Voditeljica programa je mr. sc. Zaneta Baršić Schneider, voditeljica Odjela službene dokumentacije RH HIDRA-e, a izvoditeljice programa su: mr. sc. Sandra Car, voditeljica Europskoga dokumentacijskoga centra; dr. sc. Aleksandra Horvat, redovni profesor na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu i predstojnica Katedre za bibliotekarstvo; dr. sc. Marian Koren, voditeljica Odjela za istraživanje i međunarodne poslove u Nizozemskom udruženju narodnih knjižnica u Haagu (NPLA) i Blaženka Peradenić-Kotur, voditeljica Zbirke službenih publikacija u NSK.

Stručni suradnici/suradnice iz Hrvatske su Boris Badurina, Alemka Belan-Simić, Snježana Ramljak, mr.sc. Ivanka Stričević, dr. sc. Vesna Turčin i dr. sc. Daniela Zivković, a stručne suradnice iz inozemstva su dr.sc. Marian Koren, Nizozemska i dr. sc. Silva Novljani, Slovenija.

Provedba programa planirana je u razdoblju 1.01. 2005.- 31.12.2007., na području cijele Republike Hrvatske, tj. u svim županijama. Program će se provoditi kroz izlaganja, okrugle stolove i radionice za knjižničare narodnih knjižnica u RH te predstavnike lokalne uprave i samouprave.

U svakoj će županiji za predstavnike lokalne uprave i knjižničare biti organizirano uvodno izlaganje i radionica, a radi nastavka suradnje nakon održanih radionica, organizirat će se raspravište na mrežnim stranicama Društva.

Plan aktivnosti za provođenje programa:

2005. godina

- inicijalni skup i radionica (2 dana) za voditelje 19 matičnih službi županijskih narodnih knjižnica,
- cjelodnevna radionica u Puli za predstavnike s područja Istarske županije,
- cjelodnevna radionica u Rijeci za Primorsko-goransku i Ličko-senjsku županiju,
- cjelodnevna radionica u Zadru za područje Zadarske i Sibensko-kninske županije,
- 2 cjelodnevne radionice u Splitu za predstavnike iz Splitsko-dalmatinske županije,
- cjelodnevna radionica za predstavnike s područja Dubrovačko-neretvanske županije,
- petodnevna edukacija i obilazak nizozemskih narodnih knjižnica za 6 predstavnika matičnih županijskih narodnih knjižnica.

2006. godina

- **cjelodnevna radionica u Bjelovaru za predstavnike 3 narodne knjižnice s područja Koprivničko-križevačke i 7 narodnih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije,**
 - cjelodnevna radionica u Krapini za predstavnike Krapinsko-zagorske županije,
 - cjelodnevna radionica u Sisku za predstavnike iz Sisačko-moslavačke županije,
 - cjelodnevna radionica u Varaždinu za područje Varaždinske i Međimurske županije,
 - cjelodnevna radionica za predstavnike iz Zagrebačke županije,
 - cjelodnevna radionica za predstavnike s područja Grada Zagreba,
 - petodnevna edukacija i obilazak nizozemskih narodnih knjižnica za 7 predstavnika matičnih županijskih narodnih knjižnica.

2007. godina

- cjelodnevna radionica za predstavnike iz Karlovačke i iz Ličko-senjske županije,
- cjelodnevna radionica za Požeško-slavonsku i Virovitičko-podravsku županiju,
- cjelodnevna radionica za predstavnike s područja Osječko-baranjske županije,
- cjelodnevna radionica za Brodsko-posavsku i Vukovarsko-srijemsку županiju,
- petodnevna edukacija i obilazak nizozemskih narodnih knjižnica za 6 predstavnika matičnih županijskih narodnih knjižnica,
- dvodnevni evaluacijski skup u Zagrebu s međunarodnim sudjelovanjem za voditelje matičnih službi gdje će se dogоворити i o budućim zajedničkim projektima iz područja koja pokriva EU.

Više informacija o programu, kao i o aktualnim događanjima vezanim za projekt, pročitajte na mrežnim stranicama HKD-a, na adresi www.hkrustvo.hr/eui.info.

ZAVIČAJNA ZBIRKA NARODNE KNJIŽNICE «R PRERADOVIĆ» U BJELOVARU - VRIJEDNI NOVITETI

Piše: Tina Gatalica

Bjelovarski zbornik, br. 6
Bjelovar: Matica hrvatska, Ogranak;
Opća bolnica Bjelovar, 2003.
Nakon devet godina iz tiska je izšao
novi broj Bjelovarskog zbornika. To je
tematski broj i posvećen je u cijelosti
150. obljetnici bjelovarske bolnice.
Zbornik sadrži četrdeset devet priloga
koje su potpisali ugledni bjelovarski
liječnici i tri tematske cjeline: prva je
povijesni razvitak bolnice i pojedinih
odjela, druga cjelina obuhvaća
zbivanja u bolnici u vrijeme
Domovinskog rata, a treća okuplja
stručne medicinske radove iz svih
medicinskih grana zastupljenih u
bjelovarskoj bolnici. Zbornik
predstavlja povjesno-medicinski
dokument o postanku i razvitku
bolnice i pojedinih specijalističkih
službi, o revitalizaciji privatne prakse,
stanju u javnom zdravstvu
Bjelovarsko-bilogorske županije,
razvoju zdravstvenog školstva i
sestrinstva i najvažnijim medicinskim
istraživanjima provedenim u ovoj
bolnici.

Slukan-Altić, Mirela : Povijesni atlas
gradova, Sv.1 : Bjelovar
Bjelovar : Državni arhiv ; Zagreb :
Hrvatski državni arhiv, 2003.
Povijesni atlas gradova zamišljen je
kao zbirka planova i karata hrvatskih

gradova čiji je svaki svezak posvećen
jednom gradu. Tako je prvi svezak
posvećen Bjelovaru. Atlas se sastoji
od kartografskog i tekstuallnog dijela.
Tekstualni dio podijeljen je na ova
poglavlja: Prirodnogeografski uvjeti
razvoja grada i njegove okolice,
Povijest naseljenosti bjelovarskog
kraja do osnutka grada, Bjelovar i
njegova naselja u kartografskim
izvorima 16. i 17. stoljeća, Razvoj i
izgradnja Bjelovara od osnutka grada
do danas, Obilježja arhitekture grada
Bjelovara. Zatim slijede reprodukcije
karata i planova te iscrpni
bibliografski podaci i kazalo. Uz
autoricu u izradi ovoga sveska
sudjelovali su i Bjelovarčani, prof.
Mladen Medar te mr.sc. Goran
Jakovljević.

Hrvatska na tajnim zemljovidima 18. i
19. stoljeća

Zagreb : Hrvatski institut za povijest,
1999.

Projekt Hrvatska na tajnim
zemljovidima 18. i 19. stoljeća ide u
red prvorazrednih povijesnih vrela.
Obuhvaća detaljne kartografske
sekciye te popratni opisni tekst. Na
oko 500 karata rađenih vrhunskom
tehnikom crteža i akvarela nalazi se
detaljan kartografski zapis naših
putova, cesta, vinograda, ravnica,
niskih i visokih brda, šuma, potoka,
rijeka, mostova te većih i manjih
naselja. U geografskom prostoru
pričekana je svaka kuća, crkva, most,
staza, svaki put i cesta pa današnji
stanovnici tih naselja uz pomoć ovih
knjiga mogu doživjeti zaista
zadivljujući susret s povješću.

Ove iscrpne vojne karte zajedno s
detaljnim opisima izradili su
Habsburgovci, i to 1749.-1854., u
sklopu svojih priprema za posljednji
rat s Turcima (1789.-1791.). Od
dosadašnjih devet tiskanih svezaka za
područje današnje Bjelovarsko-
bilogorske županije od neizmjerne su
dokumentacijske vrijednosti svesci 5,
7, 8 i 9 jer su u njima detaljno
pričekane tadašnja Virovitička
županija, Križevačka županija i

Križevačka županija te Đurđevačka
županija.

Matunci, Gordana i Juraj : Ljubav je
dar : povjesnica KUD-a «Veliko
Trojstvo»

Veliko Trojstvo: Općina Veliko
Trojstvo, 2004.

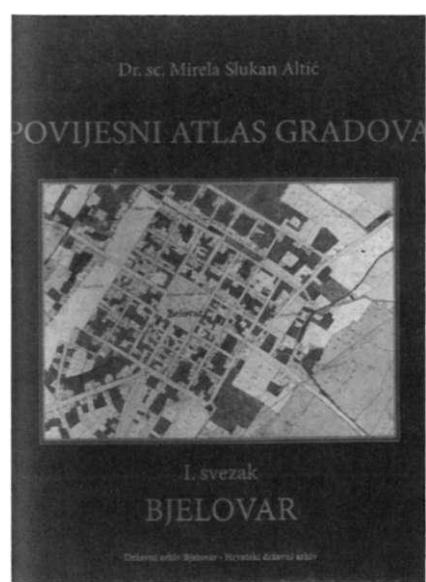
Gordana i Juraj Matunci ubrajaju se u
red najzaslužnijih folklorista koji su
zabilježili mnogo vrijednog i
osebujnog narodnog blaga Bilogore.
Proteklih 30 godina oni su umjetnički
voditelji KUD-a «Veliko Trojstvo» i
najzaslužniji za njegovo djelovanje. U
ovoј knjizi oni su detaljno opisali
povijest KUD-a, pišući ponajprije o
samim počecima Društva pa zatim
opisujući njegov rad sve do današnjih
dana, uključujući i detaljan pregled
gostovanja i nastupa u domovini i
izvan nje. Posebnu vrijednost knjizi
daje i poglavje u kojem opisuju
bilogska tradicijska glazbala.

Taras, Ivan: Cirkvena

Cirkvena Župa Sv. Marije od
Pohoda, 2004.

Ivan Taras cijelog je života istraživao
povijest Grkvene, mjesta bogate
prošlosti koje se prvi put spominje
1201. godine i koje se nalazi 15 km
jugozapadno od Bjelovara. Ova
knjiga je rezultat toga istraživanja.
Koncipirana ja kao povjesna
kronologija u kojoj su navedeni svi
događaji i osobe vezane za Cirkvenu i
okolna naselja i to za razdoblje od
1201. godine pa sve do današnjih
dana. Vrijednost knjizi daje bogata
bibliografija i iscrpne bilješke.

Gimnazija Bjelovar dodala je svojoj
nakladničkoj djelatnosti tri nova
naslova. To je ponajprije zajednička
zbirka pjesama Jelene Ivezić, Lane
Srake, Ivane Sčrbačić, Lane Horaki
Tamare Gašpar. Zbirka nosi naslov
Stvarnost sna i objavljena je 2003.
godine. Zbirka je izvanredno grafički
oblikovana zahvaljujući ponajprije
akademskom slikaru Miroslavu
Brletiću, inače profesoru bjelovarske
gimnazije.

Također je tiskan Godišnjak Gimnazije Bjelovar 2003./2004. U njemu se nalaze najosnovniji podaci o svim razrednim odjeljenjima s fotografijom svakog učenika, o maturalnim i drugim stručnim putovanjima te uspjesima pojedinih učenika, o nastavnicima i ostalom gimnazijskom osoblju. Nadamo se da će ova publikacija opravdati svoj naziv i da će izlaziti za svaku školsku godinu, kako je i najavljeno.

Milorad Tomić, dipl.inž. matematike i profesor matematike u Gimnaziji Bjelovar, napisao je knjigu Matematički mozaik. Knjiga je tiskana 2004. godine i autor je u njoj pokušao približiti neke od najvažnijih matematičkih tema na zanimljiv i originalan način. Knjiga je prvenstveno namijenjena srednjoškolskim učenicima, ali će u njoj naći mnogo zanimljivih podataka i svi ostali čitatelji.

Lovrakovi dani kulture svakako su jedna od najvažnijih odgojno-obrazovnih i kulturnih manifestacija u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Od svoga početka (1988. godine) organiziraju stručne skupove i tematske okrugle stolove čiji se rezultati (tekstovi izlaganja) objavljaju u zasebnim publikacijama. Tako se uz Lovrake dane kulture razvila bogata nakladnička djelatnost, a u ulozi nakladnika pojavljuje se ponajprije Osnovna škola Mate Lovraka iz Velikog Grđevca i ograna Hrvatskog pedagoško-književnog zbora Bjelovarsko-bilogorske županije. Tako škola svake godine objavi zbornik Darovi djetinjstva s najboljim literarnim i likovnim radovima učenika osnovnih škola koji sudjeluju na natječaju, a ograna Hrvatskog pedagoško-književnog zbora pojavljuje se kao nakladnik tekstova sa stručnih skupova. Mato Lovrak u hrvatskoj školi zbornik je u kojem su tiskani radovi o djelu Mate Lovraka s održanih stručnih skupova od 1989. do 1999. godine. Zbornik je uredio Vladimir Strugar. U njemu je dvadeset pet izlaganja naših vrsnih stručnjaka (povjesničara književnosti, književnih kritičara, didaktičara i metodičara nastave hrvatskoga jezika i književnosti). Zbornik donosi i bibliografiju Mate Lovraka s ukupno

tristo četrnaest bibliografskih jedinica te popis filmskih, glazbenih i drugih umjetničkih ostvarenja koja su nastala na predlošku Lovrakovog književnog djela. Zbornik Riječi teške od života donosi izlaganja s okruglim stolova 14. i 15. Lovrakovih dana kulture. Urednici zbornika su Vladimir Strugar i Ilija Pejić. Osim što donosi vrijedna razmišljanja o suvremenim težnjama u nastavi hrvatskoga jezika, pokušava po prvi puta progovoriti o osobama koje su na različite načine bile povezane s idejama i djelom Mate Lovraka te manifestacijom Lovrakovi dani kulture. Radovi su to o Dorđu uricu, Ivanu Balašku, Miljanu Taritašu, Ivi Zalaru, Dušku Lončaru, Branku Pilašu, Vladimиру Strugaru. Zbog obilja činjenica i iscrpnih bibliografija, ovi radovi će dobro doći književnim povjesničarima kao i istraživačima pedagogije na našim prostorima. Timska nastava u školskoj praksi : teorijska i didaktičko metodička postignuća

Za vrijeme 16. Lovrakovih dana održan je stručni skup na kojem su učitelji primjenili projekt timske nastave na temelju književno-umjetničkog teksta Sunčane Škrinjarić Plesna haljina žutog maslačka. Način ostvarivanja timske nastave i rezultati rada opisani su u ovom zborniku. U ostvarivanju timske nastave sudjelovala su osamdeset i četiri učitelja iz dvadeset i tri osnovne škole i deset roditelja. Timska je nastava ostvarena u nastavi hrvatskoga jezika, glazbene i likovne

kulture, prirode, izvannastavnim aktivnostima te u knjižnici.

Kao i prethodna dva zbornika, i ovaj je uredio Vladimir Strugar.

Ratni dnevnik C.K.Varaždinske pješačke pukovnije br. 16 Državni arhiv u Bjelovaru pojavljuje se kao nakladnik ovoga izvornog arhivskog gradiva. 16. Varaždinska pukovnija je od svog osnutka 1871. do ukidanja 1919. imala sjedište u Bjelovaru te su kroz nju, boreći se za interes Austro-Ugarske carevine, prošli mnogi stanovnici Bilogore, Podravine, Moslavine, Prigorja i Zagorja. Gradivo 16. pješačke pukovnije sadrži 11 bilježnica dnevničkih zapisa na njemačkom jeziku, vođenih kronološki od dana mobilizacije 26.srpna 1914. do 23. lipnja 1918. Državni arhiv će ovu vrijednu građu objaviti u dva sveska, a pred nama je sada prvi koji obuhvaća razdoblje od 26.srpna 1914. do 29. siječnja 1915. godine.

Murtić: katalog izložbe: Gradski muzej Bjelovar, 8.05.-13.06.2004. Gradski muzej Bjelovar nakladnik je kataloga izložbe na kojoj je bilo predstavljeno osamdeset i sedam Murtićevih slika na platnu i papiru, nastalih u razdoblju 2000.-2004. godine. Predgovor katalogu napisali su Milan Bešlić i Flaminio Gualdoni, a pored reprodukcija Murtićevih slika, katalog sadrži i Murtićev životopis, popis nagrada, kronološki popis samostalnih izložbi te popis muzeja i galerija u kojima se nalaze djela ovoga velikog slikara.

Edo Murtić rođen je 04.05.1921. godine u Velikoj Pisanici, selu nedaleko Bjelovara i ova izložba u bjelovarskom muzeju postavljena je nedugo prije njegove smrti 02. 01. 2005.

Strip radionica «Lektiru u strip» Bjelovar: Narodna knjižnica «P. Preradović», 2004.

Novela Cvijet sa raskršća A. G. Matoša poslužila je kao predložak za izradu stripa, a strip su pod stručnim vodstvom Irene Jukić Pranjić, akademske slikarice i renomirane autorice stripova, izradili bjelovarski srednjoškolci. Sam program Lektiru u strip osmislile su knjižničarke Zorka Renić i Tatjana Cifrank.

IZDAVAŠTVO CESKE NACIONALNE MANJINE U 2004. GODINI

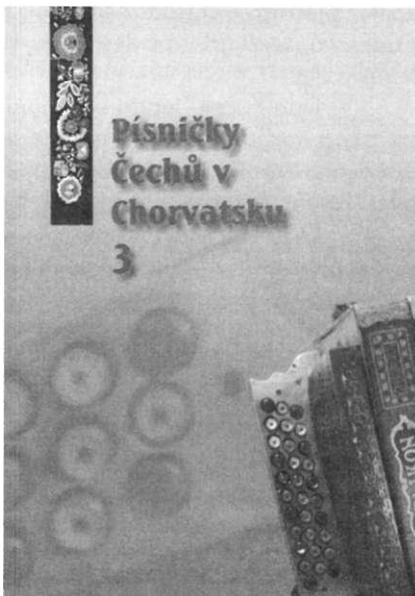
Zavičajne zbirke pri narodnim knjižnicama sadrže u sebi različitu građu, pa tako i građu na jeziku narodnosti koja živi i djeluje na tom području. Bjelovarsko-bilogorska županija jedina je u Hrvatskoj sa zastupljenom češkom nacionalnom manjinom, pa su i aktivnosti na daruvarskom području najbogatije.

Izdavačka djelatnost za češku nacionalnu manjinu uglavnom se odvija u daruvarskoj Jednoti. Novinsko-izdavačka ustanova Jednota prilično je razgranata. Osim istoimenog tjednika, zadaća Jednote je da širi češku pisanu riječ diljem Hrvatske. Ovaj časopis je ogledalo svih događanja vezanih za češku manjinu u Hrvatskoj. Časopis izlazi kontinuirano od 1946. godine, a nadovezuje se na tradicijske novine Jugoslavských Čechoslovaku, novine koje su izlazile u Daruvaru od 1922. godine. Tjednik Jednota je za vrijeme svoje dugogodišnje povijesti uvijek predstavljao značajan čimbenik u životu hrvatskih Čeha. Tijekom svoje povijesti nekoliko puta je mijenjao svoj izgled (ovisno o prilikama u kojima je izlazio), ali ne i osnovu sadržajne orientacije težeći uvijek tome da novine narodnosti ne budu samo puki informator o zbivanjima, nego i da svojim inicijativama i idejama i same aktivno doprinose kreiranju toga života.

Novinsko-izdavačka ustanova Jednota već 77. godinu izdaje mjesecnik za djecu Detsky koutek, za odrasle izdaje godišnjak Česky lidovy kalendar, te periodičko izdanje časopisa Prehled, koji po svom sadržaju obrađuje kulturno-prosvjetna pitanja. U širem izdavačkom planu Jednota godišnje tiska prosječno tri naslova zavičajnih autora koji pišu na češkom jeziku. Na području školstva ispunjava program na izradi i izdavanju originalnih udžbenika za češke škole u Hrvatskoj.

U protekloj godini obogatili smo knjižnične fondove sljedećim novitetima:

Pisničky Čechu v Chorvatsku 3 (Popijevke Čeha u Hrvatskoj 3), zabilježio i odabral Miroslav Cfsar; izdavač Jednota, Daruvar, 2004.

Treći dio popijevki Čeha u Hrvatskoj je nastavak istraživačkoga i sakupljačkoga rada glazbenika Miroslava Cfsare i njegovih suradnika, hrvatskih Čeha. Popijevke koje su uvrštene u ovu pjesmaricu stare su koliko i doseljenje Čeha u ove krajeve. Hrvatski Česi su ih uglavnom generacijski prilagođavali. Glazbenik Miroslav Cfsar naglašava kako su upravo te popijevke nezaboravna baština češkoga naroda. Ovaj glazbenik prihvatio se sakupljačkog posla hodajući i snimajući po svim mjestima u Hrvatskoj gdje živi češka manjina. U prvom svesku popijevki susrećemo cijeli niz ljudi koji su svoje pjesme zabilježili uz magnetofonski zapis. U drugom svesku najveći doprinos dala je Nanynka Kalivodova iz Kaptola. Ovim, trećim po redu, završava se cjelina narodnog stvaralaštva koje se prenosilo usmenom predajom. Pohvalno za sve tri pjesmarice je to da svi pjevači i zapisivači nisu ostali anonimni. Na kraju pjesmarice uvršteni su fotoprilozi svih koji su sudjelovali u prikupljanju.

Piše : Fanika Stehna

Baveći se istraživačkim radom manjina u Hrvatskoj, nismo uspjeli pronaći da neka druga manjina koja živi u Hrvatskoj ima slične publikacije. V lese a u vody (U šumi i pokraj vode) autor Vlado Danek ; izdavač: Jednota, Daruvar, 2004.

Kao što ruska književnost ima Turgenjevije Lovčeve zapise, tako u stvaralaštvu češke nacionalne manjine spominjemo zbirku priča U šumi i pokraj vode autora Vlade Daneka.

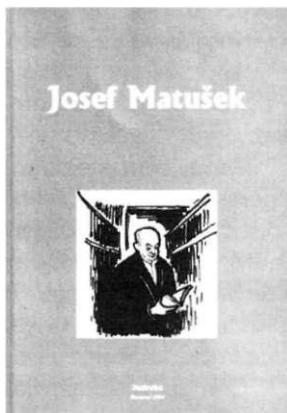
Pripovjedač je dugogodišnji fotoreporter, lovac, ribič, ekolog i na kraju pisac. Rođen je u Dežanovcu, a danas živi u Daruvaru. Od mladosti promiče knjigu i čitanje, a to je potvrdio time što je bio jedan od osnivača Pučke knjižnice u Daruvaru.

Ova zbirka pripovijedaka je dvadeset i prvi naslov u biblioteci manjinskog stvaralaštva daruvarske izdavačke kuće Jednota. Umirovljeni fotoreporter istoimenog tjednika na češkom jeziku u petnaest priča nastalih u posljednjih desetak godina odaje počast prirodi svom stalnom nadahnuću, s kojim je kroz čitav život izgrađivao jedinstven i prisian odnos. Kao dugogodišnji strastveni lovac i ribolovac proveo je mnogo vremena u prirodi, a kasnije je dorađivao pronađene prirodne skulpture. Iz svake njegove rečenice osjeća se ljubav i poštovanje prema prirodi. Zanimljivo je da autor u svom proznom stvaralaštvu koristi obilje humora i dinamike, a to je upravo naglašeno u ovim pripovijetkama. Popratne akvarele uz svaku priču izradila je daruvarska likovna pedagoginja Danuška Doležal Balta. Češka beseda Zahreb 1874.-2004., grupa autora; izdavač: Češka beseda Zagreb, 2004.

Češka beseda Zagreb objavila je svoj zbornik povodom 130. obljetnice svoga postojanja. Od posljednjeg obilježavanja obljetnice

proteklo je deset godina i pred nama je novi godišnjak Češke besede Zagreb. Ova publikacija zanimljiva je po svom sadržaju, opremljenosti, a isto tako informacijama od općeg značaja. Svi prilozi pisani su na češkom jeziku. Tematski su obrađena povjesna razdoblja kao što je dopunska škola, knjižnica, sekcije folklora, pjevački zbor, rad vijeća češke nacionalne manjine te znameniti Česi u Zagrebu. Zbornik završava foto-prilozima i popisom članstva Društva.

Josef Matušek / inicijator i koordinator Vdclav Herout; izdavač: Jednota Daruvar, 2004.

Ovo je monografija o velikanu koji je cijeli svoj život posvetio proučavanju češke manjine u Hrvatskoj. Matušek je za svoj rad dobio mnoga priznanja. Jedno od najvećih, a njega je posebno cijenio, dobio je 1999. godine. To je Priznanje Jana Masarvka Gratis agit koje mu je dodijelio ministar vanjskih poslova Republike Češke. Priznanje mu je uručeno za njegov doprinos boljem poznavanju Češke u Hrvatskoj. Uz zanimanje za povjesne sadržaje, Josip Matušek nam je podario i brojne radove iz lijepe književnosti. Mnoge njegove pjesme ili priповijetke mogu se čitati u Jednotv, Češkom narodnom kalendaru i raznim zbornicima.

U nazivu publikacije Naš Josip Matušek krije se i njegova osnovna poruka. Matušek je naš jer je živio s nama u ovoj sredini, bio je naš učitelj, savjetnik, knjižničar, suradnik i mnogo je učinio da se ne zaborave naši korijeni i cijelokupni život pripadnika češke nacionalne manjine na ovim prostorima.

IZ ZAVIČAJNE ZBIRKE GRADSKE KNJIŽNICE ĐURĐEVAC

Piše: Vesna Brozović

Zavičajnu zbirku naše knjižnice svake godine nadopunjujemo i obogaćujemo raznovrsnom građom. Od tridesetak knjiga koje smo nabavili prošle godine, izdvojila bih zbirku pjesma «Dušom i tijelom» Ivana Goluba - svećenika, profesora, teologa, povjesničara kulture, pjesnika. Izdavač je Društvo hrvatskih književnika.

Ivan Fuček, jedan od najuglednijih hrvatskih teologa-moralista, u nakladi splitskog Verbuma, prošle godine je objavio drugi i treći svezak djela «Moralno-duhovni život». Oni predstavljaju najbolje od onoga što je tijekom godina naučavao i pisao i svojevrsna su kruna njegova stvaralačkog rada.

Osnovna škola Franje Viktora Signjara iz Virja izdavač je knjige u kojoj su zbirke pjesama «Z mojih bregov» Frana Galovića i «Podravina» Miroslava Dolenca Dravskog.

Marinko Ivanišević autor je teksta brošure «Radio Đurđevac četiri desetljeća u službi slušatelja», a Nikola Vuković «230. obljetnica škole u Đurđevcu».

Mira Kolar-Dimitrijević obradovala nas je monografijom o Ferdi Rusanu, Božica Jelušić o Nadi Svegović Budaj i Dragutinu Bešeniću, a naš ponos je knjiga «Pero Topljak Petrina : crteži» za koju je predgovor napisao Zdravko Sabarić, a izdavač je naša knjižnica.

Knjiga «Sveci i hlapci» Martina Mihaldinca kao dvojezično izdanje objavljena je prošle godine u Pečuhu.

Krešimir Sadek na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu obranio je diplomski rad «Razvoj đurđevačke Podravine od početka 16. do kraja 19. stoljeća», a Valentina Stefković na Biološkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta rad «Vegetacijska sukcesija na Đurđevačkim pijescima».

KRIŽEVAČKO NAKLADNIŠTVO U 2004. GODINI

Piše: Marjana Janeš-Zulj

Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci u svojoj Zavičajnoj zbirci "Crisiensia" čuva građu koja iz različitih aspekata govori o povijesti i kulturi Križevaca te šire okoline. Zavičajna zborka se u Knjižnici sustavno počela prikupljati 1975. godine. U tom 30-godišnjem razdoblju Zbirka je narasla u pozamašan fond knjiga, periodike, grafičkih mapa, rukopisa, kataloga izložbi, pozivnica, plakata, starih i novijih razglednica, kalendara, CD-a, CD-ROM-ova, audio-kasete, video zapisa i druge neknjižne grade.

Monografske publikacije iz Zavičajne zbirke mogu se pretraživati prema: autoru, naslovu, izdavaču, signaturi, predmetnicu, UDK-oznaci ili po ključnim riječima. Većina knjiga ima kratku anotaciju ili kratki sadržaj koji čitatelja detaljnije upućuje u sadržaj publikacije koju traži. Gradska knjižnica redovito izdaje biltene Zavičajne grade. Popis zavičajnih publikacija s kratkim anotacijama nalazi se i na internetskoj adresi Knjižnice: www.knjiznica-krijeveci.hr

U nastavku slijedi popis knjiga i drugih publikacija objavljenih u Križevcima i bljoj okolini u protekloj godini. Sadržaj, tematika i opremljenost publikacija govori o duhovnom i kulturnom bogastvu ljudi ovoga kraja, a veseli što se broj izdanih knjiga svake godine povećava.

Knjižnica ovom prilikom zahvaljuje svima koji pomažu u prikupljanju grada za Zavičajnu zbirku, u kojoj će sve poklonjene publikacije ostati sačuvane i pohranjene za buduće naraštaje.

MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE:

B A B I Č , Petar: Sveti Marko Križevčaninrnenamento: 1995.-2004., Križevci, K.V.A.R.K., 2004. (brošura)

CRNČIĆ, Josip: DVD Kalnik: povijest društva 1934.-2004., Kalnik, HPKZ Ogranak, 2004.

JAZAVAC i njegova družba iz Ratarske šume: kronologija atletskog kluba u Križevcima od 1963. do 1974. godine: pripremili: Ottone Novosel i Nada Mekovec, Križevci, Point, 2004.

Ova je knjiga od 80-tak stranica sa mnogobrojnim crno-bijelim ilustracijama i fotografijama, nadahnuta kronologija i spomenica atletskog kluba u Križevcima.

NOVOSEL, Miško - Nikola: Miško i Nevenka, Križevci, Gravis, 2004.

Miška - Nikolai Novosel i Nevenku Ritterman povezuje kajkavska riječ puna topline, humor, satire, anegdota, radosti života i pokoje iskrene suze kojima je prožeta ljudska svakodnevica. Ova knjiga pjesama, crtica i anegdota je namijenjena svima koji njeguju kajkavsku riječ, običaje i tradiciju križevačkog, potkalničkog, medimurskog i zagorskog kraja.

MIHALIĆ, Ivan: Gorične popevke i one druge, Križevci, 4 M, 2004.

Ivan Mihalić autor je pjesama i fotografija te ujedno i grafički urednik zbirke pjesama na domaćem, kajkavskom dijalektu. Gorične popevke su pjesme spjevane Prigorju,

goricama, kletima i puno su uspomena na djetinjstvo, mladost i drage ljudi. Čitajući i listajući ovu zbirku, čitatelj će uživati u bogatstvu sjetnih fotografija, u nostalgičnim stihovima i lijepom grafičkom uratku.

ORKA, Nina: Pas Doki, Križevci, Hrvatski pedagoško-knjževni zbor, 2004.

Nina Orak je tinajdžerka, učenica 7. razreda i okušala se u pisanju i ilustriranju dječjeg romana. Riječ je o nizu sličica iz života pasje družine koju vodi pas Doki, ispisanih tipičnom logikom dječjeg pisma (kratke rečenice, crno bijela karakterizacija likova, simpatične besmislice...), kako piše u predgovoru Tito Bilopavlović, ali svakako treba pohvaliti i pozdraviti, ali i potaknuti buduće pisanje Nine Orak.

PALOŠIKA, Vladimir: Proštenjarska crkva Majke Božje Koruške, Križevci, Župa Blažene Djevice Marije Žalosne sv. Marka Križevčanina, 2004.

PEKLJČ, Ivan: Hrvatska seljačka stranka u Križevačkom kraju, 1904.-2004., Križevci, HSS, 2004.

Ivan Peklić, profesor povijesti na križevačkoj gimnaziji, autor je nove publikacije. Ovog puta se bavi proučavanjem i analizom djelovanja hrvatskog seljačkog pokreta u križevačkom kraju koji obilježava 100 tu godišnjicu.

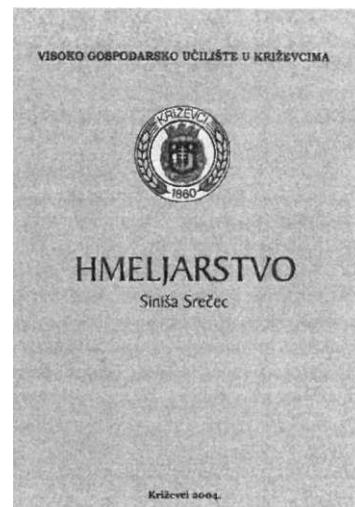
PUKEĆ, Stjepan-Štef: Srcem i dušom: pjesme i pripovijetke, Križevci, vi. naklada, 2004.

PUVEVIĆ, Senka Seka: Izabrane pjesme, Carevdar, Rimokatolička župa svete Barbare, 2004.

SREĆEC, Siniša: Hmeljarstvo, Križevci, Visoko gospodarsko učilište, 2004.

Udžbenik "Hmeljarstvo", mr. sc. Siniše Srećeca, predavača na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima, sadrži teorijska i praktična znanja potrebna za uzgoj, doradu i osnovnu preradu hmelja. Knjiga prati povijest, razvoj i suvremene postupke prerade hmelja u svijetu.

Mnogobrojni crteži, fotografije u boji, grafovi i tablice pomažu u razumijevanju teksta. Knjiga je u prvom redu namijenjena učenicima, studentima i svima koje zanima hmeljarstvo.

ŠKOLA nade - znanje i obrazovanje, Poruke: XIII. križevački pedagoški dani, pripremili Josip Crnčić i Valentin Puževski, Križevci, HPKZ Ogranak, 2004.

TARAS, Ivan: Cirkvena, Cirkvena, Župa sv. Marije od pohoda, 2004.

ŽUMBERAČKI KRIJEŠ: kalendar 2005., Žumberački vikarijat Križevačke biskupije, 2004.

Žumberački vikarijat Križevačke biskupije i ove nas je godine obradovao svojim kalendarom: Žumberački kriješ za 2005. godinu na 336 str. ilustriranog teksta. Čitatelji će u njemu naći mnoštvo zanimljivosti: Grkokatolički i Rimokatolički kalendar, crticice i vijesti iz života crkve, književna ostvarenja, In memoriam, kalendar proštenja i adresar župnih ureda Križevačke biskupije.

MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE (IZDANJA NOVI SVIJET, HRVATSKA, KRIŽEVCI)

LUBICH, Chiara: Novi put: duhovnost jedinstva, Križevci, Novi svijet, 2004.

LUBICH, Chiara: Predivna je: Chiara Lubich priča Mariji..., Križevci, Novi svijet, 2004.

ZANZUCCHI, Michele: Ja imam sve: 18 godina Chiare Luce, Križevci, Novi svijet, 2004.

KATALOZI, FOTOMONOGRAFIJE:

HOMEN, Zoran: Obitelj Kiepach od Haselburga: izložba iz ostavštine obitelji, 22. travnja do 16. svibnja 2004., Križevci, Gradski muzej, 2004. (katalog izložbe)

HOMEN, Zoran: Slikarica Jelka Struppi (1872.-1946.) i njezini radovi u rodnim Križevcima: izložba iz fundusa Gradskog muzeja i privatnih zbirki Križevčana, Križevci, Gradski muzej, 2004. (katalog izložbe)

NOVOSEL, Ottone: Zlatna obljetnica komunalnog poduzeća: 1954.-2004., Križevci, Komunalno poduzeće, 2004. (fotomonografija)

OKROŠA-ROŽIĆ, Lana: Novija arheološka

istraživanja na Križevačkom području, Križevci, Gradska muzej, 2004. (katalog izložbe)
ZUU, Nikola: Kalnik: zavičaj vodrine, Križevci, Veda, 2004. (fotomonografija, brošura)

GRAFIČKE MAPE:

MIHALIĆ, Ivan: Gorične popevke: grafička mapa, Križevci, vlastito izdanje, 2004.

NEMET; Ivan: Plastični ukrasi križevačkih pročelja: grafička mapa, Križevci, vlastito izdanje, 2004.

ZIDNI KALENDARI:

KALNIK 2005, fotografije Nikola Žulj, Križevci, Veda d.o.o., 2004.

KRIŽEVAČKI POGLEDI 2005., fotografije Ivan Mihalić, Križevci, 4M d.o.o., 2004.

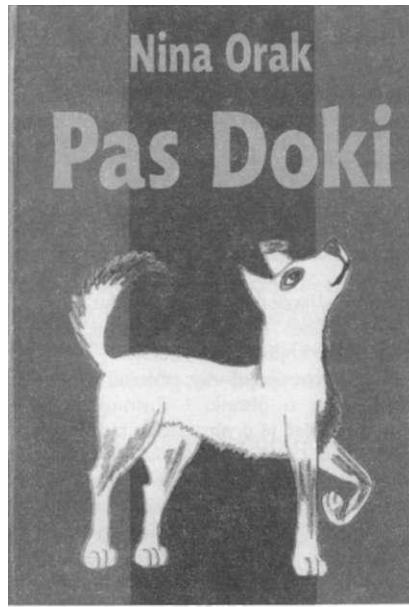
3E: ENERGETIKA, EKONOMIJA, EKOLOGIJA; Križevci, Bjelovar, HEP Distribucijsko područje Elektra Bjelovar, MH Ogranak Bjelovar i Ogranak Križevci, 2004.

CD-IZDANJA:

PETRLIC, JosipPjer: Ja sem pajdaš: videorazglednica križevačko-kalničkog kraja, Križevci, VG INFO Koprivnica, 2004. (CD)

Na drugom izdanom CD-u Josipa Peterlića Pjera, koji je autor teksta, glazbe i aranžmana, nalazi se 9 pjesama u različitim izvedbama i videorazglednica Križevačko-kalničkog kraja. CD sadrži lijepo dizajnirani popratni katalog i može služiti kao turistički suvenir.

***DRUGAČIJA svitanja: 30 godina Kluba lječenih alkoholičara Križevci, Križevci, KLA, 2004. (CDR-om)

Klub lječenih alkoholičara Križevci obilježio je 2004. g. veliki jubilej. Povodom toga, članovi Kluba izradili su CD-ROM (digitalno izdanje) u znak sjećanja na članove i događaje u Klubu u proteklih 30 godina.

***STUDIJA RAZVOJA TURIZMA, Križevci, Poduzetnički centar, 2004. (CD-ROM)

***KOMUNALNO PODUZEĆE KRIŽEVCI, Križevci, Komunalno poduzeće Križevci, 2004. (CD-ROM)

PERIODIČNA IZDANJA:

CRIS: Časopis povijesnog društva Križevci, Križevci, Povijesno društvo Križevci

GODIŠNJAK: za školsku godinu 2002./2003., Križevci, Gimnazija I. Z. Dijankovečkog, 2004.

IZVOR: list učenika OS Ljudevita Modeca, Križevci, OS Ljudevita Modeca, 2004.

KALNIČKI ŠUVAR: list učenika OŠ Kalnik, Kalnik, Osnovna škola Kalnik, 2004.

KLINČEK: list učenika OŠ Sv. Petar Orešovec, Sv. Petar Orešovec, OŠ, 2003.(u 2004. nije izšao)

KRIJESNICA: list učenika OŠ "Grigor Vitez", Sveti Ivan Žabno, OŠ "Grigor Vitez", 2004.

NOVI SVIJET: mjesečnik Pokreta fokolara, Križevci, Djelo Marijino-Pokret fokolara Križevci, 2004.

PLAMČAK: list učenika OŠ Sidonije Rubido-Erdov, Gornja Rijeka, OŠ Sidonije Rubido Erdov, 2004.

SVETI KRIŽ: list križevačkih župa, Križevci, Župa Majke Božje Koruške i sv. Marka Križevčanina, 2004.

ZVONO: školski list učenika OŠ "Vladimir Nazor", Križevci, OŠ "Vladimir Nazor", 2004.

NOVOSTI U ZAVIČAJNOM IZDAVAŠTVU IZ FONDA KNJIŽNICE I ČITAONICE «FRAN GALOVIĆ» KOPRIVNICA

Piše: Josipa Strmečki

U Koprivnici i ove godine izdavačko šarenilo! Naši vodeći izdavači (Alineja i Šareni dućan) izdali su raznorodnih i zanimljivih naslova, a uz već poznate, ima i nekoliko novih imena vezanih životom i stvaralaštvo za koprivnički dio Podravine. Evo što se sve tiskalo u protekloj godini:

ANDSKE priče. Zagreb: Euroknjiga. Priče suvremenih autora iz Bolivije, Čilea i Ekvadora u izboru Koprivničanke mr. Zeljke Lovrenčić, profesorice hrvatskog i španjolskog jezika.

ALINEA:

FUIS, Franjo M. Zakon rieke: hrvatski slikopis: osnova sadržaja za veliki hrvatski slikopis.

JURIĆ, Zeljka. Moja rijeka suza

KNEIPP, Sebastian. Liječenje vodom: knjiga za njegovanje zdravlja i liječenje po Kneippovoj metodi.

MIKUJAN, Miroslav. Zvonimir Červenko: generalova priča

PALADA, Josip. Hrvatski Domovinski rat: da se ne zaboravi

PAVKOVIĆ, Mladen. Hrvatska početnica Domovinskog rata; Kata Šoljić: junakinja hrvatskog Domovinskog rata; Popis Hrvata za Den Haag.

VUKOVIĆ, Milan. Dr. Franjo Tuđman u sudskim dosjeima (11.siječnja 1972.-10.liptnja 1990.)

BIJAČ, Enerika. Samo ljubav ostaje. Zagreb: Stajer-graf. Nakon pet zbirki pjesama autorica objavljuje prvo prozno djelo autobiografskog karaktera.

GALOVIĆ, Fran. Z mojih bregov i Podravina Miroslava DOLENCA Dravskog s prekrasnim crno-bijelim fotografijama Ivice Tišljara našle su se zajedno u knjizi koju je izdala OŠ Viktor Šignjara iz Virja.

GAŠPARIĆ, Božica. Cvjetovi duge. Koprivnica: Nagnuća, udruga za kulturu i umjetnost. Ovo je druga zbirka pjesama autorice koja piše i za djecu.

Maja GJEREK Lovreković ove godine slavi dvadeset godina članstva u Društvu hrvatskih književnika. Autorica je devetnaest knjiga (devet zbirki pjesama, šest romana i četiri knjige priča), a u protekloj godini objavila je još jednu novu knjigu: Konjanik i dijete, u izdanju koprivničkih Nagnuća.

Ivan HARAMIJA Hans, neumorni je stvaratelj svijeta karikatura. U izdanju koprivničkog Muzeja pojavile su se karakteristične Hansove karikature, likovno prepoznatljive, bez suvišnih tekstova te nadasve duhovite.

HRVATSKO društvo karikaturista. Godišnja izložba karikatura članova Društva karikaturista među kojima su zastupljeni i naši zavičajci.

GERČER, Branko. Dobrovoljno vatrogasno društvo Koprivnica: 1874.-2004. Knjiga je tiskana povodom 130 godina vatrogastva u Koprivnici i podstire povijest vatrogastva u našem gradu.

IVANČAN, Ivan. Sjećanja i snatrenja. Molve: Općinsko vijeće Molve: Mali princ. Autobiografija našeg poznatog muzikologa rodom iz Molvi.

KOPRIVA- mudrost prirode. Koprivnica: Izazov. Ne baš omiljena među biljem, kopriva sve više postiže popularnost među pobornicima zdrave prehrane. Ova mala, lijepo ilustrirana brošura prikazuje različite recepte za mnoga neobična i ukusna jela, a opet na tragu podravske tradicije.

Naša uvažena povjesničarka, Mira KOLAR- Dimitrijević napisala je monografiju Ferdo Rusan: 1810.-1879. : od vojnika do ilirskog i pučkog pjesnika te nositelja prosvjetiteljskog i gospodarskog života Podravine. Samobor: Meridiani.

KUZEL, Vladimir. Rad gradi grad. Koprivnica: Bogadi grafika. Ovo je šesta knjiga prekaljenog koprivničkog novinara u kojoj piše o Koprivničancima i Ijudima koji su na različite načine zadužili svoj grad.

MATOTAN, Zdravko. Suvremena proizvodnja povrća. Zagreb: Nakladni zavod Globus. Poznati Podravkin agronom ovom je knjigom dao nedvojbeno velik doprinos stručnoj literaturi iz oblasti povrćarstva.

MIKOR, Milivoj. Klepsidra. Varaždin: Zrinski. Ovo je autorova prva zbirka poezije. Uz pisanje, bavi se glazbom i slikarstvom.

NEMET-Lojan, Zlatka. Dravom nizvodno. Koprivnica: Mali princ. Druga zbirka ove koprivničke ljećnice pokazuje nedvojbeni kvalitativni pomak u stilu i izražaju.

PAVLEK, Melita. Sise i salama. Koprivnica: Centar mladih Koprivnica. Prva knjiga urbanih zapisa o temama svakidašnjeg života koje zaokupljaju ovu svestranu autoricu.

PODRAVSKI zbornik. Koprivnica: Muzej grada Koprivnice. Opsežan, zanimljiv, s prilozima mnogih autora, po prvi puta naš zbornik pojavio se i na CD-u.

POUAK, Izidor. Izabrana djela. SUDETA, Đuro. Izabrana djela.

Poput Galovićevih, i Sudetina djela često se iznova objavljaju, a ovaj put u ediciji Stoljeća hrvatske književnosti zajedno s djelima pripadnika „katoličke moderne“, Izidora Poljaka.

Velikogoričan, Podravac po korijenima, Božidar PROSENJAK i prošle je godine napisao nekoliko djela (slikovnice, pjesme) za djecu.

To su : Krilato dijete: pjesme za djecu. Zagreb: Stajer-graf., Ljubazni autić. Zagreb: Mozaik knjiga; U autoškoli. Zagreb: Mozaik knjiga. Vrijedne ruke: ilustrirana knjiga o zanimanjima. Zagreb: ABC naklada.

SALAJPAL, Tereza. Darovane spoznaje: o umiranju; Riječi...slike...čuvstva... Koprivnica: Bogadi grafika. Protekla godina pokazala se kao vrlo plodna za ovu umirovljenu koprivničku ljećnicu koja se u zreloj dobi posvetila pisanju. Obje knjige izišle su u izdanju zagrebačke Alineje.

Cijenjen i priznat teoretičar književnosti, rođeni Koprivničanac, Milivoj SOLAR autor je knjige Predavanja o lošem ukusu: obrana estetičkoga uma, u izdanju Političke kulture iz Zagreba.

STRBAD, Franjo. Emilia; Plava zvijezda. Koprivnica: Bogadi grafika. Član literarne sekciije «Podravke» u prošloj godini objavio je zbirke poezije.

ŠAFAR, Dragutin. Pjesmom kroz stoljeće: sedam desetljeća odano pjesmi (1933.-2003.) Čakovec: vlastita naklada. Glazba zauzima istaknuto mjesto u životu ovog svestranog stvaratelja i u jednom životnom razdoblju, knjižničara. U ovoj je knjizi objavio pjesme što ih je bilježio dugi niz godina.

Poznata podravska umjetnica Nada SVEGOVIĆ-Budaj dobila je monografiju za koju je tekst napisala Božica Jelušić, a izdala je zagrebačka Amalteja nova.

I u protekloj godini obradovali su nas zanimljivim naslovima svjetske književnosti. Naravno, riječ je ŠARENOM DUĆANU: BUKOWSKI, Charles. Glazba vrele vode.

DE QUINCEY, Thomas. Ispovijesti jednog uživatelja opija.

IL'F, H'ja Arnoldovič. Dvanaest stolica.

KEROUC, Jack. Tristessa.

MORRISON, Jim. Divljina: izgubljeni spisi.

STEVENSON, Robert Louis. Čudnovati slučaj dr. Jekylla i g. Hydea.

STONE, Irving. Žudnja za životom: životopis.

TODOROVSKI, Zvonko. Mrlja. Zagreb: Naklada Haid. Dio života proveo je u Koprivnici, a danas živi u Varaždinu . I njegov drugi roman pokazuje da mu «leži» pisanje za mlade.

TUK, Sunčanica. Sunčanica Tuk. Koprivnica: Pastoral. Naša uspješna i cijenjena slikarica dobila je prvu monografiju; autor tekstova je

VIRIUS, Mirko. Virius: bio-bibliografija: katalog djela Mirka Viriusa u fundusu Hrvatskog muzeja naivne umjetnosti. Zagreb: Hrvatski muzej naivne umjetnosti

ZBIRNIK. Zagreb: Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlađe. Među 25 kratkih priča u ovoj su knjizi svoje mjesto našle i dvije priče naših zavičajnih stvarateljica, Nade Mihoković Kumrić i Ivone Sajatović.

ZLATAR-Milinković, Biserka. Zagreb: Amalteja nova. I ova poznata podravska slikarica dobila je monografiju; autor tekstova je Stanko Špoljarić.

Trojica naših kolega knjižničara prošle su godine uspješno diplomirali na FF, Odsjek za informacijske znanosti, katedra za bibliotekarstvo. To su:

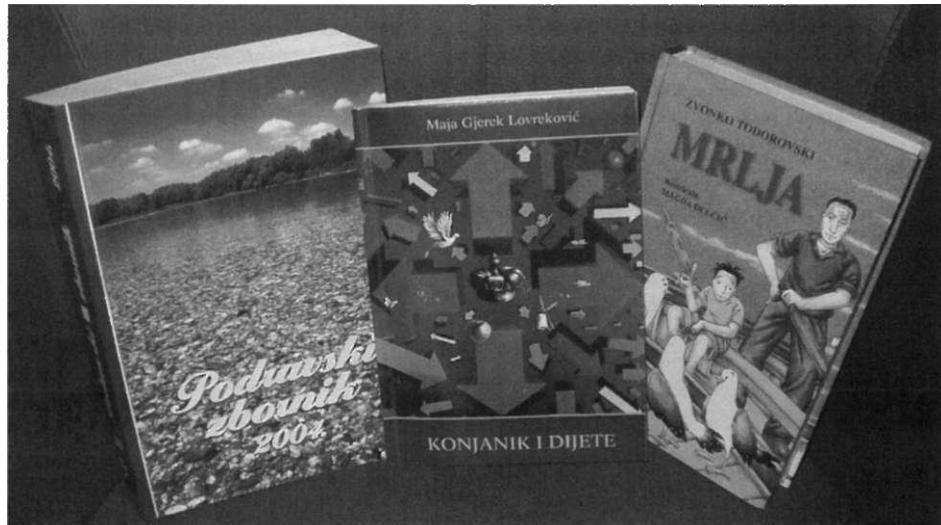
Vladimir SADEK, s temom «Bibliobusna služba Koprivničko-križevačke županije»; Kristian UJLAKI, s temom «Promidžbene aktivnosti narodnih knjižnica na primjeru Knjižnice i čitaonice «Fran Galović» te Mario ZOVKO s temom «Izrada digitalne knjižnice.«

VODIČ za starije osobe Koprivničko-križevačke županije. Koprivnica: Klub za starije osobe «Ma riška».

Od neknjižne građe bilježimo izdavanje dvaju glazbenih CD-a:

CD TRATINČICE (zvučna snimka, izvodi dječji zbor Tratinčice);

CD DJECA nove generacije (zvučna snimka, izvode Smješkići, dječji zbor Dječjeg vrtića Smiješak).

NAGRADE I PRIZNANJA

NAGRADA DR. UERKAMARKIĆ-ČUČUKOVIĆ BJELOVARSKOJ GRADSKOJ KNJIŽNICI

Nagradu za poseban doprinos knjižničarskoj struci u 2004. godini iz Zaklade Dr. Ljerka Markić-Čučuković (osnovane sa svrhom nagrađivanja najboljih studenata bibliotekarstva, knjižnica, ustanova, udruga i pojedinaca, koji promiču knjižničarsku struku i bibliotekarstvo općenito) dobila je Narodna knjižnica „Petar Preradović“ iz Bjelovara za projekt „Preradović na internetu“, autorica Zorke Renić i Tatjane Cifrek Kostelac.

NAGRADA GRADA SLATINE PROF. ILIJI PEJIĆU

Zahvalnicu grada Slatine u 2004. godini za poseban doprinos u razvoju i modernizaciji Gradske knjižnice i čitaonice te unapređenje knjižnične djelatnosti u Slatini dobio prof. Ilija Pejić, viši knjižničar iz Narodne knjižnice „Petar Preradović“ u Bjelovaru, voditelj Županijske matične službe za knjižnice Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravske županije.

NAGRADA GRADA BJELOVARA

Pečat grada Bjelovara za značajne uspjehe na području kulture u gradu Bjelovaru za 2004. godinu primila je Tina Gatalica, dipl. knjižničarka iz Narodne knjižnice «Petar Preradović» u Bjelovaru.

NAJKNJIZNIČARKA DRUŠTVA KNJIZNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA ZA 2004. GODINU: GORANKA PAVE LIĆ

Školska knjižničarka Goranka Pavelić diplomirala je 1968. na Pedagoškoj akademiji u Rijeci hrvatski jezik i bibliotekarstvo. Od 1969. trajno je vezana uz Viroviticu. Tada je počela raditi u istoj školi u kojoj je i sada, OŠ Ivane Brlić - Mažuranić. Najprije radi samo u nastavi, a od 1980. je u knjižnici. Tijekom godina nekoliko je puta bila mentor studentima i kolegama koji su spremali stručni ispit. Vodila je različite slobodne aktivnosti i sudjelovala u uređivanju školskog lista. Svoje je rade objavljivala u raznim časopisima. Radu u školskoj knjižnici posvetila se predano, ustrojivši moderno uređenu knjižnicu koja od samog početka radi prema načelima struke. Uvijek motivirana ljubavlju prema djeci i zvanju, kreativna i stručna, kolegica Goranka doista jezavrijedila ovo Priznanje.

POZIV ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA IZBOR NAJKNJIZNIČARA / NAJKNJIZNIČARKE DRUŠTVA KNJIZNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA ZA 2005. GODINU

Temeljem Odluke od 3. svibnja 2004. godine Glavni odbor Društva knjižničara Biologore, Podravine i Kolničkog prigorja

P O Z I V A

knjižničare, knjižnice i knjižnične korisnike na podnošenje prijedloga za izbor najknjižničarke / najknjižničara za 2005. godinu

TITULA NAJKNJIZNIČARKE / NAJKNJIZNIČARA dodjeljuje se knjižničarki / knjižničaru iz knjižnica s područja na kojem djeluje Društvo, za iznimna postignuća i uzoran rad u svojoj knjižnici, kao i u okviru stručnoga Društva.

KRITERIJI ZA DODJELU TITULE:

- da kandidat bude aktivan član Društva knjižničara Biologore, Podravine i Kolničkog prigorja
- da se radi o pojedincu koji u svojoj radnoj i životnoj sredini uživa ugled uzorna djeplatnika i stručnjaka, cijenjenog i poštovanog kolege te čestitog i vrijednog čovjeka i građanina
- da se radi o iznimno uspješnom stručnom knjižničaru, u onom segmentu knjižničnoga poslovanja kojim se u svojoj knjižnici bavi
- da svojim uzornim radom iznimno pridonosi njegovanju humanih i kolegialnih odnosa u ustanovi u kojoj radi, kao i u odnosu knjižničar - korisnik
- da svojim radom iznimno pridonosi ugledu ustanove u zajednici, kao i knjižnične profesije uopće

UZ PRIJEDLOG TREBA PRI LOŽITI ŽIVOTOPIS KANDIDATA. ROK ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA JE 1. OŽUJKA 2006. GODINE.

PRIJEDLOZI SE ŠAUU NA ADRESU DRUŠTVA: NARODNA KNJIŽNICA «PETAR PRERADOVIĆ», Trg E. Kvaternika 11, 43000 Bjelovar

-s naznakom: «PRIJEDLOG ZA IZBOR NAJKNJIZNIČARKE/NAJKNJIZNIČARA»

NAPREDOVANJE U STRUCI

MAGISTAR ZNANOSTI

Zorica Renić, diplomirana knjižničarka iz Narodne knjižnice «Petar Preradović» u Bjelovaru, 27. svibnja 2004. završila je poslijediplomski studij Informacijskih znanosti i stekla akademski stupanj magistra znanosti, obranivši radnju *Povijest knjižnica u Bjelovaru*. Iznimno opsežan rad i mnoštvo podataka zacijelo će koristiti i nama i budućim proučavateljima povijesnoga razvoja knjižnica na području Bjelovara. Nadamo se da će, sukladno želji mentora - prof. dr. Aleksandra Stipčevića - rad biti publiciran i na taj način dostupan svima.

ZVANJE DIPLOMIRANIH KNJIZNIČARA u 2004. godini stekli su:

- Vlado Sadek*, prof. povijesti, školski knjižničar u OŠ Duro Ester u Koprivnici, obranom diplomske radnje na temu «Bibliobusna služba Koprivničko-križevačke županije»
- Kristian Ujlaki*, dipl. novinar, zaposlen u Knjižnici i čitaonici «Fran Galović» u Koprivnici, obranom diplomske radnje na temu «Promidžbene aktivnosti narodnih knjižnica na primjeru Knjižnice i čitaonice «Fran Galović» Koprivnica»
- Mario Zovko*, dipl. informatičar, zaposlen u Knjižnici i čitaonici «Fran Galović» u Koprivnici, obranom diplomske radnje na temu «Izrada digitalne knjižnice»

STRUČNI ISPIT ZA KNJIZNIČARA

položio je u 2004. godini:

- Davor Salajec*, ing. poljoprivrede iz Koprivnice (služio civilni vojni roku Knjižnici i čitaonici «Fran Galović» u Koprivnici - trenutno nezaposlen)

STRUČNI ISPIT ZA POMOĆNE KNJIZNIČARE

položile su u 2004. godini:

- Mirjana Batarilo*, upravni tehničar iz Koprivnice (radila na određeno vrijeme u Knjižnici i čitaonici «Fran Galović» - trenutno nezaposlena)
- Ingrid Potočnjak*, zaposlena (na određeno vrijeme) u Gradskoj knjižnici «Franjo Marković» u Križevcima
- Vesna Prvčić*, zaposlena u Knjižnici i čitaonici «Fran Galović» u Koprivnici
- Milena Wo/Ifing*, zaposlena u Knjižnici i čitaonici «Fran Galović» u Koprivnici

Iskrene čestitke svim koleaicama i kolegama na nagradama, priznanjima, stečenim zvanjima i titulama!

Sponzor-nakladnik:

M I K E S L A N D ,
Mijo Pavelko
I.Mažuranića 26,
33000 Virovitica

Mikešland, obrt, vlasnika dramskog glumca Mije Pavelka (ansambl Kazalište Virovitica), djeluje od 1993. godine. U okviru svoje djelatnosti Mikešland se bavi promidžbom, umjetničkim i literarnim stvaralaštvo i reproduktivnim izvođenjem, organizacijom niza manifestacija (Mikeška biciklijada, Ciklus klasične glazbe "Četiri godišnja doba", Kiparske kolonije "Kipa gradu, za ljubav dadu", Mikeška berba grožđa...), te izdavaštvom.

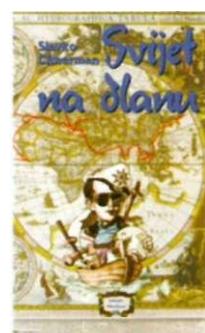
U okviru svoje izdavačke djelatnosti obrt Mikešland kontinuirano od 1995. godine izdaje besplatnu mjesecnu publikaciju GRADSKI VODIČ VIROVITICA. Gradska vodič Virovitica predstavlja svukupni prikaz osnovnih i servisnih informacija te najavu svih kulturnih, religijskih, trudičkih, sportskih, zabavnih i ostalih zbivanja. Svoj primjerak Gradskog vodiča Virovitica možete pronaći u Turističkom uredu, na svim novinskim kioscima, te na mnogim drugim javnim mjestima.

Mikešland 1999. godine izdaje i svoj knjiški prvenac KNJIGU O VIROVITICI autora prof. Vinka Brešića.

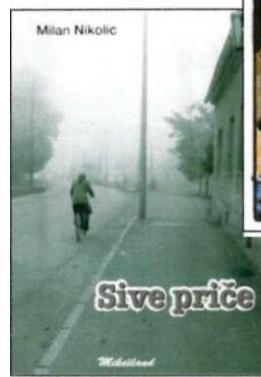
Knjiga prof. Vinko Brešića KNJIGA O VIROVITICI, je netipična monografija kao vrlo popularno pisan tekst s više od sto ilustracija. "...Vrlina je ovog intimističnog životopisa Virovitice upravo njegova pitkost, ushićujući je to podsjetnik rođenim Virovitičanima i poticajno štivo koje plijeni i Nevirovitičane ..." (Danko Plevnik, Vjenac). Tvrdo ukoričeni uvez, A-5 format (148x210).

Mikešland, 2002. godine izdaje knjigu našeg sugrađanina Slavka Cimermana SVIJET NA DLANU pripada žanru putopisne literature, "...lako pravi kontinentalni grad ugnježđen između pitome Drave i još pitomijih obronaka Bilogore, Virovitica je dala mnoge mornare za mnoga svjetska mora, no Cimerman je prvi koji se s mora vraća s literarnom popudbinom. U tom smislu valja pozdraviti ovu njegovu knjigu kao nesumnjiv doprinos u prvom redu virovitičkoj, a potom i nacionalnoj kulturi..." (prof. Vinko Brešić, predgovor knjige). Meko ukoričeni uvez, A-5 format (142x215)

U pripremi su još dva naslova: strip o životu Sv. Roka, crtača Roka Idžožića, po scenariju Šonje Tomić. Izlazak stripa se predviđa do Rokova ove godine.

Drugi naslov "Sive priče" bio bi početak objavljivanja još neobjavljene književne ostavštine virovitičkog pisca i boema Milana Nikolića (1924-1970), koji je za svojeg relativno kratkog života i književničkog staža objavio 32 kriminalistička romana po kojima je stekao glas Virovitičkog Simenona te status našega prvoga profesionalnog pisca krimića čija se ukupna naklada kretala preko pola milijuna primjeraka. U Nikolićevoj ostavštini nalazi se još desetak neobjavljenih romana, priča, scenarija, pjesama i biografsko-memoarske proze. Osim što pokazuju izuzetnu autorovu plodnost, ovi rukopisi bacaju i novo svjetlo na ovoga pisca. Mikešland se zato prihvatio projekta da uz pomoć prof. dr. Vinka Brešića, Nikolićeva promotora i najboljega poznavatelja njegova opusa, počne objavljivati Nikolićeva neobjavljena djela te ih tako učini pristupačnima u prvome redu Virovitičanima, a potom i ostalim ljubiteljima njegova štiva.

tel./fax, 033/ 722-898 - mob. 098 343 456 - e.mail: mikesland@vt.t-com.hr.

W W W . m i k e s l a n d . h r

GRADSKA KNJIŽNICA "FRANJO MARKOVIĆ"
KRIŽEVCI

**ZZC
SVEZA
7/2005**

35471
52753

